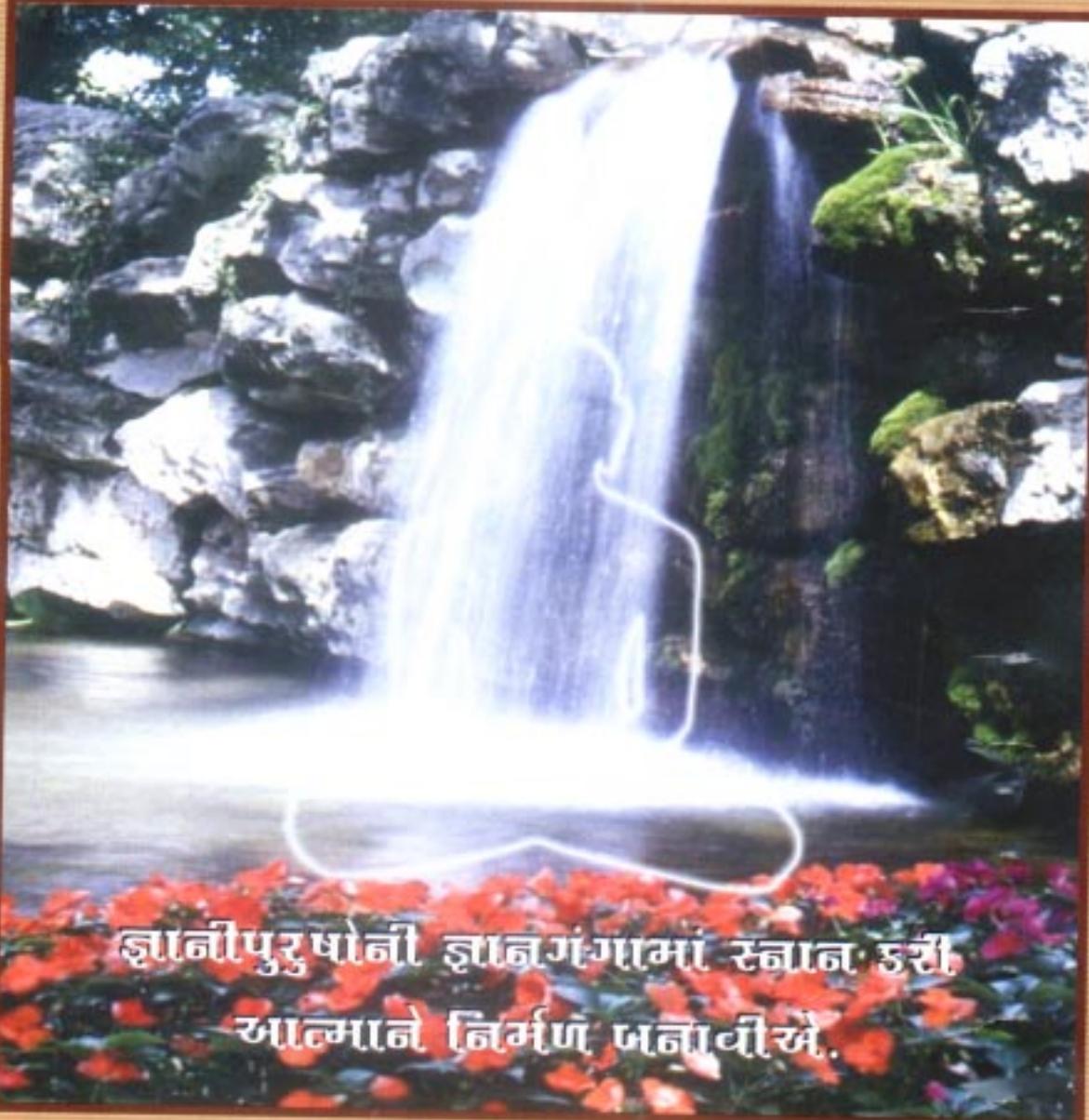

શ્રી રાજ-સોભાગ સાદગુરુ પ્રસાદ

અંક : ૪૭
(ગ્રિમાસિક)
સપ્ટેમ્બર - ૨૦૦૮

Published by :

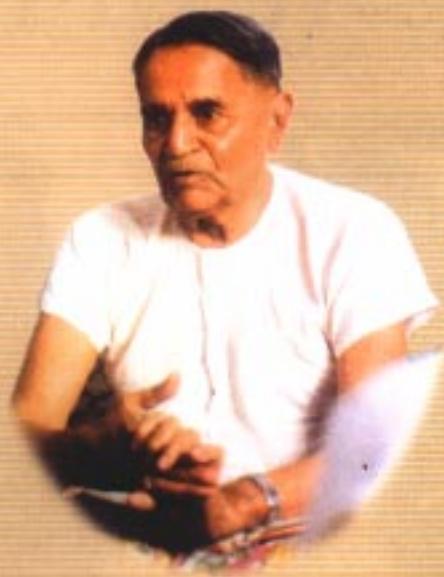
Shree Raj-Sobhag Satsang Mandal

Sobhag Para, SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

આ પણ છોડાવાનું,
એ વેરલી હાનાના
જુ જાતીયાની દ્વારા
કર્તૃપાદની માટે
સાફું છુટું, ભરા
આ કાર્યિલ હોડાનું
જી હો લે કેઢેલું
એહા.

ପ୍ରଦୀପ କାମିଳୋଙ୍କା

ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଶ୍ରୀମତୀ
ହିନ୍ଦୁ କାମିଲ କୁମାରଙ୍କାରୀ ପଟ୍ଟିଶୀ
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ,
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ,
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ
ପ୍ରଦୀପ କାମିଲ କୁମାର ଫିଲେ

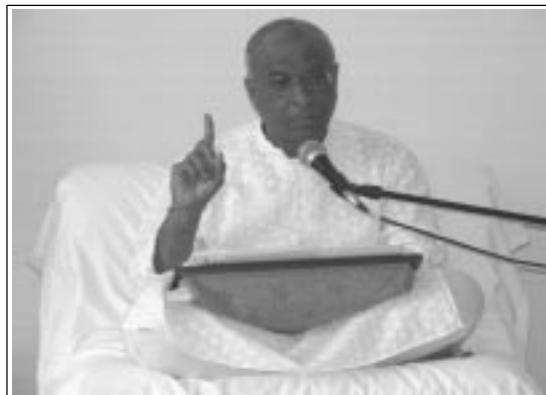
୨୦୨୨ ଜାନ୍ମୀ

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી

પત્રાંક-૨૦૦

(પૂ.ભાઈશ્રીએ પત્રાંક-૨૦૦ ઉપર કરાવેલ સ્વાધ્યાય)

ભગવાન મહાવીરે જે મોક્ષમાર્ગ કહ્યો તે પ.કૃ.દેવે ખુલ્લો કર્યો કે માર્ગ શું છે ? આ માર્ગ દર્શાવતો પત્ર છે. તે પહેલાંની ભૂમિકા કે પ.કૃ.દેવ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી અને સોભાગભાઈ બસે વચ્ચે આધ્યાત્મિક સંબંધ બંધાણો. પ.કૃ.દેવની રત વર્ષની ઉંમર હતી. પ્રથમ મિલન થયું તે વખતે બસે મહાપુરુષોનો ગાઢ આધ્યાત્મિક સંબંધ બંધાણો. એ એવો ગાઢ બંધાણો કે સોભાગભાઈને સમર્થ જ્ઞાની મહાપુરુષ કૃપાળુદેવનો સહારો પ્રામ થયો. અને પ.કૃ.દેવને સમ્યક્જ્ઞાન પ્રામ કરવામાં જે ખૂટતી કરી હતી તે સોભાગભાઈના નિમિત્તે પ્રામ થઈ. એ નિમિત્ત એવું મળ્યું કે જેથી કૃ.દેવને શુદ્ધ સમ્યક્દર્શન પ્રામ થયું. એટલે બજેનાં અંતઃકરણ એક થયાં. એ એવાં થયાં કે બજેને એકબીજાથી વિભૂટું પડવું ગમે નહીં અને જ્યારે વિભૂટું પડવાનું થાય અને જો પ.કૃ.દેવ મુંબઈ હોય અને સોભાગભાઈ સાયલા હોય તો બજેને એકબીજાનો વિયોગ સાલે. અને આવો સંબંધ બંધાણા પછી પ.કૃ.દેવ મુંબઈથી વવાણિયા જતા હોય કે વવાણિયાથી મુંબઈ જતા હોય તો અચૂક સાયલાની ભૂમિને પાવન કરે. આ રીતે પ.કૃ.દેવ સાયલા ગામમાં એક, બે, પાંચ દિવસ અને વધુમાં વધુ એકસાથે ૧૦ દિવસ રોકાયેલા છે. પ.કૃ.દેવનો મુકામ સોભાગભાઈના ઘરે હોય. જ્યારે કૃ.દેવ સોભાગભાઈના ઘરે પધારવાના હોય ત્યારે આખું મહોત્સવનું વાતાવરણ ઊભું થઈ જાય. સોભાગભાઈ તેમના બધા જ કુટુંબીજનોને બોલાવી લે. દીકરા, દીકરી, પરિવારજનો બધાને બોલાવે અને કહે કે, "પ્રભુ, આપણા ઘરે પધારવાના છે તો તેમની સેવાનો લાભ પ્રામ કરો. એમનો જે બોધ છે તેનો ખૂબ ખૂબ લાભ ગ્રહણ કરો." સોભાગભાઈને બે

પુત્રો મહિલાલ અને અંબક. તેઓ બસે પ.કૃ.દેવની સેવા ખૂબ કરે પરતુ તેઓની દાસ્તિ બાબ્ય હતી. છતાં પણ એક સંસ્કાર કે જ્ઞાનીપુરુષ આપણો ત્યાં પધાર્યા છે તો સેવા તો કરવી જ જોઈએ. અને સેવા કરતાં કરતાં સોભાગભાઈના પુત્રોને આ મોક્ષમાર્ગ પ્રત્યેનું કંઈક ખેંચાણ થયું. કંઈક આકર્ષણ થયું. એ આકર્ષણ થયું ત્યારે પ.કૃ.દેવ સાયલા હતા. ત્યાંથી તેઓને મુંબઈ જવાનું થયું. એટલે એ મુંબઈ તરફ જઈ રવ્યા હતા ત્યારે સોભાગભાઈએ પ.કૃ.દેવને કહ્યું કે, "અમારે મહિલાલને આ વખતે ઘણી જ અસર થઈ છે તો આપ મુંબઈ જઈને એવો પત્ર લખો કે જેનાથી તેને આ મોક્ષમાર્ગ શું ? તેનો જ્યાલ આવે તો પ.કૃ.દેવ મુંબઈ જઈ મોક્ષમાર્ગ શું ? તે દર્શાવતો પત્ર જે ૨૦૦મી વચનાવલી તરીકે પ્રસિદ્ધ છે તે મોકલ્યો.

આ પત્ર પરમકૃપાળુદેવે મુંબઈથી મહા સુદ ૧૯૪૭ની સાલમાં લખ્યો. જેમાં ૧૪ કોલમ છે. (૧) જીવ પોતાને ભૂલી ગયો છે, અને તેથી સત્તસુખનો તેને વિયોગ છે, એમ સર્વધર્મ સમ્મત કહ્યું છે. આમાંથી કોઈને આપણે પૂછીએ કે ભાઈ તું કોણ છે ? તો તરત પોતાનું નામ દર્શાવે કે મારું નામ આ છે. હું આ છું. તો જ્ઞાનીપુરુષ કહે છે ના, ના. તું તારી જાતને ભૂલી ગયો છે. તો આ વચન સાંભળી જીવ વિચારે કે હું કાંઈ થોડો મારી જાતને ભૂલી જતો હોઈશ ? છતાં પણ જ્ઞાનીપુરુષ એમ કહે કે તું

૨ પ્રેમપૂર્ણ પ્રભુસ્મરણ મનુષ્યને ભગવાનની પાસે પહોંચાડે છે. સદગુરુ પ્રસાદ ૩૯ સાયેન્સ - ૨૦૦૮

ખરેખર તારી જાતને ઓળખતો નથી, તો જીવને થાય કે આ મારા માતા, આ મારા પિતા. મારો જન્મ થયો. મારું આ નામ રાખ્યું. કેટલાયે લોકો મને ઓળખે છે. આમ અલગ અલગ પ્રકારે કેટલીય રીતે પોતાની ઓળખાણ આપે અને કહે કે, હું કાંઈ મારી જાતને ભૂલી જાઉં એવો ગાંડો નથી. પરંતુ જ્ઞાનીપુરુષ કહે છે કે ખરેખર તું તારી જાતને ઓળખતો નથી. તું જે કાંઈ ઓળખાણ આપે છે તે તો તારા શરીરની આપે છે. પરંતુ તું તો જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા છો. એટલે તું ખરેખર તારી જાતને ઓળખતો નથી. પરંતુ તને જે સંયોગથી શરીર પ્રામ થયું છે તેને જ ઓળખે છે. તો આ રીતે દરેક દરેક અજ્ઞાની જીવ પોતે પોતાને ઓળખતો નથી એટલા માટે તેને સત્તસુખ એટલે આત્માનું જે સુખ છે તેનો તેને વિયોગ છે. આમ સર્વધર્મ સમ્મત કહ્યું છે. માત્ર જૈન ધર્મ જ નહીં પરંતુ બધાં આસ્તિક દર્શનો જે આત્માને માને છે, તેઓએ સર્વધર્મ સમ્મત કહ્યું છે. જીવ જ્યારે આ વાત વિચારતો થાય ત્યારે તેને એમ થાય કે જો હું જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા છું અને શરીર તે હું નથી તો મારે મારી જાતને ઓળખવી છે. અંદરથી એને જો એવી જંખના થાય તો એના માટે એણે શું કરવું ?

(૨) પોતાને ભૂલી ગયારૂપ અજ્ઞાન, જ્ઞાન મળવાથી નાશ થાય છે, એમ નિઃશંક માનવું. આ અજ્ઞાનને કાઢવું હોય તો તેને જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થવી જ જોઈએ. અને એમાં કોઈ જાતની શંકા રાખવા યોગ્ય નથી. હવે મારે મારી જાતને ઓળખવી હોય તો મારે જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરવી જ જોઈએ. પરંતુ આ જ્ઞાન પ્રામ કરવું ક્યાંથી ? કોની પાસેથી મેળવવું ? તરત જ બીજો સવાલ જાગે ને ? એટલે..

(૩) જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ જ્ઞાની પાસેથી થવી જોઈએ. એ સ્વાભાવિક સમજાય છે, છતાં જીવ લોકલજ્જાનિ કારણોથી અજ્ઞાનીનો આશ્રય છોડતો નથી, એ જ અનંતાનુંધી કષાયનું મૂળ છે. જો, જ્ઞાન જોઈતું હોય

તો જ્ઞાનીપુરુષ પ્રામ થવા જોઈએ. જ્ઞાનીપુરુષ એટલે શું ? અથવા જ્ઞાન કોને કહેવું ? જે ખૂબ ભણેલો હોય તેને જ્ઞાની કહેવો ? શાસ્ત્રોનો, આગમોનો જીવે ખૂબ અભ્યાસ કરેલો હોય તેને જ્ઞાની કહેવો ? ખૂબ ડાખ્યો હોય, વ્યવહારકુશળ હોય, કે ગમે તેવી સાંસારિક સમસ્યા હોય તો લોકો તેની જ સલાહ લેતા હોય તેને જ્ઞાની કહેવો ? આમ અલગ-અલગ રીતે જીવ વિચાર કરે કે જ્ઞાની કોને કહેવો ? તો જે જીવને અજ્ઞાન દૂર કરવું છે અને જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરવી છે તેને માટે કુપાળુદેવે પદ બનાવ્યું છે કે, "જીનવર કહે છે જ્ઞાન તેને સર્વ ભવ્યો સાંભળો." એમ એ પદનો જો આપણે અભ્યાસ કરીએ તો જેણે પોતાના આત્માની ઓળખાણ કરી છે તે જ્ઞાની. તેથી એ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ જીવને એવા આત્મજ્ઞાની પુરુષ પાસેથી થવી જોઈએ એ સ્વાભાવિક સમજાય છે છતાં જીવ લોકલજ્જા આદિ કારણોથી અજ્ઞાનીનો આશ્રય છોડતો નથી. આમ અનાદિકાળથી જીવ રખડે છે અને તે જ્ઞાનીને ઓળખી શકતો નથી. જે અજ્ઞાની છે તેને જ્ઞાની માની પોતાનું આરાધન કરે છે અથવા જ્ઞાનીપુરુષની સન્મુખ થવામાં તેને લોકલજ્જા આડી આવે છે. વિઘ્નરૂપ થાય છે. પ.કૃ.દેવે આને અનંતાનુંધી કષાયનું મૂળ કીદું. પછી..

(૪) જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ જેણે ઈચ્છાવી, તેણે જ્ઞાનીની ઈચ્છાએ વર્તવું એમ જિનાગમાદિ સર્વ શાસ્ત્ર કહે છે. પોતાની ઈચ્છાએ પ્રવર્તતાં અનાદિ કાળથી રખડાયો. હવે ખરેખર જેને પોતાની જાતને ઓળખવી છે. તેને પછી બધી શરતો માન્ય રાખવી પડે. પછી જો જીવ એમ કહે કે મને આ શરતો ફાવે તેમ નથી તો ચાલે એવું નથી, એટલે જેને માર્ગ પ્રામ થયો હોય તેને પછી જે પ્રમાણે આજ્ઞા કરવામાં આવે તે પ્રમાણે જ વર્તવું જોઈએ. એટલે જેને જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરવી છે તેને જ્ઞાની જે પ્રમાણે કહે તેમ વર્તવું જોઈએ. આમ જિનઆગમ તથા તે ઉપરાંતનાં બીજાં

શાસ્ત્રો છે તે બધામાં આ પ્રમાણે દર્શાવવામાં આવ્યું છે. પોતાની ઈચ્છાએ વર્તતા અનાદિકાળથી જીવ રખ્યાએ છે. પોતાના સ્વચ્છંદથી ધર્મ કરતો આવ્યો પણ તેના જન્મમરાણના ફેરા તૂટ્યા નહીં. હવે પછી વધુ સ્પષ્ટ પાંચમી કોલમમાં કરે છે.

(પ) જ્યાં સુધી પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનીની ઈચ્છાએ, એટલે આજાએ નહીં વર્તાય, ત્યાં સુધી અજ્ઞાનની નિવૃત્તિ થવી સંભવતી નથી. આ સ્પષ્ટ કહ્યું, જે જીવને નિકટમાં મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરવી છે તેને તે લાંબું અથવા મુશ્કેલીવાળું થઈ જાય તો પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનીની ઈચ્છા એટલે કે જીવને ખરેખર હાજરાહજૂર જ્ઞાનીપુરુષનો જોગ થવો જોઈએ અને એની આજાએ એને વર્તવું જોઈએ તેથી કહે છે કે જ્યાં સુધી એ નહીં થાય ત્યાં સુધી અજ્ઞાનની નિવૃત્તિ સંભવતી નથી પછી..

(હ) જ્ઞાનીની આજાનું આરાધન તે કરી શકે કે જે એકનિષ્ઠાએ, તન, મન, ધનની આસક્તિનો ત્યાગ કરી તેની ભક્તિમાં જોડાય. હવે આ આરાધક કે એના માટેની આ બહુ કડક શરત છે. કેમકે એને પછી આજાનું આરાધન કેવી રીતે કરવાનું છે ? તો કહે એકનિષ્ઠાપૂર્વક. એની નિષ્ઠા કેવી હોવી જોઈએ કે જ્ઞાનીએ આજા કરી પછી કોઈપણ જાતના વિકલ્પ વગર જેમ કીનું તેમ આરાધવાનું શરૂ કરી દેવું જોઈએ. એમાં પછી એની નિષ્ઠામાં ફરક ન પડે, એટલે કે આમ દાખલો આપીએ કે જ્ઞાનીપુરુષ તેને એમ કહે કે આ પહેલે માળેથી બારીમાંથી તું નીચે કૂદી પડ. તો પછી કંઈ વિચાર નહીં કરવાનો. કૂદી પડવાનું, આવી નિષ્ઠા જોઈએ. એટલે કે પહેલાં એકનિષ્ઠા, પછી બીજી તન, મન, ધનની આસક્તિનો ત્યાગ કરી જ્ઞાનીની ભક્તિમાં જોડાય. હવે આ શરીર તો કહે મારું. એટલે દરેકે દરેક જીવને જો સૌથી વધુમાં વધુ મોહ હોય તો પોતાના ધારણ કરેલા શરીર પર હોય છે. પછી મન, તો બધા જીવ એમ માનતા હોય કે હું બુદ્ધિજ્ઞાળી છું, હું શક્તિજ્ઞાળી

છું, વિચારશીલ છું. હું સારી રીતે વિચાર કરી શકું છું. દરેક જીવ પોતાના કુટુંબમાં નાનાંમોટાં કાર્યો કરતો હોય તો તેને એમ જ થાય કે હું છું તો આ કુટુંબ સરખું ચાલે છે. હું છું તો મારો ધંધો સરખો ચાલે છે. પોતે છે એટલે જ બધું બરાબર ચાલે છે. એમ પોતાના મન પર ગર્વ હોય પણ એ મનની અંદર પણ "મારું મન" એ જે મારાપણાનો ભાવ છે તે તેણ તોડવાનો છે. અને ધન તો પોતાની જેટલી સંપત્તિ છે તે બધી મારી. આમ સંપત્તિ અને શરીર ઉપર તે કેટલો આસક્ત હોય છે પણ એ બધી જ આસક્તિ છોડવાની છે. બીજી રીતે કહીએ તો તે સમર્પિત ભાવ છે. જ્ઞાનીપુરુષને તે બધું જ સમર્પિત કરી દે છે. તન, મન, ધન કે હવે એ મારું નહીં. પછી આવો સમર્પિત ભાવ કરી અને જ્ઞાનીપુરુષની ભક્તિમાં જોડાય. તેના અંતઃકરણની અંદર જ્ઞાનીપુરુષ પ્રત્યે પ્રેમ વધતો જ જાય, વધતો જ જાય અને સાથે સાથે ભક્તિભાવ પણ વધતો જાય. હવે આ કોલમ લખ્યા પછી જીવ ખોટી ભ્રમણામાં ન રહે એટલે ઉમી કોલમમાં ખુલાસો કર્યો.

(૭) જો કે જ્ઞાની ભક્તિ ઈચ્છાતા નથી, પરંતુ મોક્ષાભિલાષીને તે કર્યા વિના ઉપદેશ પરિણામતો નથી, અને મનન તથા નિદિધ્યાસનાદિનો હેતુ થતો નથી, માટે મુમુક્ષુએ જ્ઞાનીની ભક્તિ અવશ્ય કર્તવ્ય છે એમ સત્યપુરુષોએ કહ્યું છે. કોઈ આત્મજ્ઞાની પુરુષ હોય તેને અંદરથી એવી ઈચ્છા ન હોય કે મારો શિષ્ય મારી ભક્તિ કરે અને જો એવી ઈચ્છા હોય તો તે જ્ઞાની ન હોય પણ જેને મોક્ષની જ પ્રાપ્તિ કરવી છે, જેને પોતાનું કલ્યાણ જ કરવું છે એને તો ભક્તિ કર્યા વગર એનું કામ આગળ વધે તેમ નથી. એટલે જેમ જેમ એની ભક્તિ વધતી જાય એમ એમ એને જ્ઞાનીપુરુષનો જે બોધ છે તે એના અંતઃકરણની અંદર બેસતો જાય, સમજાતો જાય. અને એ રીતે એ માર્ગનાં રહસ્યો સમજતો થઈ જાય, આરાધના કરતો

થઈ જાય. એટલે મુમુક્ષુઓએ જ્ઞાનીની ભક્તિ અવશ્ય-કર્તવ્ય છે એમ સત્પુરુષોએ અને બધા જે મહાપુરુષો થઈ ગયા એમણે કહ્યું છે. હવે આ સાત કોલમમાં આખો મોક્ષમાર્ગ કૃપાળુદેવે દર્શાવી દીધો છે. અને માર્ગનાં થોડાં રહસ્યો પણ વણી લીધાં છે. આપણે વધારે સારી રીતે સમજી શકીએ એટલે બે સમર્થ દાખલા એમણે આપ્યા. એક જૈન દર્શનનો તથા બીજો વેદાંત દર્શનનો દાખલો આપ્યો. આ બંને બહુ બળવાન દાખલા છે. તે દાખલા જોઈએ તે પહેલાં..

(૮) આમાં કહેલી વાત સર્વ શાસ્ત્રને માન્ય છે. એમાં કહ્યું કે જેટલાં આસ્તિક દર્શનો છે એ આ વાતને માન્ય રાખી છે એટલે બધા જ્ઞાનીઓએ આ વાતને માન્ય રાખી છે.

(૯) ઋષભદેવજીએ અદ્વાશું પુત્રોને ત્વરાથી મોક્ષ થવાનો એ જ ઉપદેશ કહ્યો હતો. એટલે હવે આપણા પ્રથમ તીર્થકર ઋષભદેવ ભગવાન કે જેઓ જન્મ્યા ત્યારથી સંસારની વચ્ચે હતા. જ્યારે એમનું ભોગાવલી કર્મ પૂરું થયું એટલે ભગવાને સંસારનો ત્યાગ કર્યો. ભગવાન તો રાજી હતા અને એનું બહુ વિશાળ રાજ્ય હતું. ભગવાનને ૧૦૦ પુત્રો એટલે ભગવાને શું કર્યું કે બધા પુત્રોને સરખે ભાગે રાજ્ય વહેંચીને ભગવાને સંસાર છોડ્યો અને જંગલમાં ચાલી ગયા. એમણે પોતાનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન પ્રગટે એના માટેનો પુરુષાર્થ ઉપાડ્યો. અને આ બાજુ જે સો ભાઈઓ છે તેમાં જે ભરત છે તે ચક્રવર્તી થયો. ચક્રવર્તીનું સામર્થ્ય એટલું બહું વધી જાય કેમકે એને ત્યાં ચક્રરત્નની ઉત્પત્તિ થાય અને છ ખંડનો રાજી બને. એટલે કે એ છ એ છ ખંડની અંદર જેટલા રાજીઓ હોય તેમણે એની આજ્ઞા માનવી પડે એટલે ભરતરાજીએ પોતાના ૮૮ ભાઈઓને તેની આજ્ઞામાં રહેવા માટે થઈને સંદેશો મોકલી દીધો. આમ ૮૮ ભાઈઓના અંતઃકરણની અંદર અસંતોષ ઊભો થયો

કે એક જ પિતાના અમે પુત્રો, પિતાશ્રી બધાને સરખે ભાગે રાજ્ય સોંપીને ગયા છતાં અમારે ભરત કહે તેમ જ કરવાનું ! જો તે ૮૮ ભાઈઓ બેગા થઈ એકસાથે ભરત સાથે લડવા જાય તો પણ ભરતને જીતી ન શકે અને ભરતની નીચે રહેવું ગમતું નથી, ઈચ્છા નથી. તો હવે કરવું શું ? આ સમસ્યાનો હલ શું ? બધા મુંઝાણા પછી ખૂબ વિચાર કર્યો અને એકસાથે સહમતિથી વિચારણા કરી કે આપણે આ ફરિયાદ ઋષભદેવ ભગવાન પાસે જઈને કરીએ એટલે એ ૮૮ ભાઈઓ ભગવાન જ્યાં વિચરતા હતા ત્યાં પહોંચ્યા અને પોતાની ફરિયાદ રજૂ કરી. ઋષભદેવ પુત્રોને સવાલ પૂછે છે કે તમે આ રાજપાટમાંથી જે સુખ મેળવવા ઈચ્છો છો તે સુખ કેટલા વખતનું ? બધા વિચારવા માંડ્યા કે આમાંથી જે સુખ ઈચ્છાએ છીએ તે ક્યાં સુધી રહેશે ? બહુ બહુ તો જીવીએ ત્યાં સુધી જ ને ? પછી બધું તો જ્યાં છે ત્યાં જ મૂકીને જવાના. આ રીતે વિચારતા થયા ત્યાં ભગવાને બીજી વાત કરી કે હું તમને એવું સુખ બતાવું કે એનાથી મોહું બીજું એક પણ સુખ નથી અને એ સુખ એક વખત ગ્રામ થશે પછી કદી પણ પાછું ચાલ્યું નહીં જાય. હમેશાને માટે તમારી સાથે રહેશે, એટલે વળી પાછા વિચારતા થયા કે આવું મોહું સુખ ? અને પાછું હમેશ આપણી સાથે રહે. આ તો ભગવાનના પુત્રો હતા એટલે તરત જ વિચાર્યું કે, આ ક્ષણિક સુખની અંદર અમે રાચી રહ્યા છીએ અને એ સુખ તો થોડા વખતનું સુખ છે. ભગવાન તો આપણને શાશ્વત સુખ આપી રહ્યા છે. એટલે ૮૮ ભાઈઓએ ત્વરાથી નિર્ણય કર્યો કે હવે આપણે શાશ્વત સુખ જ મેળવવું છે. બધાએ ભગવાનને હાથ જોડ્યા અને ભગવાને એ બધાને આ જ ઉપદેશ કર્યો છે કે જે હમણાં આપણે વાંચ્યો. પછી ૮૮ ભાઈઓ દીક્ષિત થઈ ગયા અને એ જ ભવે મોક્ષે ગયા. આ એક સમર્થ દાખલો છે પછી બીજો દાખલો છે કે..

(૧૦) પરીક્ષિત રાજાને શુકદેવજીએ એ જ ઉપદેશ કર્યો છે. પરીક્ષિત સમર્થ રાજ છે અને એના માથા પર શુકદેવજી જેવા મહાજ્ઞાની, મહાપુરુષ છે. પહેલાંના વખતમાં બધા રાજાઓ સદાચારી રહેતા અને એની પ્રજા હમેશાં સુખી રહેતી અનું કારણ શું ? તો રાજાને માથે તેના આત્મજ્ઞાની ગુરુ રહેતા. શુકદેવજીએ એના જ્ઞાનમાં જોયું કે પરીક્ષિત રાજાનું મૃત્યુ આવ્યું છે, એટલે પરીક્ષિતને કહે "તારું મૃત્યુ આવ્યું છે." રાજ બે હાથ જોડી પૂછે છે કે, "ગ્રભુ મારું મૃત્યુ ?" તો કહે આજથી બરાબર સાતમે દિવસે તેને તકક નામનો સર્પ કરડશે, તારું મૃત્યુ થશે. ગુરુનાં આ વચનો સાંભળી પરીક્ષિત રાજ એટલા બધા આનંદમાં આવી ગયા, એટલા બધા હરખાઈ ગયા કે નાચવા માંડ્યા. એ ગુરુજીને કહે છે કે ભગવાન, મારી પાસે તો સાત, સાત દિવસ છે. મને એવો માર્ગ બતાવો કે આ શરીરનું મૃત્યુ આવે એ પહેલાં હું જીવનમુક્ત દશાની ગ્રામિ કરી લઉં. શુકદેવજીએ એને બોધ કર્યો, અંતર્મુખ થવાનો માર્ગ દર્શાવ્યો અને પરીક્ષિત રાજાએ એનું આરાધન કર્યું કે એનું મૃત્યુ તો સાત દિવસ પછી આવવાનું હતું પરંતુ એ પહેલાં પોતે આત્માની ઓળખાણ કરી જીવનમુક્ત દશા પ્રાપ્ત કરી લીધી પછી બરાબર સાતમે દિવસે તેને તકક નામનો સર્પ કરડે છે અને એનું મૃત્યુ થાય છે. તો ઋષભદેવજી ભગવાન કે જેમના ૮૮ પુત્રો એ ભવે મુક્ત થયા. પરીક્ષિત રાજ જ દિવસના ગાળાની અંદર જીવનમુક્ત થઈ ગયા તો આ માર્ગ કેવો છે ? એનો આપણને ઘ્યાલ આવે. પછી..

(૧૧) અનંતકાળ સુધી જીવ નિજ છંદે ચાલી પરિશ્રમ કરે તોપણ પોતે પોતાથી જ્ઞાન પામે નહીં, પરંતુ જ્ઞાનીની આજ્ઞાનો આરાધક અંતર્મુહૂર્તમાં પણ કેવળજ્ઞાન પામે. હવે એ ભવે જ મુક્ત થવું. સાત દિવસના ગાળાની અંદર જીવનમુક્ત થવું. આમાં તો કહે છે જો જીવ પોતાનો સ્વચ્છંદ છોડી દે અને

જ્ઞાનીની આજ્ઞાનું બરાબર આરાધન કરે તો અંતર્મુહૂર્તના કાળની અંદર એ કેવળજ્ઞાનની ગ્રામિ કરી શકે. હવે રહસ્યવાળી વાત છે....

(૧૨) શાસ્ત્રમાં કહેલી આજ્ઞાઓ પરોક્ષ છે અને તે જીવને અધિકારી થવા માટે કહી છે; મોક્ષ થવા માટે જ્ઞાનીની પ્રત્યક્ષ આજ્ઞા આરાધવી જોઈએ. આ રહસ્યોનો ઘ્યાલ આવી જવો જોઈએ કેમકે શાસ્ત્રોમાં જે આજ્ઞાઓ છે તેનાથી જીવ અધિકારી બની શકે છે પણ તેને સંપૂર્ણપણે જો મુક્ત થવું હોય તો પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનીપુરુષની આજ્ઞા તેને પ્રાપ્ત થવી જોઈએ. તો તે મોક્ષની ગ્રામિ કરી શકે છે.

(૧૩) આ જ્ઞાનમાર્ગની શ્રેષ્ઠી કહી, એ પાભ્યા વિના બીજા માર્ગથી મોક્ષ નથી. આખી શ્રેષ્ઠીને બતાવી રસ્તો બતાવ્યો ને કહે છે કે આ જ મોક્ષ સુધી પહોંચવાનો માર્ગ છે.

(૧૪) એ ગુમતત્ત્વને જે આરાધે છે, તે પ્રત્યક્ષ અમૃતને પામી અભય થાય છે. છેલ્લી કોલમ જે ખૂબ જ રહસ્યમય છે અને જીવ પોતાના મનથી જ તેનો ઉકેલ શોધવો જોઈએ. ગુમતત્ત્વ અને એનું આરાધન કે જે પ્રત્યક્ષ અમૃતને પીવે અને અભય બની જાય, અમર બની જાય. આપણે ઘણી જૂની વાર્તાઓ વાંચીએ કે જેની પાસે અમૃત છે અને એ અમૃતનું પાન કરે તો તેનું મૃત્યુ કદી પણ ન થાય. પછી એ જન્મમરણના ફેરાથી મુક્ત બની જાય તો આવું પ્રત્યક્ષ અમૃત જીવ પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુ અનુગ્રહથી ગ્રામ કરે અને એ ગુમતત્ત્વ કે જેની આરાધના કરે ને તે જીવ જન્મમરણના ફેરાથી મુક્ત બની જાય. છેલ્લે (ઇતિ શિવમુ) તો આ રીતે મોક્ષમાર્ગ દર્શાવતો આ પત્ર, જે જીવને ખરેખર મુક્ત જ થવું છે, જન્મમરણના ફેરાથી ધૂટવું જ છે તેના માટે કૃપાળુદેવે આ માર્ગ આમ ખુલ્લો કરીને બતાવ્યો છે. એ માર્ગ બરાબર યથાતથ્ય જીવને સમજાઈ જવો જોઈએ.

દ્રવ્યદસ્તિ

ગતાંકથી ચાહુ...

ભિન્ન ભિન્ન જ્ઞાનથી ઉપલબ્ધ હોવાને કારણે શરીર અને આત્માને સદા પરસ્પર બેદ છે. શરીર ઈન્દ્રિયોથી અર્થાત્ ઈન્દ્રિય જ્ઞાનથી જગ્જાય છે અને આત્મા ખરેખર સ્વસંવેદન જ્ઞાનથી જ્ઞાનવામાં આવે છે. (ચૂલિકા અધિ.-શ્લોક-૪૮) યોગસાર પ્રાભૃત

જે ચૈતન્યતત્ત્વ કર્મકૃત વિકારના સંસર્ગ રહિત છે તે જ હું છું. તેને સંસાર અને જન્મ મરણાદિ કાંઈ પણ નથી. તો પછી ભલા મારે ચિંતા ક્યાંથી હોઈ શકે? અર્થાત્ ન હોઈ શકે. (નિશ્ચય પંચાશત-શ્લોક-૩૬) શુદ્ધ નિશ્ચયનયથી જોવામાં આવે તો આ આત્મા એક ચૈતન્યરૂપ જ છે. તથા આ અખંડ પદાર્થમાં બીજા અનેક વિકલ્પોને ઉઠાવવાની જગ્યા જ નથી કે હું દેવ છું અથવા નારકી છું ઈત્યાદિ. (એકત્વ સમતિ-શ્લોક-૧૬) જે જીવ આત્માને નિરંતર કર્મથી બંધાયેલો દેખે છે તે કર્મથી બંધાયેલો જ રહે છે, પરંતુ જે તેને મુક્ત દેખે છે તે મુક્ત થઈ જાય છે. (નિશ્ચય પંચાશત-શ્લોક-૪૮) હે વિદ્ધતજ્ઞનો! ધન, મહેલ અને શરીર આદિના વિષયમાં મમત્વ બુદ્ધિ છોડીને શીଘ્રતાથી કાંઈપણ પોતાનું એવું કાર્ય કરો કે જેથી આ જન્મ ફરીથી પ્રામ ન કરવો પડે. બીજા સેંકડો વચ્ચેનોના બાધ્ય ડેળથી તમારું કાંઈપણ ઈષ સિદ્ધ થવાનું નથી. આજે તમને ઉત્તમ મનુષ્ય પર્યાય આદિ સ્વહિત સાધક સામગ્રી પ્રામ થઈ છે તે ફરીથી પ્રામ થવું બહુ જ કઠણ છે. (ધર્માપદેશામૃત શ્લોક-૧૨૩) ચૈતન્ય તત્ત્વ નિશ્ચયથી પોતામાં જ સ્થિત છે, તે ચૈતન્યસ્વરૂપ તત્ત્વને જે અન્ય સ્થાનમાં સ્થિત સમજે છે તે મૂર્ખ મુહીમાં રાખેલી વસ્તુને પ્રયત્નપૂર્વક વનમાં શોધી રહ્યો છે. (સદ્બોધ ચંદ્રોદય અધિકાર-શ્લોક-૮) જે જ્ઞાણ છે તે જ દેખે છે અને તે નિરંતર ચૈતન્ય સ્વરૂપને છોડતો નથી, તે જ હું છું, એનાથી ભિન્ન બીજું કોઈ મારું સ્વરૂપ નથી. આ સમીચીન ઉત્કૃષ્ટ તત્ત્વ છે.

ચૈતન્ય સ્વરૂપથી ભિન્ન કોધાદિ વિભાવભાવ અથવા શરીરાદિ છે તે સર્વ અન્ય અર્થાત્ કર્મથી ઉત્પત્ત થાય છે. સેંકડો શાસ્ત્રો સાંભળીને અત્યારે મારા મનમાં આ જ એક શાસ્ત્ર-અદૈત તત્ત્વ-વર્તમાન રહેલું છે. (પરમાર્થ વિંશતિ-શ્લોક-૫) આ આત્મા કર્મના બંધનથી સહિત હોવા છતાં કર્મબંધનથી રહિત છે, રાગદેખથી મલિન હોવા છતાં દેહથી રહિત છે, તેથી આચાર્ય કહે છે કે આત્માનું સ્વરૂપ આશ્રયકારી છે. (સદ્બોધ ચંદ્રોદય અધિ.-શ્લોક-૧૩) હે સાંસારિક દુઃખરૂપ કુદ્ધાથી પીડિત મનરૂપ પથિક ! તું મનુષ્ય પર્યાયરૂપ વૃક્ષની વિષયસુખરૂપ છાયાની પ્રામિથી જ શા માટે સંતુષ્ટ થાય છે ? તેનાથી તું અમૃતરૂપ ફળનું ગ્રહણ કર. (નિશ્ચય પંચાશત-શ્લોક-૩૮) ચૈતન્યરૂપ એકત્વનું જ્ઞાન દુર્લભ છે, પરંતુ મોક્ષ આપનાર તે જ છે. જો તે કોઈપણ પ્રકારે પ્રામ થઈ જાય તો તેનું વારંવાર ચિંતન કરવું જોઈએ. (એકત્વભાવના દશક-શ્લોક-૪) જે ગૂઢસ્થ સાધમી જીવો પ્રત્યે પોતાની શક્તિ અનુસાર વાત્સાંત્ય કરતો નથી તે ધર્મથી વિમુખ થઈને ઘણા પાપથી પોતાને આશ્રાહિત કરે છે. (ઉપાસક સંસ્કાર-શ્લોક-૩૬) હે જિનેન્દ્ર ! આપનું દર્શન થતાં મારું અંતકરણ એવા ઉત્કૃષ્ટ આનંદથી પરિપૂર્ણ થઈ ગયું છે કે જેથી હું મને મુક્તિ પ્રામ થેયેલ જ સમજું છું. (જિનવર સ્તવન-શ્લોક-૩) હું એક ચૈતન્યમય છું અને કોઈ અન્યરૂપ ક્યારેય થતો નથી. મારો કોઈપણ પદાર્થ સાથે કોઈ સંબંધ નથી-આ મારો પક્ષ ઉત્કૃષ્ટ (પરમ) મજબૂત આવો જ છે. (એકત્વ સમતિ-શ્લોક-૫૪) હે આત્મન્ ! તારે લોકનું શું પ્રયોજન છે ? આશ્રયનું શું પ્રયોજન છે ? દ્રવ્યનું શું પ્રયોજન છે ? શરીરનું શું પ્રયોજન છે ? વચ્ચેનોનું શું પ્રયોજન છે ? ઈન્દ્રિયોનું શું પ્રયોજન છે ? પ્રાણોનું શું પ્રયોજન છે ? તથા વિકલ્પોનું પણ તારે શું પ્રયોજન છે ? અર્થાત્ આ બધાનું તારે કાંઈ પણ પ્રયોજન નથી. કારણ કે તે બધી પુદ્ગલની

પયારો છે અને તે તારાથી બિન છે. તું પ્રમાણે વશ થઈને વર્થી જ આ વિકલ્પો દ્વારા કેમ તીવ્ર બંધનનો આશ્રય કરે છે. (અધિકાર પહેલો-શ્લોક-૧૪૮) સર્વ ચિંતા ત્યાગવા યોગ્ય છે; આ જાતની બુદ્ધિ તે તત્ત્વને પ્રગટ કરે છે કે જે ચૈતન્યરૂપ મહાસમુક્રની વૃદ્ધિમાં શીંગ જ ચંદ્રમાનું કામ કરે છે. (નિશ્ચય પંચાશત-શ્લોક-૩૫) ચૈતન્યસ્વરૂપ આત્માના ચિંતનથી મુમુક્ષુજનોના રસ નીરસ થઈ જાય છે, ભેગા મળીને ચાલતી કથાઓનું કુતૂહલ નાશ થઈ જાય છે, ઈન્દ્રિય વિષય વિલીન થઈ જાય છે, શરીરની બાબતમાં પણ પ્રેમનો અંત આવી જાય છે, એકાંતમાં મૌન પ્રતિભાસિત થાય છે તથા તેવી દશામાં દોષોની સાથે મન પણ મરવાની ઈચ્છા કરે છે. (પરમાર્થ વિંશતિ-ગાથા-૧૮) હે દુર્બુદ્ધિ પ્રાણી ! જો અહીં તને કોઈપણ પ્રકારે મનુષ્ય જન્મ પ્રાપ્ત થઈ ગયો છે તો પછી પ્રસંગ પામીને પોતાનું કાર્ય-આત્મહિત-કરી લે; નહિ તો જો તું મરીને કોઈ તિર્યં પર્યાય પામીશ તો પછી તને સમજાવવા કોણ સમર્થ થશે ? અર્થાત્ કોઈ સમર્થ થઈ શકશે નહીં. (ધર્મોપદેશામૃત શ્લોક-૧૬૮) પદ્મનંદી પંચવિંશતિ

નિયમસાર

જેવા સિદ્ધ આત્માઓ છે તેવા ભવલીન-સંસારી જીવો છે, જેથી તેઓ પણ જન્મ જરા મરણથી રહિત અને આઠ ગુણોથી અલંકૃત છે. (ગાથા-૪૭) જેમ લોકાંગે સિદ્ધ ભગવંતો અશરીરી, અવિનાશી, અતીન્દ્રિય, નિર્મળ અને વિશુદ્ધાત્મા છે, તેમ સંસારમાં સર્વ જીવો જાણવા. (ગાથા-૪૮) ‘શુદ્ધ જીવાસ્તિકાયથી અન્ય એવા જે બધા પુદુગલ દ્વયના ભાવો તે ખરેખર મારા નથી.’-આમ જે તત્ત્વવેદી સ્પષ્ટપણે કહે છે, તે અતિ અપૂર્વ સિદ્ધિને પામે છે. (ગાથા-૭૪) શુદ્ધ નિશ્ચયનયથી મુક્તિમાં તેમજ સંસારમાં તફાવત નથી. આમ, ખરેખર તત્ત્વ

વિચારતાં શુદ્ધ તત્ત્વનાં રસિક પુરુષો કહે છે. (ગાથા-૭૩) પ્રગટપણે સદા શિવમય એવા પરમાત્મતત્ત્વને વિષે ધ્યાનાવલી હોવાનું પણ શુદ્ધનય કહેતો નથી. ‘તે છે’ એમ વ્યવહારમાર્ગ સતત કહ્યું છે. હે જિનેન્દ્ર આવું તે તત્ત્વ અહો ! મહા ઈન્દ્રજાળ છે. (ગાથા-૧૧૯) સઘણુંય શુભકર્મ-સુકૃત-ભોગીઓના ભોગનું મૂળ છે, પરમતત્ત્વના અભ્યાસમાં નિષ્ણાત ચિત્તવાળા મુનીશ્વર ભવથી વિમુક્ત થવા અર્થે તે સઘળાય શુભકર્મને છોડો અને સારતત્ત્વરૂપ એવા ઉભય સમયસારને ભજો એમાં શો દોષ છે. (ગાથા-૫૮) પરભાવ હોવા છતાં, સહજ ગુણમણિની ખાણારૂપ અને પૂર્ણજ્ઞાનવાળા શુદ્ધ આત્માને એકને જે તીક્ષ્ણ બુદ્ધિવાળો શુદ્ધદાટિ પુરુષ ભજે છે, તે પુરુષ પરમશ્રેયને પ્રાપ્ત કરે છે. (ગાથા-૨૪) સમ્યક્જ્ઞાનનું આભૂષણ એવું આ પરમાત્મતત્ત્વ સમસ્ત વિકલ્પ સમૂહોથી સર્વત્ર : મુક્ત-સર્વે તરફથી રહિત છે. આમ સર્વનય સમૂહ સંબંધી આ પ્રપંચ પરમાત્મતત્ત્વમાં નથી તો પછી તે ધ્યાનાવલી આમાં કઈ રીતે ઊપજી તે કહો. (ગાથા-૧૨૦) જે મોક્ષનું કાંઈક કથનમાત્ર કારણ છે તેને પણ ભવસાગરમાં ડૂબેલા જીવે પૂર્વ ભવોભવમાં-ધાણ ભવોમાં સાંભળ્યું છે અને આચર્યું છે; પરંતુ અરેરે ! ખેદ છે કે જે સર્વદા એક જ્ઞાન છે તેને-અર્થાત્ જે સદા એક જ્ઞાનસ્વરૂપ જ છે એવા પરમાત્મતત્ત્વને-જીવે સાંભળ્યું-આચર્યું નથી. (ગાથા-૧૨૧) આત્મધ્યાન સિવાયનું બીજું બધું ઘોર સંસારનું મૂળ છે. અને ધ્યાન-ધ્યેયાદિક સુતપ કલ્પનામાત્ર રમ્ય છે;-આવું જાળીને ધીમાન્-બુદ્ધિમાન પુરુષ સહજ પરમાનંદરૂપી પીયુષના પૂરમાં ડૂબતાં-લીન થતાં એવા સહજ પરમાત્માનો એકનો આશ્રય કરે છે. (ગાથા-૧૨૨) અમારા આત્મસ્વભાવમાં વિભાવ અસત્ત હોવાથી તેની અમને ચિંતા નથી. અમે તો હદ્યકમળમાં સ્થિત, સર્વકર્મથી વિમુક્ત શુદ્ધ આત્માને એકને સતત અનુભવીએ છીએ, કારણ કે અન્ય કોઈ પ્રકારે મુક્તિ નથી જ, નથી જ. (ગાથા-૭૪)

શુભ અને અશુભથી રહિત શુદ્ધ ચૈતન્યની ભાવના મારા અનાદિ સંસાર રોગનું ઉત્તમ ઔષધ છે. (ગાથા-૧૬૭) યોનિમાં સુખ અને દુઃખ સુકૃત અને દુષ્કૃતના સમૂહથી થાય છે. વળી બીજી રીતે આત્માનો શુભનો પણ અભાવ છે. તેમજ અશુભ પરિણાતિ પણ નથી, કારણ કે આ લોકમાં એક આત્માને ચોક્કસ ભવનો પરિચય બિલકુલ નથી. આ રીતે જે ભવગુણોના સમૂહથી સંન્યસ્ત છે તેને હું સત્તવું છું. એટલે કે નિત્ય શુદ્ધ આત્માને સત્તવું છું. (ગાથા-૨૦૮) જે સુબુદ્ધિઓને તેમજ કુબુદ્ધિઓને પ્રથમથી જ શુદ્ધ છે. તેમનામાં કાંઈપણ બેદ હું કયા નયથી જાણું ? અર્થાત્ તફક્વત નથી. (ગાથા-૭૧) ભવના ભયને બેદનારા આ ભગવાન પ્રત્યે શું તને ભક્તિ નથી ? તો તું ભવસમુક્રની મધ્યમાં રહેલાં મગરના મુખમાં છે. (ગાથા-૧૨)

શુદ્ધ-અશુદ્ધની જે વિપરીત કલ્પના તે મિથ્યાદિને હેઠેશાં હોય છે. સભ્યગ્રંથાને તો હેમેશાં કારણતત્ત્વ અને કાર્યતત્ત્વ બને શુદ્ધ છે. આ રીતે પરમાગમના અતુલ અર્થને સારાસારના વિચારવાળી સુંદર બુદ્ધિ વડે જે સભ્યગ્રંથિ સ્વયં જાણે છે, તેને અમે વંદન કરીએ છીએ. (ટીકા-ગાથા-૭૨) બહુ વિભાવ હોવા છતાં પણ સહજ પરમતત્ત્વના અભ્યાસમાં જેની બુદ્ધિ પ્રવીણ છે એવો આ શુદ્ધ દાખિલાળો પુરુષ ‘સમયસાર’થી અન્ય કાંઈ નથી એમ માનીને શીંગ પરમ શ્રેયને પ્રામ થાય છે. (ટીકા-ગાથા-૨૭) કામિનીઓની જે શરીર વિભૂતિ તે વિભૂતિને, હે કામી પુરુષ ! જો તું મનમાં સ્મરે છે, તો મારા વચનથી તને શો લાભ થશે ? અહો ! આશ્રય થાય છે કે સહજ પરમતત્ત્વને છોડીને તું શા કારણે વિપુલ મોહને પામે છે. (ગાથા-૭૮) જ્ઞાનદર્શન લક્ષણવાળો શાશ્વત એક આત્મા મારો છે; બાકીના બધા સંયોગ-લક્ષણવાળા ભાવો મારાથી બાધ્ય છે. (ગાથા-૧૦૨)

સમયસાર

સિદ્ધ ભગવંતો, સિદ્ધપણાને લીધે સાધ્ય જે આત્મા, તેના પ્રતિશ્રુંદના સ્થાને છે,-જેમના સ્વરૂપનું સંસારી જીવો ચિંતવન કરીને, તે સમાન પોતાના સ્વરૂપને ધ્યાવીને, તેમના જેવા થઈ જાય છે અને ચારે ગતિઓથી વિલક્ષણ જે પંચમગતિ મોક્ષ તેને પામે છે. (ગાથા-૧) અનુભૂતિ સ્વરૂપ ભગવાન આત્મા આ બાળ-ગોપાળ સૌને સદાકાળ પોતે જ અનુભવમાં આવતો હોવા છતાં પણ અનાદિ બંધના વશે પરદ્રવ્યો સાથે એકપણાના નિશ્ચયથી મૂઢ જે અજ્ઞાની તેને ‘આ અનુભૂતિ છે તે જ હું છું’ એવું આત્મજ્ઞાન ઉદ્ય થતું નથી. (ગાથા-૧૭-૧૮) જેમ પ્રકાશવામાં આવતાં ઘટાદિક દીપકના પ્રકાશપણાને જ જાહેર કરે છે. ઘટાદિપણાને નહિ, તેમ ચેતવામાં આવતાં રાગાદિક આત્માના ચેતકપણાને જ જાહેર કરે છે-રાગાદિપણાને નહિ. (ગાથા-૨૮૪) જેમના ચિત્તનું ચરિત્ર ઉદાત્ત છે એવા મોકાથીઓ આ સિદ્ધાંતનું સેવન કરો કે-‘હું તો શુદ્ધ ચૈતન્યમય એક પરમજ્યોતિ જ સદાય છું;’ અને આ જે ભિન્ન લક્ષણવાળા વિવિધ પ્રકારના ભાવો પ્રગટ થાય છે તે હું નથી, કારણ કે તે બધાંય મને પરદ્રવ્ય છે. (ગાથા-૧૮૫) વિવક્ષિત-એક દેશ શુદ્ધ-નયાશ્રિત આ ભાવના અર્થાત્ આંશિક શુદ્ધિરૂપ પરિણાતિ નિર્વિકાર-સ્વસંવેદન લક્ષણ ક્ષાયોપશમિક જ્ઞાનરૂપ હોવાથી જો કે એક દેશ વ્યક્તિરૂપ છે તો પણ ધ્યાતા પુરુષ એમ ભાવે છે કે જે ‘સકલ નિરાવરણ-અખંડ-એક-પ્રત્યક્ષ પ્રતિભાસમય-અવિનશ્યરશુદ્ધ પારિણામિક પરમભાવ લક્ષણ નિજપરમાત્મ દ્રવ્ય તે જ હું છું.’ પરંતુ એમ ભાવતો નથી કે ‘ખંડ-જ્ઞાનરૂપ હું છું.’ (ગાથા-૩૨૦) કર્મના ઉદ્યનો વિપાક જિનવરોએ અનેક પ્રકારનો વર્ણવ્યો છે તે મારા સ્વભાવો નથી; હું તો એક જ્ઞાયકભાવ છું. (ગાથા-૧૮૮) આ વર્ણથી માંડીને ગુણસ્થાન પર્યતભાવો કહેવામાં આવ્યા તે

વવહારનયથી તો જીવના છે, પરંતુ નિશ્ચયનયના મતમાં તેમનામાંના કોઈપણ જીવના નથી. (ગાથા-૫૬) જેમ દર્શાની સ્વ-પરના આકારનો પ્રતિભાસ કરનારી સ્વચ્છતા જ છે અને ઉષ્ણતા તથા જવાળા અજિની છે, તેવી રીતે અરૂપી આત્માની તો પોતાને ને પરને જાણનાર જ્ઞાતાપણું જ છે અને કર્મ-નોકર્મ પુદ્ગલનાં છે. એમ પોતાથી અથવા પરના ઉપદેશથી જેનું મૂળ ભેદવિજ્ઞાન છે. એવી અનુભૂતિ ઉત્પન્ન થશે ત્યારે જ આત્મા પ્રતિબદ્ધ થશે. (ગાથા-૧૮) ખરેખર એક વસ્તુને બીજી વસ્તુ સાથે સંબંધ નથી કારણ કે બનેના પ્રદેશો બિના હોવાથી તેમને એક સત્તાની અનુપપત્તિ છે. અર્થાત્ બનેની સત્તા બિના છે; અને એ રીતે એક વસ્તુ બીજી વસ્તુની નહિ હોવાથી એકસાથે બીજાને આધાર-આધેય સંબંધ પણ નથી જ. તેથી દરેક વસ્તુના પોતાના સ્વરૂપમાં પ્રતિષ્ઠારૂપ જ આધાર-આધેય સંબંધ છે. (ગાથા-૧૮૧-૧૮૩) દ્રવ્યના સ્વભાવની અપેક્ષાથી જોવામાં આવે તો દુર્ંત કખાયના ઉદ્યની વિચિત્રતાના વશે પ્રવર્તતા જે પુણ્ય-પાપને ઉત્પન્ન કરનાર સમસ્ત અનેકરૂપ શુભાશુભ ભાવો તે રૂપ સ્વભાવે પરિણમતો નથી. તેથી પ્રમત્ત પણ નથી અને અપ્રમત્ત પણ નથી. (ગાથા-૬) શુદ્ધ નયની દિષ્ટિથી જોવામાં આવે તો સર્વ કર્મથી રહિત ચૈતન્ય દેવ માત્ર અવિનાશી આત્મા અંતરંગમાં પોતે બિરાજ રહ્યો છે. આ પ્રાણી પર્યાય બુદ્ધિ બહિરાત્મા-તેને બહાર ઢૂંઢે છે તે મોટું અશ્વાન છે. (ગાથા-૧૨નો ભાવાર્થ) ઇ દ્રવ્યો કેવાં છે ? પોતાના દ્રવ્યમાં અંતર્મજન રહેલ પોતાના અનંત ધર્મના સમૂહને સ્પર્શે છે, તો પણ જેઓ પરસ્પર એકભીજાને સ્પર્શ કરતા નથી, અસ્યંત નિકટ એક ક્ષેત્રગાહરૂપે રહ્યા છે તો પણ જેઓ સદાકાળ પોતાના સ્વરૂપથી પડતા નથી. પરરૂપે નહિ પરિણમવાને લીધે અનંત વ્યક્તિતા નાશ પામતી નથી. માટે જેઓ ટંકોત્કીર્ણ (શાશ્વત) જીવા સ્થિત રહે છે. (ગાથા-૭) હે ભવ્ય ! તને બીજો નકામો કોલાહલ કરવાથી શો લાભ છે ?

એ કોલાહલથી તું વિરક્ત થા અને એક ચૈતન્ય માત્ર વસ્તુને પોતે નિશ્ચળ લીન થઈ દેખ; એવો ઇ મહિના અભ્યાસ કર અને તપાસ કે એમ કરવાથી પોતાના હૃદય સરોવરમાં જેનું તેજ-પ્રતાપ-પ્રકાશ પુદ્ગલથી બિન છે એવા આત્માની પ્રાપ્તિ નથી થતી કે થાય છે. (ગાથા-૩૪)

જેમ નેત્ર દર્શય પદાર્થોને દેખે જ છે, કરતું કે ભોગવતું નથી, તેમ જ્ઞાન અકારક અને અવેદક છે અને બંધ, મોક્ષ, કર્મદય તથા નિર્જરાને જાણો જ છે. (ગાથા-૩૨૦)

ચૈતન્યશક્તિથી વ્યામ જેનો સર્વસ્વ સાર છે એવો આ જીવ એટલો જ માત્ર છે; આ ચિત્ત શક્તિથી શૂન્ય જે આ ભાવો (ગુણસ્થાનાદિ) છે તે બધાય પુદ્ગલ જન્ય છે-પુદ્ગલના જ છે. (કણશ-૩૬) જે વર્ણાદિક અથવા રાગ-મોહાદિક ભાવો કચ્ચાં તે બધાય આ પુરુષથી (આત્માથી) બિન છે, તેથી અંતરૂદિષ્ટ વડે જોનારને એ બધાં દેખાતાં નથી, માત્ર એક સર્વોપરી તત્ત્વ જ દેખાય છે-કેવળ એક ચૈતન્યભાવ સ્વરૂપ અભેદ રૂપ આત્મા જ દેખાય છે. (કણશ-૩૭) પરદ્રવ્યને અને આત્મતત્ત્વને કાંઈપણ સંબંધ નથી; એમ કર્તા-કર્મપણાના સંબંધનો અભાવ હોવાથી આત્માને પરદ્રવ્યનું કર્તાપણું કચ્ચાંથી હોય ? (કણશ-૨૦૦) જેને પોતાને અનંત શક્તિ પ્રકાશમાન છે એવી વસ્તુ અન્ય વસ્તુની બહાર જો કે ચોટે છે તો પણ અન્ય વસ્તુ અન્ય વસ્તુની અંદર પ્રવેશતી નથી, કારણ કે સમસ્ત વસ્તુઓ પોતપોતાના સ્વભાવમાં નિશ્ચિત છે એમ માનવામાં આવે છે. આમ હોવા છતાં મોહિત જીવ પોતાના સ્વભાવથી ચલિત થઈને આકુળ થતો થકો, શા માટે કલેશ પામે છે ? (કણશ-૨૧૨)

જગતના પ્રાણીઓ ! સમ્યક્ સ્વભાવનો અનુભવ કરો કે જ્યાં આ બદ્ધ, સ્પૃષ્ટ આદિ ભાવો સ્પષ્ટપણે તે સ્વભાવના ઉપર તરે છે, તો પણ તેમાં

પ્રતિષ્ઠા પામતાં નથી, કારણ કે દ્વય સ્વભાવ તો નિત્ય છે, એકરૂપ છે અને આ ભાવો અનિત્ય છે, અનેકરૂપ છે, પર્યાયો દ્વય સ્વભાવમાં પ્રવેશ કરતાં નથી, ઉપર જ રહે છે. આ શુદ્ધ સ્વભાવ સર્વ અવસ્થાઓમાં પ્રકાશમાન છે. એવા શુદ્ધ સ્વભાવનો, મોહરહિત થઈને જગત અનુભવ કરો; કારણ કે મોહકર્મના ઉદ્યથી ઉત્પત્ત ભિથ્યાત્વરૂપ અજ્ઞાન જ્યાં સુધી રહે છે ત્યાં સુધી એ અનુભવ યથાર્થ થતો નથી. (કળશ-૧૧) અન્નિની ઉષ્ણતાનો અને પાણીની શીતળતાનો બેદ જ્ઞાનથી જ પ્રગટ થાય છે. શક્ના સ્વાદથી લસણના સ્વાદની તદ્દન ભિન્નતા જ્ઞાનથી જ પ્રકાશિત થાય છે. નિજરસથી વિકસતી નિત્ય ચૈતન્ય ધાતુનો અને કોધાદિ ભાવોનો બેદ, કર્તૃત્વને-કર્તાપણાના ભાવને-બેદતો થકો-તોડતો થકો જ્ઞાનથી જ પ્રગટ થાય છે. (કળશ-૬૦) હે ભાઈ ! તું કોઈ પણ રીતે મહાકષે અથવા મરીને પણ તત્વોનો કોતૂહલી થઈ આ શરીરાદિ રૂપી દ્વયનો એક મુહૂર્ત પાડોશી થઈ આત્માનો અનુભવ કર કે જેથી પોતાના આત્માને વિલાસરૂપ, સર્વ પરદવ્યોથી જુદો દેખી આ શરીરાદિક રૂપી પુદ્ગલ દ્વય સાથે એકપણાના મોહને તું તુરત જ છોડશે. (કળશ-૨૭) બહુ કહેવાથી અને બહુ દુર્વિકલ્પોથી બસ થાઓ, બસ થાઓ. અહીં એટલું જ કહેવાનું છે કે આ પરમાર્થને એકને જ નિરંતર અનુભવો. કારણ કે નિજરસના ફેલાવાથી પૂર્ણ જે જ્ઞાન તેના સ્હુરાયમાન થવા માત્ર જે સમયસાર-પરમાત્મા તેનાથી ઊંચું ખરેખર બીજું કાંઈ પણ નથી એટલે કે સમયસાર સિવાય બીજું કાંઈ પણ સારભૂત નથી. (કળશ-૨૨૪) સમયસાર કળશ

અહો જ્ઞાનીજનો ! આ વણીદિક ગુણસ્થાન પર્યત ભાવો છે તે બધાય એક પુદ્ગલની જ રચના જાણો. માટે આ ભાવો પુદ્ગલ જ હો, આત્મા ન હો, કારણ કે આત્મા તો વિજ્ઞાનધન છે, જ્ઞાનનો પુંજ છે, તેથી આ વણીદિક ભાવોથી અન્ય જ છે. (ગાથા-૩૮) નિશ્ચયથી વિદ્યમાન ગુણસ્થાન, માર્ગણિશાસ્થાન,

દ્વયકર્મ, ભાવકર્મ, નોકર્મ ઈત્યાદિ જેટલા અશુદ્ધ પર્યાયો છે તે બધાય એકલા પુદ્ગલ દ્વયનું કાર્ય છે. અર્થાત્ પુદ્ગલ દ્વયના ચિત્તરામણ જેવા છે એમ હે જીવો ! નિઃસંદેહપણે જાણો. (શ્લોક-૩૮) અહીં કોઈ પ્રશ્ન કરે છે કે વિભાવ પરિણામોને જીવ સ્વરૂપથી ‘ભિન્ન’ કહ્યાં ત્યાં ‘ભિન્ન’નો ભાવાર્થ તો હું સમજ્યો નહીં. ‘ભિન્ન’ કહેતાં ‘ભિન્ન’ છે તે વસ્તુસ્વરૂપ છે કે ‘ભિન્ન’ છે તે અવસ્તુસ્વરૂપ છે ? ઉત્તર આમ છે કે અવસ્તુ સ્વરૂપ છે. તે કારણે જ શુદ્ધ સ્વરૂપનો અનુભવશીલ છે જે જીવ તેને વિભાવ પરિણામો દાખિંગોચર નથી થતાં, ઉત્કૃષ્ટ છે એવું શુદ્ધ ચૈતન્યદ્વય દાખિંગોચર થાય છે. (શ્લોક-૩૭) કોઈ એમ કહે કે શુભાશુભ કિયારૂપ જે આચરણરૂપ ચારિત્ર છે તે કરવા યોગ્ય નથી તેમજ વર્જવા યોગ્ય પણ નથી. ઉત્તર આમ છે કે તે વર્જવા યોગ્ય છે, કારણ કે વ્યવહાર ચારિત્ર હોવા છિતાં અનિષ્ટ છે, તેથી વિષય કષાયની માફક કિયારૂપ ચારિત્ર નિષિદ્ધ છે, એમ કહે છે. શુભાશુભ કૃત્ય ત્યજવા યોગ્ય છે. (શ્લોક-૧૦૮) જેટલું શુભાશુભ કિયારૂપ આચરણ અથવા બાધ્યરૂપ વકતદ્વય અથવા સૂક્ષ્મ અંતરંગરૂપ ચિંતવન, અભિલાષ, સ્મરણ ઈત્યાદિ છે. તે સમસ્ત અશુદ્ધ તત્ત્વરૂપ પરિણામન છે, તેથી બંધનું કારણ છે, મોક્ષનું કારણ નથી. તેથી જેમ કામળા ઉપર દોરેલો સિંહ કહેવાતો સિંહ છે, તેમ કિયારૂપ ચારિત્ર કહેવારૂપ ચારિત્ર છે. એમ નિઃસંદેહપણે જાણો. (શ્લોક-૧૦૭) જો કે ‘શરીર-સુખ-દુઃખ-રાગદ્વેષયુક્ત જીવ’ એમ કહેવાય છે તો પણ ચેતનદ્વય એવો એ તો શરીર નથી, જીવ તો મનુષ્ય નથી. જીવ ચૈતન સ્વરૂપ ભિન્ન છે. ભાવાર્થ આમ છે કે આગમમાં ગુણ સ્થાનોનું સ્વરૂપ કહ્યું છે ત્યાં ‘દેવજીવ, મનુષ્યજીવ, રાગીજીવ, દ્વેષીજીવ ઈત્યાદિ ઘણા પ્રકારે કહ્યું છે, પણ સઘણુંય કહેવું વ્યવહાર માત્રથી છે; દ્વયસ્વરૂપ જોતાં એવું કહેવું જૂદું છે. (શ્લોક-૪૦) જીવ દ્વયનો સ્વભાવ મહિમા અર્થાત્ સ્વરૂપની મોટપ સર્વથી

ઉત્કૃષ્ટ છે, કેવો છે મહિમા ? આશર્થથી આશર્થરૂપ છે. તે આશર્થ શું છે ? વિભાવ-પરિણામ-શક્તિરૂપ વિચરતાં મોહ-રાગ-દ્રેષ્ણો ઉપદ્રવ થઈને સ્વરૂપથી બ્રાહ્મ થઈ પરિણામે છે, એવું પ્રગટ જ છે જીવનું શુદ્ધ સ્વરૂપ વિચારતાં ચેતનામાત્ર સ્વરૂપ છે. રાગાદિ અશુદ્ધપણું વિદ્યમાન જ નથી. (શ્લોક-૨૭૪) આત્મા જ્ઞાનસ્વરૂપ છે, પોતે જ્ઞાન જ છે. તે જ્ઞાન સિવાય બીજું શું કરે ? આત્મા પરભાવનો કર્તા છે એમ માનવું તથા કહેવું તે વ્યવહારી જીવનો મોહ-અજ્ઞાન છે. (શ્લોક-૬૨) સમયસાર કળણ ટીકા.

આત્માનુશાસન

હે જીવ ! હું અકિયન છું અર્થાત્ મારું કાંઈ પણ નથી એવી સમ્યક્ભાવનાપૂર્વક તું નિરંતર રહે, કારણ કે એ જ ભાવનાના સતત ચિંતવનથી તું ગૈલોક્યનો સ્વામી થઈશ. આ વાત માત્ર યોગીશ્વરો જ જીણે છે. એ યોગીશ્વરોને ગમ્ય એવું પરમાત્મ તત્ત્વનું રહણ્ય મેં તને સંકેપમાં કહું (શ્લોક-૧૧૦) કખાયો ઘણા પાતળા થવા છતાં પોતાના જ સાથીઓ સાથે મત્સરતા પ્રાપે સર્વના હૃદયમાં રહ્યાં કરે છે. એ માત્સર્યભાવ સહેજમાં છૂટી શકતો નથી તેથી તે દુર્જ્ય છે. સહાધ્યાયી સહધર્મી પ્રત્યેની મત્સરતાનો-અદેશકતાનો વિજય એ જ એક મહાન કખાયનો વિજય છે. નથી સમજાતું કે પોતાના જ સહાધ્યાયી સહધર્મી ભિગો પ્રત્યે આવો માત્સર્ય અર્થાત્ અદેશકભાવ કેમ વર્તતો હશે ? પણ અહીં અજ્ઞાન ! તારું માહાત્મ્ય કોઈ અક્ષ્ય છે. (શ્લોક-૨૧૫) અહો ! જગતમાં મૂર્ખ જીવોને શું મુશ્કેલ છે ? તેઓ જે અનર્થ કરે તેનું આશર્થ નથી પણ ન કરે તે જ ખરેખર આશર્થ છે. શરીરને પ્રતિદિન પોષે છે, સાથે સાથે વિષયોને પણ તેઓ સેવે છે. એ મૂર્ખ જીવોને કંઈ પણ વિવેક નથી કે વિષપાન કરી અમરતત્વ ઈચ્છે છે, સુખ વાંછે છે. (શ્લોક-૧૮૬) ગર્ભથી લઈને છેક મરણાંત સુધી આ શરીર નિરર્થક કલેશ,

અપવિત્રતા, ભય, તિરસ્કાર અને પાપથી ભરપૂર હોય છે.-આમ વિચારી સમજવાન પુરુષોએ એવા વિટંબનાપૂર્ણ શરીરનો સ્નેહ સર્વથા ત્યજવા યોગ્ય છે. જો નશ્વર અને કેવળ દુઃખપૂર્ણ શરીર ઉપરનું મમત્વ છોડવાથી આત્મા ખરેખર મુક્તદશાને પ્રામ થતો હોય તો જગતમાં એવો કોણ મૂર્ખ છે કે જે તેના ત્યાગ ભણી પ્રમાદ કરે ? શરીર એ ખરેખર દુષ્ટ મનુષ્યના મેળાપ જેવું છે. (શ્લોક-૧૦૫) આશારૂપ અલંદય અજ્ઞિનમાં ધનાદિરૂપ ઈધનના ભારા નાખી ને તે આશારૂપ અજ્ઞિને પ્રતિપળે વધારીને તેમાં નિરંતર બળવા છતાં પોતાને શાંત થયો માનવો એ જ ખરેખર જીવનો અનાદિ વિભ્રમ છે. (શ્લોક-૮૫) આ અલ્ય આયુષ્ય અને ચંચળ કાયાને એ મોક્ષમાર્ગમાં ખપાવી દેતાં જો પરમ શુદ્ધ ચૈતન્યધન અવિનાશી નિઃશ્રેયસની પ્રાપ્તિ થતી હોય તો તેને ઝૂટી કોડીના બદલામાં ચિંતામણિ રતની પણ અધિક પ્રામ થયું છે એમ સમજ. હે જીવ ! સમ્યક્ભજાન-દર્શનચારિત્ર અને તપ એ ચાર આરાધનાની ઉત્તરોત્તર વૃદ્ધિ અને શુદ્ધિમાં તારા આ માનવ જીવનો જે કાળ છે, તેટલું જ તારું સફળ આયુષ્ય છે એમ સમજ. (શ્લોક-૭૦) હે જીવ ! આત્મકલ્યાણને અર્થે કંઈક યત્ન કર ! કર ! કેમ શઠ થઈ પ્રમાદી બની રહે છે ? જ્યારે કાળ પોતાની તીવ્ર ગતિથી આવી પહોંચશે ત્યારે યત્ન કરવાં છતાં પણ તે રોકાશે નહિ-એમ તું નિશ્ચય સમજ. ક્યારે ? ક્વાંથી ? અને કેવી રીતે ? એ કાળ અચાનક આવી ચદરો તેની પણ કોઈને ખબર નથી. એ દુષ્ટ યમરાજ જીવને કાંઈ પણ સૂચના આપ્યા સિવાય એકાએક હુમલો કરે છે તેનો તો કાંઈક જ્યાલ તો કર ? કાળની અપ્રહત અરોક ગતિ આગળ મંત્ર, તંત્ર અને ઔષ્ણધારિ સર્વ સાધન વર્થ છે. (શ્લોક-૭૮) સંસાર પરિણામી મોહમુંગ જીવને પોતાના અસ્તિત્વનો નિશ્ચય કરવાનો કે તેના અસાધારણ કર્મો પ્રત્યે ઉપયોગને પ્રેરી ‘હું જીવ છું’ એ પ્રકારનો સમ્યક્ નિર્ણય કરવાનો અનાદિ મોહ આડે અવકાશ ક્યાં

છે ? નહિ તો પોતાથી પોતાનો નિર્જય ન થાય એટલો બધો જીવ પદાર્થ કંઈ અંધારે પડ્યો નથી. વાસ્તવ્ય વિચારે સ્પષ્ટ સમજાય એટલો બધો સ્વયં પ્રકાશિત પદાર્થ છે. (શ્લોક-૨૪૧) તન, મન, ધન, રૂપ, સંપદા, યૌવન, અધિકાર, રાજ્ય, લક્ષ્મી અને મહત્ત્વ આદિ ક્ષણભંગુર સંપદાનો ગર્વ કરવો એ મુમુક્ષુને યોગ્ય નથી. કારણ સત્તાશુણે સિદ્ધ સમાન અને તૈલોક્યના આભૂષણરૂપ આત્માએ તુચ્છ અને ક્ષણિક એવી વસ્તુ પામીને ગર્વ કરવો શોભતો જ નથી. માન એ જ મોક્ષસુખમાં પરમ વિઘનભૂત છે. મહાન તપસ્વી, પરમ વિવેકી અને અતિ બળવાન બાહુબલી જેવા પુરુષને પણ એ સૂક્ષ્મ માનના ઉદ્યે એક વર્ષ જેટલા લાંબા કાળ પર્યાત નિરાવરણ આત્માસુખ અખંડિતપણે અનુભવવા દીધું નહિ. તો પછી અન્ય અલ્ય શક્તિવાળા જીવો માનને સેવી ક્યાંથી મોક્ષલક્ષ્મીને વરે ? મોક્ષસુખ પ્રાપ્તિમાં માન એ પ્રબળ અંતરાયરૂપ છે. (શ્લોક-૨૧૭) તાડના વૃક્ષથી તૂટેલું ફળ નીચે પૃથ્વી ઉપર પડવા માંડવા પછી વચ્ચે ક્યાં સુધી રહે ? તેમ જન્મ થયા પછીનું જીવન આયુ સ્થિતિમાં ક્યાં સુધી રહે ? બહુ જ અલ્યકાળ અને તે પણ અનિયત તેથી હે ભવ્ય ! આ દેહાદિને આમ ક્ષણભંગુર જ્ઞાણીને વાસ્તવિક અવિનાશી પદનું સાધન બીજા બધાં કાર્યોને જતાં કરીને પણ ત્વરાએ કરી લેવું એ જ સુયોગ્ય છે, કારણ જીવન સમય બહુ સાંકડો છે. (શ્લોક-૭૪)

અનંત સંસાર પરિપાઠીના કારણરૂપ એ વિવાહ આદિ કાર્યો કરવા, કરાવવાવાળા જે પોતાના કુટુંબીજનો તે જ ખરેખર આ જીવના એક પ્રકારે વેરી નથી. પરંતુ આ તો અનંતવાર મરણ કરાવે છે તેથી તે વેરી છે, માટે તેઓને હિતસ્વી માની તેઓ પ્રત્યે રાગ કરવો કે તેઓના રાગે અંધ થવું એ તને ઉચિત નથી. (શ્લોક-૮૪) સમુદ્ર વિષે રહેલો વડવાનલ અજિન સમુદ્રના જળને શોષે છે, તેમ

સંસાર વિષે માનસિક દુઃખરૂપી ભયંકર વડવાનલ એટલો બધો દુઃખપ્રદ છે કે તે જીવને પ્રામ વિષયો પણ સુખે ભોગવવા દેતો નથી અને અપ્રામ વિષયોની જંખનામાં ને જંખનામાં સદોદિત બાળ્યા કરે છે અને એ રીતે તેના શાંતભાવરૂપ નિજપ્રાણને પ્રતિપણે શોધ્યા કરે છે. (શ્લોક-૮૭) ભાઈ ! તારી આ પ્રવૃત્તિ મને તો રેતીમાં તેલ શોધવા જેવી અથવા વિષ ખાઈને જીવન શુદ્ધ કરવાની ઈચ્છા જેવી વિચિત્ર અને ઉન્મત લાગે છે, ભાઈ ! આશારૂપ ભૂતનો નિગ્રહ કરવામાં જ સુખ છે. તૃષ્ણાથી કોઈ કાળે કે કોઈ ક્ષેત્રમાં સુખ નથી. એ ટૂંકું પણ મહદ્દ સૂત્ર શું તને નથી સમજાતું ? કે આ વ્યર્થ પરિશ્રમ-પ્રવૃત્તિ તું કરી રહ્યો છે. (શ્લોક-૪૨) સર્વક્ષેત્ર કે કાળમાં કોઈપણ પ્રકારે કે કારણ વડે જીવ કાળથી બચ્યો નથી, બચતો નથી કે બચશે નહિ. સર્વ શરીરધારી મ્રાણીઓ એ પ્રયંડ કાળને વશ વર્તી રહ્યાં છે. એ પ્રત્યક્ષ જોઈને હે જીવ ! પ્રતિ પળે વિનાશ સન્મુખ જતાં શરીરને રાખવાની ચિંતા છોડી એક નિજ આત્માને જ રાગદ્વેષાદિ દુષ્પરિણામોથી હણતો બચાવ, બચાવ ! વિનાશી પદાર્થને રાખવાની માથાકૂટ છોડી એ અવિનાશી નિજ આત્મપદનું રક્ષણ કર, રક્ષણ કર ! અને દેહનાશની ચિંતાથી નિશ્ચિત થા, કારણ કે એ નિજપદ નથી પણ પર પદ છે. (શ્લોક-૭૮)

ભક્તિયોગ, કર્મયોગ, જ્ઞાનયોગ

વિષયોનું અને વિકારોનું ઉદાતીકરણ અને ભોગ વસ્તુનું વિભૂતીકરણ કરવું એનું નામ ભક્તિ. અહંકાર કાઢવાથી ભોગ ભોગવતાં પણ આનંદ આવશે, સુખાનુભૂતિ થશે. માલિકીભાવ વગર સમભાવે ભોગવતાં સુખ મળશે. નિર્ભેણ આનંદ લેતાં શીખવાની જરૂર છે.

સાચી શાંતિ-મસ્તી સાધન કે ધનમાં નથી. દરેક સાધકે નિર્મભ અને નિરહંકારી બનવું બહુ જરૂરી છે.

કારણ કે ‘હું’ અને ‘મારું’ જ માયા છે. જેનાથી જવ બંધાયેલો રહે છે.

કુર્મયોગમાં કહ્યું છે કે-નિર્મમો નિરહંકાર: સ શાન્તિમધિગચૃતિ. (૨/૭૧) શાન્યોગમાં કહ્યું છે કે- અહંકાર વિમુચ્ય નિર્મમ: શાન્તો બ્રહ્મભૂયાય કલ્પતે. (૧૮/૫૩) અને ભક્તિયોગમાં ‘નિર્મમો નિરહંકાર: સમદુઃખ સુખ: ક્ષમી.’ (૧૨/૧૩)

એટલે કે ગ્રાણો યોગમાર્ગમાં નિર્મમ અને નિરહંકાર થવાની વાત કહેવામાં આવી છે.

આપણું સ્વરૂપ અહંતાથી રહિત છે. અહંતા અને મમતાને આપણા સ્વરૂપમાં છે તેમ માની લીધું છે. વાસ્તવમાં તે છે જ નહીં. જો તે ખરેખર હોત તો આપણે કદી નિર્મમ અને નિરહંકારી થઈ શકત નહીં. પણ આપણે નિર્મમ અને નિરહંકારી થઈ શકીએ છીએ એટલે એ આપણો સ્વભાવ નથી.

નિત્યની પ્રાર્મિ

આપણું સ્વરૂપ હમેશાં જેમ છે તેમ રહેવાવાણું છે. જો એ હમેશાં જેમ છે તેમ ન રહે તો સ્વર્ગ કોણ ભોગવે ? નરક કોણ ભોગવે ? જન્મ-મરણ કોણ કરશે ? મુક્ત કોણ થશે ? પરમાત્મસ્વરૂપ નિત્ય છે, જેમ છે તેમ જ રહેવાવાણું છે.

આપણે સંસારને સત્તા અને મહત્ત્વાને આપીને તેની સાથે સંબંધ જોડી રાખ્યો છે. જો બનાવટી સંબંધને ત્યજી દઈએ તો પરમાત્મ સ્વરૂપની પ્રાર્મિ અને સંસારનો નાશ આપમેળે જ થઈ જશે. પણ આપણી એ ભૂલ થાય છે કે આપણે સંસારની સત્તાને નિત્ય માની લઈએ છીએ અને મુક્તિની સત્તાને અનિત્ય માની લઈએ છીએ. આથી આપણી ધારણા એવી રહે છે કે, સંસારની સાથેનો આપણો સંબંધ આપમેળે જ છે અને આ સંબંધને આપણે છોડીશું તો મુક્તિ થઈ જશે અથવા સંસારનો સંબંધ છૂટવો બહુ મુશ્કેલ છે. મોક્ષની પ્રાર્મિ ઘણી કઠણ છે.

વાસ્તવમાં જોઈએ તો સંસારનો સંબંધ કદી ટકતો નથી, કદી ટક્યો નથી, કદી ટકશે નહીં, ટકી શકતો નથી. તેજ પ્રમાણે પરમાત્મસ્વરૂપનો સંબંધ કદી નાશ થતો નથી, નાશ થયો નથી કે નાશ થશે નહીં. સંસાર સાથે સંયોગ અને પરમાત્મ સ્વરૂપનો વિયોગ માત્ર આપણો માનેલો છે. હકીકતમાં છે નહીં.

સંસારભાવને નાશ કરવાનો પ્રયત્ન કરીશું તો તે બધું દઢ બનશે. જેની કાયમ રહેવાની સત્તા જ નથી તેને શું નાશ કરીશું ? તેથી તેને નાશ કરવાની જરૂર નથી, પણ તેની અવગણના તેની ઉપેક્ષા કરવાની છે. તેના પ્રત્યે ઉદાસીન થઈ જવાનું છે.

જે રીતે એક નાનકડી દીવાસળીમાંથી પ્રગટેલા અજ્ઞિનમાં એટલી તાકાત હોય છે કે તે ઘાસની આખી ગંજ સળગાવી મૂકે છે. તે જ પ્રમાણે અસ્તુની ઉપેક્ષામાં એટલી તાકાત છે કે તે અસ્તુને ખતમ કરીને સત્તનો સાક્ષાત્કાર કરાવી દેશે. ગીતા કહે છે કે :-

આ સમતા (ઉદાસીનતા) રૂપ ધર્મનું જરા જેટલું પણ અનુષ્ઠાન જન્મ-મરણના મહાન ભયથી રક્ષણ કરે છે. એનું કારણ એ છે કે નિર્જામભાવ થોડો હોવા છતાં સત્ય છે અને ભય ગમે તેટલો હોય તો પણ અસત્ત છે. દા.ત. મણ રૂ હોય તો તેને બાળવા માટે મણ જેટલા અજ્ઞિની જરૂરિયાત હોતી નથી. તેને માટે એક સળગાવેલી દીવાસળી પૂરતી છે. તે જ પ્રમાણે અસંગતા આગ છે અને સંસાર એ ‘રૂ’ છે. સંસારભાવથી અસંગ થતાં જ સંસાર આપોઆપ નાશ પામી જશે. કેમ કે સંસારની સત્તા જ નથી કે તે ટકી શકે.

‘ત્યાગાત્મ શાન્તિઃ અનંતરમ્’-એક અહમ્મનો ત્યાગ કરવાથી અનંત સંસારનો ત્યાગ થઈ જાય છે અને અનંત એવી શાંતિની પ્રાર્મિ થાય છે.

‘સમતા’ થોડી હોય તો પણ પૂરતી છે. નિર્જામભાવ તો મહાન છે. આપણે અસ્તુનો વધારે આદર કરતા હોવાથી ‘સત્ત’નું અસ્તિત્વ હોવા છતાં

જણાતું નથી. જો આપણે સત્તનો આદર વધુ કરતા થઈશું તો જ તે મહાન જણાશે. એટલે કે તેની મહત્તમાં શું છે તેનો અનુભવ થઈ જશે.

સમતા એ ‘સત્ત’ને પ્રામ કરવાનું હથિયાર છે. તે થોડી હોય કે વધારે તો પણ તે નિત્ય સત્તા છે. એટલે કે ‘સત્ત’ નિત્ય છે તેની જાણ કરાવી શકશે.

જેની સત્તા જ નથી તે અસત્તનો આદર કરવો તેને મહત્વ આપવું, તે ભારે મોટી ભૂલ છે. કદ્દી સાધકના મનમાં તેની સત્તા આવી જાય તો તેની ઉપેક્ષા કરી દેવી જોઈએ. આપણી બુદ્ધિમાં અસત્તની સત્તા બેઠેલી છે તેથી પરમાત્માસ્વરૂપ દેખવામાં આવતું નથી. તાત્પર્ય એ છે કે અસત્તની સત્તારૂપે (હોવારૂપે) જે ધારણા છે, તે જ પરમાત્મ પ્રામિમાં અડયણરૂપ છે, વિધન રૂપે છે.

જો આપણે ખરા હૃદયથી સાધનામાં લાગ્યા છીએ, સત્તસંગ કરી રહ્યા છીએ તો અસત્તની નિવૃત્તિ કરવી પડશે નહીં, બલ્કે એની નિવૃત્તિ આપોઆપ થઈ જશે. સત્તસંગ કરતાં કરતાં જેવા હતા તેવા જ બહારથી દેખાઈએ છીએ, પણ વાસ્તવમાં તેવા રહેતા નથી. પહેલાંની દશાને યાદ કરીએ તો અત્યારે થયેલો ફેરફાર જણાશે.

આપણે સત્તસંગ કરીએ છીએ, તેમ છતાં તત્કાળ સિદ્ધિ નથી મળતી તેનું કારણ શોધવા પ્રયત્ન કરીએ તો જણાશે કે, આપણી માન્યતા છે કે બંધનમાં તો આપણે છીએ જ, મુક્તિ આપણે મેળવવાની છે. પણ તત્ત્વની વાત તો એ છે કે જે નિત્ય નિવૃત્ત છે. તેની નિવૃત્તિ કરવાની છે. એટલે કે સંસારભાવ નિવૃત્ત થઈ શકે છે માટે તેની નિવૃત્તિ કરવાની છે અને જે નિત્ય પ્રામ છે, તેની પ્રામિ કરવાની છે. પણ જે નાશવંત છે તેને આપણે મહત્તમ આપી દીધી છે તેથી નિત્ય પ્રામ એવા પરમાત્મ સ્વરૂપને મેળવવામાં સમય લાગી રહ્યો છે.

આપણી અંદર અસત્તની સત્તા વસેલી છે તેથી

પરમાત્મ પ્રામિમાં મુશ્કેલી દેખાય છે. નહીં તો તેમાં મુશ્કેલીનો પ્રશ્ન જ પેદા થતો નથી. પરમાત્મ સ્વરૂપ તો સૌના માટે સદા જેમ છે તેમ મોજૂદ છે.

જો આપણે એમ જાણી લઈએ કે આ અસત્ત છે, નાશવંત છે તો શું તેને મેળવવાનો પ્રયત્ન કરીએ ખરા ? સુખ ભોગવવાની ઈચ્છા મનમાં થશે ખરા ? તેને માટે જૂઠ, કપટ, બેઇમાની કરવાનું મનમાં આવશે ખરું ? નહીં આવે.

આપણી અંદર અસત્તની સત્તા જામેલી છે. તેથી આપણાને પૈસા કમાવાની, ભણીગણીને વિદ્ધાન બનવાની-આવી અનેક વાતો શીખી લઈએ છીએ. આપણાને કૃતિ સાધ્ય (જે કરી શકાય, થઈ શકે તે) વાતોની ઈચ્છા રહ્યા રહ્યા કરે છે. પણ જે સ્વયં નિત્ય, નિરંતર છે તે પરમાત્મતાત્ત્વ મેળવવાની ઈચ્છા જ થતી નથી. એને તો તત્કાળ પ્રામ કરવાની ઉત્કંઠા હોવી જોઈએ. કારણ કે તેની હયાતિ છે અને આપણે પણ હયાત-મોજૂદ છીએ. આપણે તેને મેળવવા ઈચ્છીએ છીએ પણ આપણા મનમાં અસત્તની સત્તા અને મહત્તમ બેઠેલી છે તેથી વિલંબ થઈ રહ્યો છે.

જંગમની જુક્તિ તો સર્વે જાણીએ,
સમીપે રહે પણ શરીરનો નહીં સંગ જો;
એકાંતે વસવું રે એક જ આસને,
ભૂલ પડે તો પડે ભજનમાં ભંગ જો.

ઓધવજ અબળા તે સાધન શું કરે ?

હાલતાં-ચાલતાં પદાર્થની જુક્તિ-યુક્તિ જાણવી જોઈએ. તેઓ શરીરના સંગમાં હોય છતાં તેના સંગમાં ન વર્તતા હોય, તેનાથી પર તેની સ્થિતિ હોય. આવી સ્થિતિ મેળવવા એકાંતમાં જઈને પદ્માસનમાં બેસીને સાધના કરવી જોઈએ. એમાં ભૂલ પડે તો ભજનમાં-ભક્તિમાં ભૂલ પડે. ઓધવજ કહે છે કે અબળા તે શું કરી શકે ? તે કહો.

(શિક્ષામૃત-પત્રાંક-૬૦૭)

Dearest Param Pujya Bhaishree,

When the path was dangerous and unclear
And I was discouraged by mr Fear
You showed me the right way,
Forever indebted, I can only say
You are like the Moon on a dark night,
Someone to look up to, always bright,
Thank you for being my Guiding Light

In this world of Eternal Darkness,
You show us the way to true happiness,
In achieving our ultimate goal,
In awakening our inner soul,
You play a crucial role.

Today, when no one cares about another,
You love your pupils like a mother,
There is no bond of blood or relation,
Yet you selflessly show me the path to salvation,
To have a teacher like you,
Is a privilege granted to a select few,

This debt, I will never be able to repay,
I thank God for this every single day,
On this day I can only say,
A Very Happy Teacher's Day

- Veer na vandan
(I VIBRANT YOUTH)
(બાળ યુવા મુમુક્ષુ)

I VIBRANT YOUTH

બાળ યુવા મુમુક્ષુઓની ધર્મયાત્રા

બ્ર.નિ. મીનળબેનના સાનિધ્યમાં અને બ્ર.નિ. વિકમભાઈના અનુશાસન હેઠળ પોણા બે વર્ષથી મુંબઈમાં IVY (I Vibrant Youth) group ચાલે છે કે જેમાં 5 થી 18 વર્ષનાં બાળકોને દર મહિને સ્વાધ્યાય કરાવી અધ્યાત્મ તથા વ્યવહાર જ્ઞાન અપાય છે. પ્રત્યક્ષ સત્પુરુષ મજ્યા વગર મોક્ષમાર્ગની પ્રાપ્તિ બહુ દુર્લભ છે. શિષ્યની સાચી ઉંમર તો ગુરુને અર્પણ થયા પછી જ શરૂ થાય છે. પરંતુ આપણા પૂજ્યના ઉદ્દેશ્યે આપણે બહુ નાની વયમાં જ પૂ.ભાઈશ્રીનો બેટો થયો. અને તેમનામાં જ પરમેશ્વર- બુદ્ધિ કરી આ બાળકોને સાયલા ધર્મયાત્રાએ લઈ જવાનો પ્રોગ્રામ ગોઈવાયો. સાયલા જવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ પણ એજ હતો કે બધા બાળ મુમુક્ષુઓ પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં સમય વિતાવી, તેમની ગુરુવાણી સાંભળી તેમના જીવનને ઉત્ત્રત બનાવે અને આશ્રમ દ્વારા ચાલતી જનકલ્યાણની પ્રવૃત્તિ જોઈ પોતાના વ્યદ્યમાં નિષ્કામ કર્મયોગ જગાડે અને વૈરાગ્યના પથે ચાલતાં શીખે.

આ ધર્મયાત્રાની શુભ શરૂઆત બ્ર.નિ. મીનળબેન સાથે તા. ૪-૮-૦૮ના રાત્રિએ મુંબઈથી થઈ. તા. ૫-૮-૦૮ના રોજ સવારે ૮-૦૦ વાગ્યે નવા જોશ અને ઉત્સાહ સાથે સાયલા આશ્રમ પહોંચ્યા. બ્ર.નિ. વિકમભાઈ અગાઉથી જ સાયલા હાજર હતા. દરેકના ચહેરા પર પોતાના પૂજ્ય ગુરુદેવ પ્રત્યેની શ્રદ્ધા તેમજ તેમની પાસેથી જે અખંડ જ્ઞાન મળવાનું હતું તે આનંદ જોઈ શકતો હતો. આશ્રમમાં આવી બધાએ પૂ.ભાઈશ્રીનાં દર્શન કર્યા.

અંદાજે ૧૦-૩૦ વાગે સાયલા ગામમાં આશ્રમ દ્વારા ચાલતી પ્રવૃત્તિઓ જોવાનો પ્રવાસ ગોઈવાયો. જેમાં સૌ પ્રથમ 'L.M. Vora Girls High School'- ની મુલાકાત લીધી કે જ્યાં બ્ર.નિ. મીનળબેન બાળકોને શાળાની વિદ્યાર્થીનોને પ્રશ્નો પૂછવાની અનુમતિ આપી કે જેના બાળાઓએ ખૂબ સુંદર જવાબો આયા. તે પછી પૂ.સોભાગભાઈના ઘરે (શ્રી રાજસોભાગ વિશ્રાંતિ ધામ) અને પૂ.બાપુજ્ઞના ઘરે સ્તુતિ તથા વંદન કર્યા કે જ્યાં શ્રી દિલ્લીપભાઈ દ્વારા ખૂબ સારો આવકાર આપવામાં આવ્યો હતો. ત્યાંથી જૂના આશ્રમની મુલાકાત લઈ, નવું તૈયાર થયેલ 'જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર' (Science Center)ની મુલાકાત લીધી કે જ્યાં બાળકોએ ગણિત તથા વિજ્ઞાનના થોડા પ્રયોગો જોયા. અહીંથી બધા જ 'અંખની હોસ્પિટલે' ગયા અને ત્યાંથી 'આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર'ની સફર કરી. આ બસે જગ્યાની આધુનિકતા અને વ્યવસ્થા જોઈ શહેરનાં આ નાનાં બાળકોને પણ થયું કે, "સાયલા જેવા ગામમાં આટલી સુંદર સુવિધા અને સગવડ મળે છે ?" આમ ખૂબ ઉત્સાહ અને ઉમંગ સાથે બપોરના ૧૨-૩૦ વાગ્યે બધા પ્રવાસ પતાવી આશ્રમમાં પરત આવ્યા. નવું નવું જ્ઞાનવાની જિજ્ઞાસાવાળાં આ બાળકો પોતાનાં માતા-પિતાને પણ ખૂલ્લી જઈ બ્ર.નિ. મીનળબેનની સાથે જ રહેતાં હતાં. બ્ર.નિ. મીનળબેન પણ બાળકોનો પડ્યો બોલ જીલતાં. તેઓ બધાં બાળકોના અટપટા પ્રશ્નોને ખૂબ જ સુંદર સમજાવતા અને પ્રેમથી જવાબો આપતાં તે પછી દરેકે બાપોરનું ભોજન લીધું.

બપોરના ૩-૩૦ વાગે બધા કલ્યાણ હોલમાં ભેગા થયા. પૂ.ભાઈશ્રીએ આ નાનાં બાળકોને ધ્યાનમાં રાખી ખૂબ સુંદર સ્વાધ્યાય કથારૂપે કરાયો. પૂ.ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં બાળકોને પ્રશ્નો પૂછ્યા કે જેના ઉત્તર સાંભળી તેમને ખૂબ આનંદ થયો. પૂ.ભાઈશ્રીએ પૂછ્યું કે તમને ભગવાન દર્શન દે અને કાંઈ વરદાન

માંગવાનું કહે તો તમે શું માંગો ? એક બાળકે ઉત્તર આપ્યો, કે અમે આશિર્વાદ માંગીએ, બીજા એક બાળકે ખૂબ જ ઉત્સાહ અને વિશ્વાસથી જવાબ આપ્યો કે ભગવાનને હું કહું કે મને તમારા (પૂ.ભાઈશ્રી) જેવા બનાવી દો.

આ સ્વાધ્યાયની શરૂઆત પહેલા બાળયુવક કવીશે પૂ.ભાઈશ્રીનું સ્વાગત કરતાં પોતાના ભાવો વ્યક્ત કર્યા. તે પછી મનન, ધ્વનીલ, નિશાંત અને જીલે સુતિ તથા પદ રજૂ કર્યું. આ ઉપરાંત ટીચર્સ તે નિભિતે બાળકોએ તૈયાર કરેલ કાર્ડ્સ અને ગિફ્ટ તેમજ સમકીતે પોતાનું પેઇન્ટિંગ અને વીરે મોકલેલ સ્વરચિત કવિતા પૂ.ભાઈશ્રીને અર્પણ કરાયાં. આ સમયે એવું લાગ્યું કે જાણે બાળકો ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવી રહ્યાં હોય. સ્વાધ્યાયના અંતે પૂ.ભાઈશ્રીના હસ્તે ગિફ્ટ કે જેમાં આશ્વાભક્તિ તેમજ આત્મસિદ્ધિની કેસેટ તેમજ પ.કૃ.દેવ, પૂ.બાપુજી, પૂ.ગુરુમાં તેમજ પૂ.ભાઈશ્રીના ફોટોવાળું Writing Pad બધાં બાળકોને અપાયું.

સ્વાધ્યાય પછી બ્ર.નિ. મીનળબેને બાળકોને આશ્રમની સફર કરાવી કે જેમાં કટ્યાણ હોલ, પૂ.બાપુજીની કુટિર, સૌભાગ્ય સમૃતિ તથા પૂ.બાપુજીની સમાધિએ સુતિ તથા વંદન કર્યાં. ત્યાંથી ધ્યાન માટે નવું તૈયાર થઈ રહેલ પ્રશાંત નિલય (જ્યાં પ્રવેશતાં જ બધાને શાંતિનો અનુભવ થયો અને બધાએ ઊંના ઉચ્ચારણ સાથે ૫ મિનિટ ધ્યાન કર્યું), ઉપશમકુંડ (અહીં મીનળબેને બાળકોને આ તળાવને એક ચક્કર લગાવવાનું તેમજ જે રીતે પાણીમાં વમળો ઉત્પન્ન થાય છે તેવી રીતે આપણા મનમાં સતત ઉત્પન્ન થતા કષાયો ધીરે ધીરે ઉપશમ થઈ, ક્ષીણ થાય તેવા ભાવો ભાવવાનું કર્યું) અને અંતમાં બાળકોએ ગૌશાળાએ જઈ ગાયોને ઘાસ ખવડાવી આનંદ માણ્યો.

સાંજનું ભોજન લઈ રાત્રિના ૮-૩૦ કલાકે સાંસ્કૃતિક પ્રોગ્રામ ગોઠવાયો હતો. આ પ્રોગ્રામમાં પૂ.ભાઈશ્રી પદ્ધાર્ય ત્યારે નિશાંતે બાંગ પોકારી તેમનું સ્વાગત કર્યું. તે પછી પૂ.ભાઈશ્રીએ દીપમાગટ્ય કર્યું. પ્રોગ્રામમાં મુખ્ય પાણે ચાર ભજન, ગ્રાણ નૃત્ય, એક નાટિકા, હે પ્રભુ ! હે પ્રભુ ! પદ (ગાવાની સાથે કેસિયો પર વગાડ્યું.) અંતમાં Thanks giving speech, ક્ષમાપના, પ્રણિપાત સુતિ કરી. બ્ર.નિ. વિક્રમભાઈએ આ પ્રોગ્રામમાં "તારે ઝર્મી પર" નું ગીત ગાઈને બધાને મંત્રમુખ કરી દીધા. તે પછી અંતમાં General Ras Garba નું આયોજન કરાયું અને ત્યારબાદ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમની પૂર્ણાઙ્કૃતિ થઈ.

તા. ૬-૬-૦૮ના રોજ સવારે નાસ્તો કર્યા બાદ બાળકો ૮-૦૦ વાગે જિનાલયમાં પૂજા કરવા પહોંચ્યો ગયા. અહીં બ્ર.નિ. મીનળબેને દરેકને સમજાયું કે આપણે નવ અંગની પૂજા કર્યી રીતે અને કેવા ભાવો સાથે કરવી જોઈએ ? ત્યારબાદ પુષ્પાબેનની નિશ્ચામાં સમૂહ ચૈત્યવંદન કર્યું. ત્યારબાદ ફરી સ્વાધ્યાયનો સમય હતો જેમાં સૌ પ્રથમ બ્ર.નિ. મીનળબેને સ્વાધ્યાય કરાવ્યો. તેમણે કર્યું કે, "બાળકો તો શક્તિનાં પૂંજ છે, દરેક માતાપિતાએ તેમનાં બાળકો પર ગુસ્સો ન કરવો અને બાળકોએ પણ માતાપિતાનો વિનય રાખવો." તે પછી પૂ.ભાઈશ્રીએ ફરી એક હળવી કથા લઈ સ્વાધ્યાય કરાવ્યો. પૂ.ભાઈશ્રીએ ઘાતમ ડાકુની કથા કહી અને બાળકોને કથા આધારીત બોધ સમજાવ્યો કે સાચા સદ્ગુરુ મળવાથી એક ડાકુના જીવનમાં પણ કેવું પરિવર્તન આવી શકે છે. સ્વાધ્યાયના અંતમાં બ્ર.નિ. વિક્રમભાઈએ પોતાના ભાવો દર્શાવતાં કર્યું કે, "સાયલા આશ્રમનું ભાવિ હવે બહુ જ ઉજ્જવલિત અને સુરક્ષિત હાથોમાં છે."

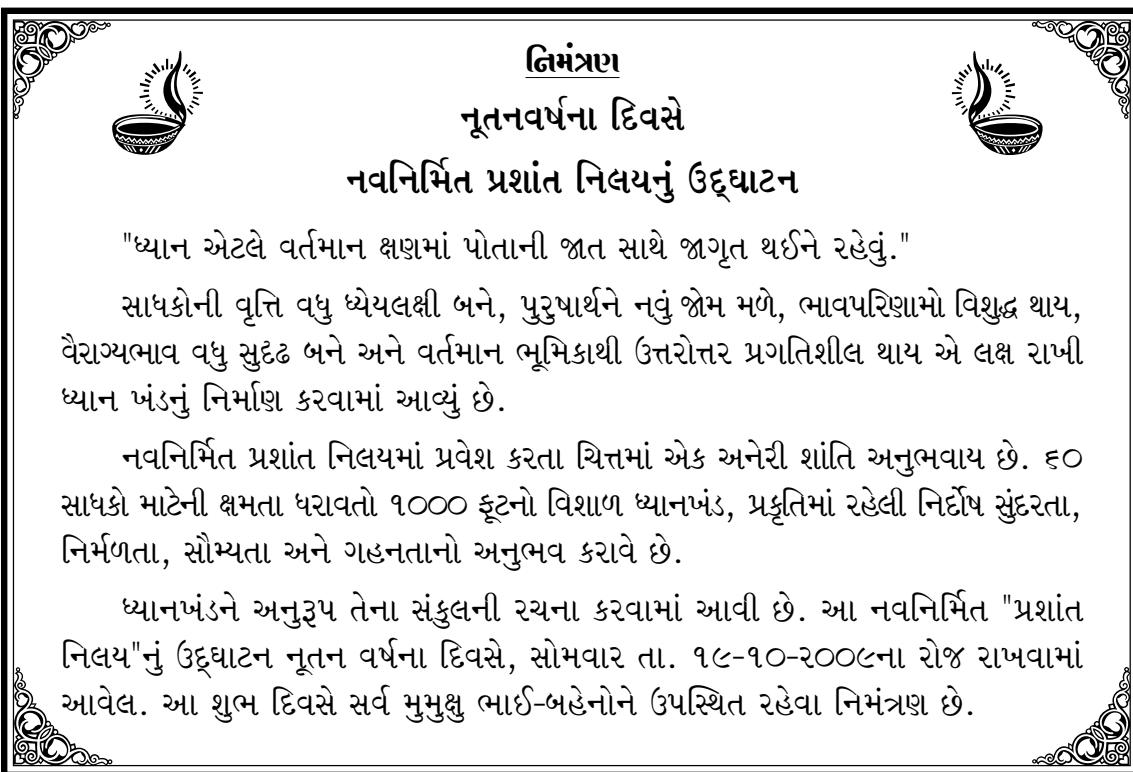
બપોરના ૧-૩૦ વાગે ધર્મયાત્રાએ નીકળેલ બાળકો બ્ર.નિ. મીનળબેન સાથે તોળિયા જિનાલયમાં દર્શન કરવા જવા આશ્રમમાંથી વિદાય લીધી. તોળિયામાં મૂળનાયક નેમિનાથ ભગવાન અને પંચધાતુની પાર્વિનાથ

ભગવાનની ખૂબ જ સુંદર પ્રતિમા છે. આ રીતે આ ધર્મયાત્રા પૂર્ણ કરી બધા ફરી મુંબઈ જવા માટે સુરેન્દ્રનગર સ્ટેશને જવા રવાના થયા. પૂ.ભાઈશ્રી પણ અહીંથી સાથે જોડાયા. ટ્રેનમાં પૂ.ભાઈશ્રીના સહવાસની સુગંધ બધા મુમુક્ષુઓને મળી. બ્ર.નિ.વિકમભાઈએ થોડી ભક્તિ કરાવી અને સાથે આવેલ બાળકોના વાલીઓને પણ પૂ.ભાઈશ્રી સમક્ષ ગાવાની તક મળી. સાંજના ભોજનની વ્યવસ્થા પણ ખૂબ સુંદર રીતે થયેલ હતી કે જેમાં બાળકોને ભાવતી પ્રિય વસ્તુઓ, તથા Ice-creamની પણ વ્યવસ્થા થયેલ. ખરેખર આ બંને દિવસ બાળકો તેમજ તેમના વાલીઓ માટે પૂ.ભાઈશ્રીની ખૂબ નજીક રહેવાનો તથા સત્તુસમાગમનો અનેરો લ્હાવો અવિસ્મરણીય છે. બે નાનાં બાળકો પ.પૂ.ભાઈશ્રીને અર્પણ થયા.

મહિનામાં એકવાર બાળકોને આ IVY ચુપના સ્વાધ્યાયમાં લાવી આપણા બાળકોની આંતરિક, આધ્યાત્મિક અને પારમાર્થિક ભક્તિ અને શક્તિ બહાર લાવવાની આ એક સુંદર તક છે. અને તેમની સાથે આપણી પણ આધ્યાત્મિક પ્રગતિને વેગ આપવાનો છે. સંઘાની દિલ્લીએ આ પ્રોગ્રામમાં મુંબઈના ૩૬, રાજકોટથી ૧૫, બોટાદથી ૫, અમદાવાદથી ૭, સુરેન્દ્રનગરથી ૩ અને સાયલાથી ૪ એમ કુલ ૭૦ મુમુક્ષુઓએ ભાગ લીધો.

"સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો."

લિ. I VIBRANT YOUTH
બાળ યુવા મુમુક્ષુ

નિમંત્રણ
નૂતનવર્ષના દિવસે
નવનિર્મિત પ્રશાંત નિલયનું ઉદ્ઘાટન

"ધ્યાન એટલે વર્તમાન ક્ષણમાં પોતાની જાત સાથે જાગૃત થઈને રહેતું."

સાધકોની વૃત્તિ વધુ ધ્યેયલક્ષી બને, પુરુષાર્થને નવું જોમ મળે, ભાવપરિણામો વિશુદ્ધ થાય, વૈરાગ્યભાવ વધુ સુંદર બને અને વર્તમાન ભૂમિકાથી ઉત્તરોત્તર પ્રગતિશીલ થાય એ લક્ષ રાખી ધ્યાન ખંડનું નિર્મણ કરવામાં આવ્યું છે.

નવનિર્મિત પ્રશાંત નિલયમાં પ્રવેશ કરતા ચિત્તમાં એક અનેરી શાંતિ અનુભવાય છે. ૬૦ સાધકો માટેની ક્ષમતા ધરાવતો ૧૦૦૦ ફૂટનો વિશાળ ધ્યાનખંડ, પ્રકૃતિમાં રહેલી નિર્દોષ સુંદરતા, નિર્મણતા, સૌભ્યતા અને ગહનતાનો અનુભવ કરાવે છે.

ધ્યાનખંડને અનુરૂપ તેના સંકુલની રચના કરવામાં આવી છે. આ નવનિર્મિત "પ્રશાંત નિલય"નું ઉદ્ઘાટન નૂતન વર્ષના દિવસે, સોમવાર તા. ૧૮-૧૦-૨૦૦૮ના રોજ રાખવામાં આવેલ. આ શુભ દિવસે સર્વ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનોને ઉપસ્થિત રહેવા નિમંત્રણ છે.

વात्सल्यमूर्ति प्रो. ताराबेननी विदाय

૧૨ જુલाई, ૨૦૦૮ના પરોઢિયે પ્રો. તારાબેનના પવિત્ર આત્માએ અનંતની યાત્રા માટેનું પ્રયાશ શરૂ કર્યું. જે દેહમાં રહીને ૮૦ વર્ષનું આયુષ્ય ભોગવ્યું તે દેહ અચેતન બન્યો. જે સ્મિત અને સ્નેહ, હુંફ અને લાગણી તેમની સચેતન અવસ્થામાં પ્રામ થતી હતી તે હવે નહીં થાય. એ વડીલ વત્સલ હવે પાર્થિવ રૂપે આપણી વચ્ચે ઉપસ્થિત નથી. તથાપિ શ્રી તીર્થકર પરમાત્મા પ્રત્યેની ભક્તિ, વીરપ્રભુ માટેનો ભરપૂર પ્રેમ, પરિચિત-અપરિચિત સર્વ કોઈ પ્રત્યે વહેતો સ્નેહ, સરળતા સભર વિદ્વત્તા તથા પ્રેમાળતા, સાલસતા, નમ્રતા આદિ અનેકવિધ ગુણોના પમરાટ રૂપે તેઓ સદૈવ આપણી સાથે જ છે.

મૃત્યુ જેવી અસાધારણ ઘટનાના સમાચાર સાંભળી ઉત્તમ પુરુષોની વિવેકદાસ્થિ તથા ગુણદાસ્થિનો ઉધાડ થાય છે. દેહસંયોગ તે જન્મ અને દેહવિયોગ તે મૃત્યુ. એક શરીરમાં કોઈક શક્તિ સંચારિત થાય ને તે દેહ હાલતો-ચાલતો, હસતો-બોલતો દેખાય છે. ને જ્યારે એ શક્તિ શરીરને છોડીને ચાલી જાય છે ત્યારે તે નિષ્ઠિય બની જાય છે. માટે જ મૃત્યુ એક એવી ઘટના છે કે જે થકી જડ ચૈતન્યનો ભેદ સ્પષ્ટ અનુભવાય છે. દેહકાર પંચ મહાભૂતમાં ભળી ગયું. ને તારાબેનનું માત્ર ચિત્રપટ રહી ગયું. એકાગ્રતાપૂર્વક તારાબેનના ચિત્રપટને નિહાળણ તેમનું સમગ્ર ગુણસભર જીવન સ્મૃતિમાં ઉભરાઈ આવે છે.

સતત ઉં વર્ષ સુધી મુંબઈની સોફ્ઝિયા કોલેજને ગુજરાતીના આધ્યાપક તરીકે પોતાની વિદ્વદ્દ સેવા આપી. સાહિત્ય ક્ષેત્રે, ‘સાહિત્ય અને છંદ-અલંકાર’-ભાગ-૧-૨, ‘સંસ્કૃત નાટકોની કથા’, ‘શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર’, ‘સામાયિક સૂત્ર’, ‘ગ્રજ સ્વામી’, ‘આપણા તીર્થકરો’ અને હવે પ્રકાશિત થનાર ‘પ્રબુદ્ધ ચરણો’ એમ લગભગ ૧૫ પુસ્તકોનું એમનું અમૃત્ય સર્જન.

તારાબેન ફોટો

દેશ-પરદેશમાં એમણે ૫૦ થી પણ વધુ વિષયો ઉપર વ્યાખ્યાનો આપ્યા હશે.

પરમ આદરણીય ડૉ. રમણભાઈના પવિત્ર વ્યક્તિત્વને તારાબેન જેવી પત્ની જ શોભાવી શકે. વ્યાવહારિક અને આધ્યાત્મિક બંને રીતે તેઓ એકબીજાના થઈ આ મનુષ્ય જીવનને પૂર્ણ રીતે જીવી ગયા. સ્યાદ્વાદને સમજેલા અને પામેલા ગુણગ્રાદ્યાદ્યિ સંપન્ન આ દંપતીની વિશાળતા ચારે તરફ પથરાયેલી હતી. ધાર્મિક ઓતપ્રોતતા સાથેના આ બંનેના આત્મલક્ષી જીવને ઘણાં હદ્યને જીતી લીધાં.

રમણભાઈને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પતા પોતાના લેખમાં તારાબેન લખે છે :

“છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી અમે વિચાર્યુ કે આપણે બન્નેએ સંસારમાં રહ્યાં છીતાં ગૃહસ્થ કરતાં યાનિકની જેમ જીવવું. બાધ્ય દાસ્થિએ કંઈ ખાસ ફરક ન દેખાય પરંતુ આંતરિક દાસ્થિએ ઘણો મોટો ફરક પડે. સ્થૂલ વસ્તુ છોડીને સૂક્ષ્મ તરફ જવાની, તેને પામવાની અભીષ્ટા જાગે. અમારી એ ભાવના ઉત્તરોત્તર દઢ થતી ગઈ. અમે આંતર-બાધ્ય પરિગ્રહ ઓછો કરતાં ગયાં. અનન્ય શ્રદ્ધા સાથે અમારી પચાસમી લગ્નતિથિએ નાગેશ્વર ભગવાનના પવિત્ર તીર્થમાં પૂજા કરતાં અમે અપૂર્વ આનંદ અનુભવ્યો. અમારા લગ્ન સમયે અમે યજ્ઞવેદીની આસપાસ ફેરા ફર્યાં

હતાં. ૫૦મા વર્ષે ભગવાનની ફરતે પ્રદક્ષિણા કરી હૃતાર્થતા અનુભવી. મારા પગની તકલીફને લીધે એ મને પૂજા કરવામાં ખૂબ મદદ કરતા, પૂજાનો મહિમા સમજાવતા અને મારી ધર્મભાવના દઢ કરતા. અમારા ૫૦ વર્ષના લગ્નજીવન નિમિત્તે ખુશાલી વ્યક્ત કરવા મારા ભાઈ મહેન્દ્રભાઈ મહેતા અને ભાભી આશાબહેને શંખેશ્વર તીર્થમાં વિકલાંગોને ખાસ કરીને પગે અપેંગ લોકોને જુદાં જુદાં સાધનો આપવાનો કેમ્પ કર્યો. એમનાં એ કાર્યને હું અમારું પરમ સૌભાગ્ય ગણું છું.

અમારા બન્ને વચ્ચે વિશિષ્ટ પ્રકારનો મૈત્રીભાવ હતો. એ પતિ છે માટે એમની આજ્ઞા પ્રમાણે મારે ચાલવું એવું ભાન કદી તેમણે મને કરાવ્યું નથી. સહજપણે સહર્ષ હું એમની ઈચ્છા પ્રમાણે વર્તવા ટેવાયેલી, વિના બોજે પ્રવૃત્તિ કરતી રહી. ઘણી મહત્વની બાબતોમાં તો અમે એકબીજાને પૂછીને જ કામ કરીએ પણ નાની નાની બાબતોમાં પણ અમે એકબીજાની મરજ જાણતાં, એકબીજાને અનુકૂળ થતાં, નાની-મોટી ભૂલોને હસીને માણતાં, એમની હાજરીથી વાતાવરણ હમેશાં પ્રસન્ન રહેતું. હું બધી રીતે તેમના આધારે જીવા ટેવાઈ ગયેલી. પુસ્તકોનાં નામ, શબ્દોના અર્થ અને જોડણી, વિવિધ વિષયોની વિગત વગેરે માટે એમને પૂછપરછ કરતી. હું તેમને કહેતી કે તમારી પાસેથી બધું તૈયાર મળે છે તેથી મને શબ્દકોષ જોવાની ટેવ છૂટી ગઈ છે. હું તો સાવ ઠોઠ રહીશ. ત્યારે એ કહેતા કે ‘સંયોગો બધું શીખવે છે’.

રમણભાઈના દેહવિલય પછી રમણભાઈના ઉ ગ્રંથો તૈયાર કરવાનું વિરાટ કાર્ય તારાબેને એક જ વર્ષમાં પૂરું કર્યું. છેલ્લા હ મહિના એમણે અસહ્ય શારીરિક વેદના અનુભવી પણ મનથી પૂરાં સ્વર્થ રહ્યાં હતાં.

સાયલા આશ્રમ તેમજ પ.પુ.બાપુજી સાથેનો તેઓનો વિશેષ આધ્યાત્મિક સંબંધ સ્થપાયેલો હતો.

અધ્યાત્મસાર તેમજ જ્ઞાનસાર જેવા દળદાર શાસ્ત્ર-ગ્રંથોના વિશેશાર્થ લખવાના કાર્યથી તેમનું સાત્ત્વિક જીવન પરમાર્થપૂર્ણ બન્યું. લેખનકાર્ય કરવા તેઓ અનેકવાર આશ્રમમાં આવી સતત ૧૫ થી ૨૦ દિવસ રહેતા હતા.

અંતરનું પ્રકૃષ્ટ યોગબળ, સત્યશોધક સ્વભાવ, અત્યંત નિરપેક્ષતા, વાણીની સરળતા તેમજ વિતરાગ ભક્તિ જેવા અનેક ગુણો આ દંપતીમાં જોઈ પ્રેમાદર સાથે સહજતાએ વંદના કરતાં આપણું મસ્તક જૂદી જાય છે.

તારાબેનનો દિવ્ય શક્તિમાન આત્મા આ મનુષ્ય ભવમાં કર્મના ભારથી હળવો થઈ કર્મરહિત અવસ્થાને પ્રામ કરવા તત્પર બન્યો છે. આપણે પણ એમના પ્રેરક આત્માથી પ્રોત્સાહિત થઈ આત્માના ગુણ-લક્ષ્ણોનું અનુપ્રેક્ષણ કરી મૃત્યુ આવે તે પહેલાં સદેહે અમર થઈ જઈએ.

તારાબેન ફોટો

વિજ્ઞાન પર્વ – જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો શુભારંભ

પ્રેમ દ્વારા પરિવર્તનનો સુંદર પ્રયોગ "પ્રેમની પરબ" અભિયાન દ્વારા સફળ રીતે ચાલી રહ્યો છે. આ પ્રોજેક્ટની ભાવાત્મક અસર સમગ્ર સાયલા તાલુકાની કેળવણી ઉપર થઈ છે. કેળવણી વડે સામાજિક કાંતિનો આ નૂતન પ્રયોગ ઘણા બધાનું આકર્ષણ અને આશાનું કેન્દ્ર બન્યો છે.

સૌરાષ્ટ્ર એજયુકેશન ટ્રસ્ટના ઉત્સાહી ટ્રસ્ટી શ્રી અનિલભાઈ કામદાર અને શ્રી કિશોરભાઈ હિમાણીની પ્રેમ ભરી દરખાસ્ત એક બે વર્ષથી હતી કે આશ્રમ દ્વારા કેળવણીનું જે કામ થાય છે તેમાં વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો ઉમેરો કરવો. પૂ.ભાઈશ્રીની ઉદાર અને ઉદાત્ત દિઝિમાં આ વાત વસી ગયેલી. વખતો વખત ચર્ચા અને પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટની મુલાકાતો બાદ સાયલામાં "જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" શરૂ કરવાનું સ્વભાવું વવાયું જે સાકાર થવાનો શુભારંભ તા. ૨૪-૮-૦૮ના રોજ થયો.

બાળકોમાં, શિક્ષકોમાં અને સમાજમાં વૈજ્ઞાનિક દિઝિબિદુ અને વૈજ્ઞાનિક વિવેક કેળવાય, શાળાઓમાં વિજ્ઞાન ગણિતના શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધરે અને રસ રુચિ વધે, ભૌતિકવાદ અને અધ્યાત્મવાદનો સુભગ સમન્વય માણસને સુખ સગવડનાં સાથનો સાથે શાંતિ અને આનંદ આપનાર બને, આવી સમજણ અને સંવાદ દ્વારા જન કલ્યાણનો હેતુ બર આવે તેવા ઉદાત્ત ભાવો સાથે વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું નામ "જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" રાખવામાં આવ્યું.

સાયલામાં 'મેધમુની ઉપાશ્રય'નો ઉપરનો ભાગ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યો. જરૂરી મોટેલ્સ, શૈક્ષણિક સાધનો અને ફર્નિચરની પૂર્વ-તૈયારી પૂર્ણ થયા બાદ તા. ૨૪-૮-૦૮ના રોજ પૂ. ભાઈશ્રીની પવિત્ર નિશ્રામાં જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો મંગલ આરંભ થયો. ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજીના એડવાઈર્ડ ડૉ. એ. એમ. પ્રભાકર, પ્રભ્યાત ખગોળવિદુ શ્રી જે.જે. રાવલ, વિજ્ઞાની ડૉ. અરુણકુમાર દવે, અચલા એજયુકેશન ફાઉન્ડેશનના ડૉ. મફતભાઈ પટેલ CEE ના પાર્થેશ પંડ્યા, અંકુર હોબી સેન્ટરના જનાર્દન પંડ્યા, સૌરાષ્ટ્ર એજયુકેશન ટ્રસ્ટના શ્રી અનિલભાઈ કામદાર, શ્રી કિશોરભાઈ હિમાણી અને પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્રના નિયામક ડૉ. શ્રી રમેશભાઈ ભાયાણીના સાથમાં પૂ.ભાઈશ્રી, શ્રી વિક્રમભાઈ, સુ.શ્રી મિનળબેન, શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ તથા મુમુક્ષુગણ સાથે જઈ વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં દીપપ્રાગટ્ય, તકતી અનાવરણ અને ચિત્રપટ અનાવરણ કરી મંગલ શરૂઆત કરી વિજ્ઞાન કેન્દ્રને ખુલ્લું મૂકવામાં આવ્યું.

ત્યારબાદ પૂ.એલ.એમ.વોરા ગર્વ્ય હાઈસ્કૂલમાં સભા સ્થળે સૌ પદ્ધાર્યા. બાળાઓના પ્રાર્થના નૃત્ય અને ભક્તિ નૃત્ય ગીતથી કાર્યક્રમનો આરંભ થયો. શ્રી વિક્રમભાઈએ મહેમાનોનું સ્વાગત કર્યું, ચંદ્રકાંતભાઈએ પ્રસંગ પરિચય આપ્યો.

ઉપસ્થિત મહાનુભાવોએ વિજ્ઞાન-વિચારને વિસ્તારવા પ્રાસંગિક-મનનીય વક્તવ્યો આપ્યાં. પૂ.ભાઈશ્રીના મંગલ વચ્ચેનોમાં જન કલ્યાણ ભાવ તરતો દેખાપ્યો. ૧૦ શાળાઓનાં ૨૦-૨૦ બાળકો, ગર્વ્ય હાઈસ્કૂલની ૪૦૦ બાળાઓ, ૧૦૦ જેટલા શિક્ષકો, આમંત્રિત ગ્રામજનો, વિજ્ઞાન મુમુક્ષુગણ અને ટ્રસ્ટીગણ સમાર્દભમાં સહભાગી થયા.

ખૂબ ભાવાત્મક સુંદર વાતાવરણમાં પ્રારંભિક સભા સંપન્ન થઈ. બધાના મોં પર કંઈક મેળવ્યાની અને નવું જ્ઞાયાની તૃપ્તિ દેખાતી હતી. બધાએ એક સાથે સ્નેહ ભોજન લીધું અને નવા પગરણને શુભેચ્છાઓ પાઈવી.

કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે કર્યું. જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું અંદરનું સુશોભન શ્રી નયનભાઈના માર્ગદર્શન નીચે થયું. શ્રી હિતેશભાઈ શેઠ, મુમુક્ષુગણ, ટ્રસ્ટીગણ અને સંસ્થાના કાર્યકરોએ સમગ્ર કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા જેહમત ઉઠાવી. પૂ.ભાઈશ્રીની મંગલનિષ્ઠ ભાવનાથી વિજ્ઞાન કેન્દ્ર શરૂ થયું અને તેનો લાભ આ વિસ્તાર માટે આશીર્વાદ રૂપ બનશે.

પહેલી સપ્ટેમ્બર-૦૮ થી વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો લાભ લેવા ૧૦ શાળાઓ માટે તૈયાર કરેલ સમયપત્રક અમલમાં આવ્યું. સપ્ટે-૦૮ના માસમાં ૧૬ શાળાઓનાં ૮૫૦ બાળકો, ત૩૬ શિક્ષકો અને અન્ય ૨૫ વ્યક્તિઓએ જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રની મુલાકાત લઈ વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો પરિચય મેળવ્યો, પ્રયોગનાં સાધનોનો પરિચય મેળવ્યો અને કેટલાક પ્રયોગો દ્વારા વિજ્ઞાન વિષયની અવનવી વિગતો મેળવી આનંદ વ્યક્ત કર્યો.

એકાંત મૌન આરાધના તથા આરાધના શિબિર

"ક્ષાણભંગુર દુનિયામાં સત્પુરુષનો સમાગમ એ જ અમૃત્ય અને અનુપમ લાભ છે."

પ.પુ.ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં દર મહિને આરાધના શિબિર અને એકાંત મૌન આરાધના શિબિર યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરોથી સાધકના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન સર્જતું હોય છે અને સાથે સાથનામાં પણ ખૂબ જ પ્રગતિકારક પરિણામ જોવા મળે છે.

જુલાઈ માસની આરાધના શિબિર

જુલાઈ માસમાં તા. ૮-૭-૨૦૦૮ થી ૧૩-૭-૨૦૦૮ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. 'એકાંત મૌન' આરાધના શિબિરમાં ૪૩ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૨૪, પૂર્ણપ્રાપ્તિ ૧૭ અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૦૨ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીનો વિષય "સાભ્ય શતક" શ્રી વિજયસિંહ સૂરિકૃત "આત્મ સંવેદનનાં સાધનો" પુસ્તકમાંથી સ્વાધ્યાય કરાવેલ. પ.પુ.ભાઈશ્રીએ પ્રશિક્ષણમાં ખૂબ જ સુંદર સૂક્ષ્મતા પૂર્વક સમજાવેલ. જેનાથી સાધકો ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા.

આ વખતની 'આરાધના શિબિર'માં ૭૮ સાધકો હતા. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીનાં ૦૨, પૂર્ણપ્રાપ્તિના ૪૭ અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૩૦ સાધકો હતા. જેમાં ૪૩ સાધકો રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયેલ હતા. આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રી "પ.પુ. છોટાલાલ મગનલાલ દેસાઈના પત્રો" શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પ્રણીત "મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશ" પુસ્તકમાંથી લીધેલ. પ.પુ.ભાઈશ્રીએ ખૂબ જ વિસ્તારપૂર્વક અને સુંદર રીતે સ્વાધ્યાય કરાવેલ. તેનાથી સાધકોમાં ખૂબ જ ઉંડી અસર થઈ. બ્ર.નિ.શ્રી વિનુભાઈનો વિષય "ભવ વૈરાગ્ય શતક" (શ્રી રત્નશેખર સૂરિકૃત) આત્મ સંવેદનનાં સાધનો પુસ્તકમાંથી સ્વાધ્યાય કરાવેલ.

ઉપરોક્ત બંને શિબિરમાં લંડન, અમેરિકા, દુબઈ, મુંબઈ, અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, ઇન્ડોર, બોટાદ, વડોદરા, પુના, વલસાડ, મુલતાઈ, પેટલાવદ, કલક્તા, કોટા, જામનગર, મોરબી, મોટા દહીસરા તથા સાયલા એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રોથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

સાટેમ્બર માસની આરાધના શિબિર

સાટેમ્બર માસમાં તા. ૧૮-૮-૨૦૦૮ થી તા. ૨૨-૮-૨૦૦૮ સુધી 'એકાંત મૌન' આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં ૫૩ સાધકોએ ભાગ લીધો. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૧૫, પૂર્ણ પ્રાપ્તિના ૨૧ અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૧૭ સાધકો હતા.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પ.પુ.ભાઈશ્રીનો વિષય "ધ્યાન અધિકાર" શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સાહેબ કૃત અધ્યાત્મ સાર પુસ્તકમાંથી સ્વાધ્યાય કરાવેલ. પ.પુ.ભાઈશ્રીએ ખૂબ જ સુંદર રીતે સૂક્ષ્મતા પૂર્વક સમજાવેલ, જેનાથી સર્વ સાધકો ખૂબ જ પ્રભાવિત થયેલ.

આ વખતની આરાધના શિબિરમાં ૨૩ સાધકો હતા. જેમાં ઉચ્ચ શ્રેણીના ૦૨, પૂર્ણપ્રાપ્તિના ૦૮ અને અર્ધપ્રાપ્તિના ૧૨ સાધકો હતા. જેમાં ૦૨ સાધકો રાજમાર્ગ યોગારોહણમાં જોડાયેલા હતા.

આરાધના શિબિરમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીનો વિષય "પરિગ્રહ-અછક" શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સાહેબ કૃત જ્ઞાનસાર પુસ્તકમાંથી લીધેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ખૂબ જ વિસ્તારપૂર્વક અને સુંદર રીતે સ્વાધ્યાય કરાવેલ. તેનાથી સાધકો ઉપર ખૂબ જ ઊર્ડી અસર થઈ. બ્ર.નિ.શ્રી વિનુભાઈનો વિષય "વૈરાગ્ય" હતો. તેમણે "યોગવાશિષ્ટ રામાયણ" પુસ્તકમાંથી "રામનો વૈરાગ્ય" પ્રકરણમાંથી સમજાવેલ.

ઉપરોક્ત બંને શિબિરમાં લંડન, દિલ્હી, મુંબઈ, અમદાવાદ, રાજકોટ, સુરેન્દ્રનગર, બોટાઈ, વડોદરા, પેટલાવદ, જામનગર, મોટા દહીસરા અને સાયલા એમ જુદા જુદા ક્ષેત્રથી આવેલા સાધકોએ ભાગ લીધેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર નં.-૨૮ - જુલાઈ-૨૦૦૯ના સાધકોની ફળશુદ્ધિ

- ❖ ધ્યાનમાં ચિંતન મનન સાથે જાગૃતિપૂર્વક ધારું થતું જાય છે તેમ તેમ આંતરિક અનુભવમાં ઉલ્લાસ પરિણામમાં વધારો થાય છે. તેથી સાધનામાં આનંદ આવે છે. ધ્યાનમાં ચિંતન કરતાં દેહ અને આત્મા સાવ જુદા જણાય ત્યારે ખૂબ જ આનંદ આવે છે. તે આનંદ લાંબા ટાઈમ સુધી રહે છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ❖ એકાંત મૌન આરાધના શિબિર ઉપર થવાથી જીવનની દિશા અને દશા બદલાઈ ગયાં છે. ચિંતન દરમ્યાન આત્માના ગુણો-લક્ષણોનું ગાઢ ઊંડાણપૂર્વક મનન થતાં સહજ રીતે ચિંતન ચાલુ થઈ જાય છે અને ધ્યાનમાં સ્થિરતા પૂર્વક સરકી જવાય છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ❖ એકાંત મૌન શિબિરને કારણે ચેતના વધુ જાગૃત બને છે. જ્ઞાનીનો પરમ સત્તસંગ વધુ પ્રેરણા આપી જાય છે. બધી જ સાનુકૂળતા આપવાની ઉત્સાહ શક્તિ વધુ આનંદદાયક બને છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ❖ શિબિર દરમ્યાન સર્વ ધ્યાનમાં ચિંતન એકાગ્રતાપૂર્વક થયેલ હોઈ કોઈ ધ્યાનમાં ચિંતન થોડી ક્ષણો માટે અટકી જતું ત્યારે ખૂબ ખૂબ શાંતિ અને આનંદ અનુભવાતાં હતાં. આ શિબિરથી મારી દશા વધી હોય તેવું મને ચોક્કસ જણાઈ આવે છે. અને ધ્યાનમાં સ્થિરતા પણ ખૂબ વધતી જતી હોય તેમ લાગે છે. આ શિબિરથી આ જીવને અકલ્ય લાભ થયો છે.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ❖ સાધનામાં ચિંતન કરતાં મન ઘણું શાંત થતું હતું. તેમાં આ વખતનો અનુભવ લખું છું. ગુણ, લક્ષણોનું ચિંતન કરતાં કરતાં ગાહું થતાં ઉપયોગ એકદમ સ્થિર ને અંતર્મુખ થતાં બધું છૂટી ગયું ને અંદર સ્થિર શાંત મનના કોઈ કલેશ કે આકુળતા રહીતની દશા પ્રગત થઈ.
— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ❖ એકાંત મૌન આરાધના શિબિરથી ઘણો જ ફાયદો થાય છે. તેમાં પણ ઉપયોગ પૂર્વક લગભગ દરેક કાર્ય થતાં હોવાથી ઉપયોગની જાગૃતિ રહે છે. કદાચ વિચારો આવે તો થોડા ભળી જવાય કે તરત જ દ્રષ્ટા બની જવાય છે. એકાગ્રતા અને સ્થિરતાપૂર્વક ચિંતન થાય ત્યારે માર્ગ પ્રત્યે, જ્ઞાન પ્રત્યે અને જ્ઞાનના દાતા પ્રત્યે અહોભાવ આવે છે.

— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ❖ દરેક શિબિરમાં ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ થતી અનુભવાય છે. ધ્યાન સારું થાય છે. તેથી અપૂર્વ શાંતિ અને આનંદ અનુભવાય છે. મનની સ્થિરતા વધતી જાય છે. ઉપયોગ અંતર્મુખ થઈ આત્મા સાથે રમણતા કરતો હોય તેમ લાગે છે. દૈનિક કાર્યમાં આત્માને જ્ઞાતા દ્રષ્ટા રાખી શકાય છે. તેથી રાગદ્વિષ ઘણા ઓછા થાય છે.

— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ❖ શિબિરના આવા વાતાવરણમાં જ્યાં મનની નિર્મણતા ઘણી સારી હોય છે. ત્યાં સૂક્ષ્મ રીતે સ્વ-અવલોકન કેવી રીતે કરવું તેનું માર્ગદર્શન મળ્યું અને અંદર ચાલતી પરિણાતિયો કેટલાં બંધન કરે છે તે સ્પષ્ટ રીતે સમજાયું અને દેખાયું.

— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ❖ સાધનામાં સ્વરૂપનું ચિંતન, મનન લક્ષ ઉપર રહીને સહજ રીતે થાય છે. જ્ઞાયક સ્વભાવની લીનતા રમણતા અનુભવાય છે. નિરાકૃત આત્મા શાંતિ અને આનંદનો અનુભવ રહે છે. ચિત્ત પ્રસન્નતા અને આત્માના અસ્તિત્વ ગુણનું હોવાપણું વેદાય છે. સ્વરૂપની મળનતા અને ઉપયોગથી ઉપયોગમાં લીનતા રમણતા રહે છે. આ વેદન સમયે કર્મધારા પસાર થતી હોય તેમાં ભળવાપણું નથી હોતું.

— ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ❖ આ શિબિરથી અંગત જીવનમાં ઘણા જ ફાયદા થાય છે. પરમાર્થની પ્રગતિ વરતાય છે. ખાસ કરીને પ્રકૃતિમાં તો ઘણી જ પ્રગતિ છે. કષાય ભાવ આવે છે પણ જાગૃતિ સારી હોય એટલે પાછા વળી જવાય છે. મનની ઉદારતા વધતી જાય છે. સહજ પણે બધી સ્વીકૃતિ થાય છે. વર્તમાનમાં જીવાય છે. ધ્યાનમાં ખૂબ જ ગમે છે. પ્રમાદ રહિત ધ્યાનથી તન અને મનની શાંતિ રહે છે.

— પૂર્ણપ્રાપ્તિ

- ❖ આ શિબિરથી મારામાં સ્થિરતા, એકાગ્રતા અને જાગૃતિ ચોક્કસ પણે વધ્યાં છે. ક્યારેક સંસારના વિચાર આવે તો ક્યારેક ન પણ આવતા. જાગૃતિ રાખવાથી વિચારો (મન) શાંત થઈ જતા ધ્યાન કરવું ગમતું હતું.

— અર્ધપ્રાપ્તિ

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર નં.-૨૮ - સપ્ટેમ્બર- ૨૦૦૯ના સાધકોની ફળશુદ્ધિ

- ❖ ચિત્ત-મનમાં શાંતિનું વેદન રહ્યા કરે છે. એકાંત મૌન શિબિર કર્યા પછીથી જાણે જીવન પલટાઈ ગયું હોય તેમ લાગે છે. છેલ્લાં બે વર્ષથી છાપું, પિકચર, હોટલમાં જવાનું બંધ કરેલ છે. સંસારના સારા પ્રસંગમાં પણ જવાનું બંધ કરેલ છે. ટૂંકમાં સંસારની કોઈ ઝંગ ગમતી નથી. આત્મલક્ષે જ જીવાય છે. દેહાધ્યાસ છોડી આત્મામાં લીન થવા સતત પ્રયત્ન કરું છું. જેના કારણે ધ્યાનમાં ખૂબ જ એકાશ્રતા સ્થિર થાય છે. અંતર્મુખ રહેવું જ ગમે છે.
- ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ ધ્યાનમાં આત્મા જ જણાયા કરતો હતો. અંદરથી ખૂબ જ ઉલ્લાસ-આનંદનો-હર્ઘનો જ અનુભવ થયા કરતો જણાતો હતો. આખો દિવસ આમ ચાલતું રહ્યું. સ્વ-અવલોકન કે વિચારણમાં પણ આત્મા જ જણાયા કરતો હતો. આપશ્રીની કૃપાથી આ શિબિરમાં કર્મથી હલકાપણું થયેલું જણાય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ સ્થિરતાનો ગાળો વધ્યો હોય તેમ લાગે છે. જ્ઞાનધારા, કર્મધારા જુદી જણાય છે. ચિંતન છૂટી જાય છે ત્યારે સુખ અને શાંતિનો અનુભવ થાય છે. શરીર જાણે મરદા રૂપે જણાય છે. શાસોશ્વાસ બંધ થયેલા જણાય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેણી
- ❖ આ શિબિર ભરવાથી મારામાં રહેલી ચંચળતા ઓછી થઈ છે. ઉલ્લાસ ભાવ આવ્યો છે. મારા દોષો જણાય છે. હજી પણ દોષો ઓછા થાય તેનો પુરુષાર્થ કરતો રહીશ.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ આ શિબિરથી આંતરિક દશા ઘણી સુધરતી જણાઈ છે. દોષો, અવગુણો, નાની-મોટી ભૂલો થતી હોય ત્યારે જાગૃતિ રહેવાથી પાછા વળી જવાય છે. માનસિક શાંતિ ને સંતોષ વધતા જણાય છે.
- પૂર્ણપ્રાપ્તિ
- ❖ બે-ત્રણ ધ્યાન બાદ કરતાં ધ્યાન સારાં થયાં હતાં. ધ્યાનમાં ભળવાપણું સાવ ઓછું હતું. દ્રષ્ટાભાવે રહેવાતું હતું. ધ્યાન કરવાનો આનંદ આવે છે. શાંતિ પણ જણાય છે.
- અર્ધપ્રાપ્તિ
- ❖ અંતર્મુખ ઉપયોગની સાધનાથી જ સર્વ વૃત્તિઓ શાંત થઈ જાય એવો સીધો અને સરળ માર્ગ છે. શાંતિ, સમતા બધું સહજ મળી જાય એવી આ સાધના છે.
- અર્ધપ્રાપ્તિ
- ❖ પ્રશિક્ષણસે અધ્યાત્મકી સમજ બઢી, વિશેષકર ચાર પ્રકાર કે ધ્યાન કી સહી જાનકારી મિલી-પ્રાપ્ત હુદ્દી ધ્યાન કે વિષય મેં સહી માર્ગદર્શન મિલા એવં પ.પૂ.ભાઈશ્રી દ્વારા બતાયે ગયે ધ્યાન કરનેકા અચ્છા અભ્યાસ હુંબા. આત્મા-અનુસંધાન કે લિયે એક સુંદર વાતાવરણ એવં પ્રશિક્ષણ પ્રાપ્ત હુંબા.
- અર્ધપ્રાપ્તિ

સંસ્થા સમાચાર

તળાવનું ઉદ્ઘાટન

કર્ણના રાપર તાલુકાના ગાગોદર ગામની નજીકના વિસ્તારમાં સંસ્થાના મુમુક્ષુઓએ ગ્રામ તળાવ તથા પાંચ કૂવા બનાવી આપવાનું નક્કી કરેલ. રેતાળ જમીન અને ખૂબ જ ઓછો વરસાદ પડતો હોવાથી આ ઈલાકાના લોકોને પાણીની અધ્યત્ત સતત રહ્યાં કરે છે. આખા વરસ માટે પીવાનું પાણી મળવું અતિ મુશ્કેલ ત્યાં ખેતી માટે પાણી તો ક્યાંથી પ્રાપ્ત થાય? આથી લોકોને અવારનવાર સ્થળાંતર કરવું પડે. ખૂબ જ કઠિનાઈ ભોગવવી પડે અને તેમાં ગરીબ લોકોનું સતત સોશાળ થયા કરે.

ગરીબ માણસોની પાયાની જરૂરિયાત પૂરી પાડવા સમર્થ ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટે થોડાં વર્ષોથી આ ઈલાકામાં પ્રવૃત્તિ શરૂ કરેલ છે. શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળે આ ટ્રસ્ટની સહાયથી વિકલાંગો માટે એક સાધન સહાય કેમ્પનું આયોજન કરેલ હતું. તે વખતે પરિસ્થિતિનો અભ્યાસ કરતાં તેમની જરૂરિયાત પ્રમાણે ગ્રામ તળાવ તથા ચાર કૂવા માટે રૂપિયા છ લાખ આપવાનું નક્કી કરેલ હતું. સંસ્થાના મુમુક્ષુ અરુણભાઈ દોશી તથા જ્યસુખભાઈ મહેતાએ આ રકમ ફાળવેલ છે.

આ એરિયાના રાયમલના કેચમેન્ટ પાસે બંધ બાંધી અને એક તળાવ તૈયાર થઈ ગયું હોવાથી તેનું ઉદ્ઘાટન પૂ.ભાઈશ્રીને શુભ હસ્તે તા. ૧૫-૭-૦૮ના રોજ રાખવામાં આવેલું. અગાઉ થોડો વરસાદ પડવાથી તળાવમાં થોડું પાણી આવેલ. નાળિયેર સોપારી તથા ફૂલથી તળાવને વધાવવામાં આવ્યું. આ વિધિ ચાલતી હતી તે વખતે જ આકાશમાંથી જરમર જરમર વર્ષા થઈ આથી બધા ખૂબ આનંદિત બની ગયા. ત્યાંના લોકોની એવી ગણતરી છે કે જેટલા ઈચ્છ વરસાદ પડે તેટલા મહિનાનું પાણી સંગઠી શકાય. આ ઉપરાંત ધોરીપર તથા રામપર

વિસ્તારનાં તળાવો પણ તૈયાર થઈ રહ્યાં હતાં.

આ પછી જોધપર ગામે કૂવો ખોદાઈ રહ્યો હતો તેનું કામ જોયું. રેતીના પટ પર ખોદકામ કરવું ઘણું જોખમી હોય છે પણ તેઓએ એક સુંદર પદ્ધતિ બનાવેલ કે જેમાં ઓછા ખર્ચ સુંદર કાર્ય થઈ શકે. કૂવો બનવાથી આખા વરસ માટે પીવાના પાણીનો પ્રશ્ન હલ થઈ જાય. (ત્યાંના લોકો કૂવા બનાવી અને પાણી કાઢતા હોય છે.)

રાયમલગઢ ગામે એક નાની સભાનું આયોજન કરવામાં આવેલ. તળાવ-કૂવા વિગેરેની લોકાર્પણ વિધિ તથા તે અંગેના સર્ટિફિકેટ્સ પૂ.ભાઈશ્રીને શુભ હસ્તે આપવામાં આવ્યાં. સમર્થ ટ્રસ્ટના શ્રી બળવંતભાઈ રાઠોડે કામગીરીનો અહેવાલ આપ્યો. પૂ.ભાઈશ્રીએ આશીર્વયન આપેલ તથા બીજા વધુ પાંચ કૂવા માટે રૂ. ૭૫,૦૦૦/-ની જહેરાત કરી.

ગાગોદર સ્થિત સમર્થ ટ્રસ્ટની ઓફિસમાં તેઓની જે કામગીરી થઈ રહી છે તેનું પાવર પોર્ટન્ટ પ્રેઝન્ટેશન કરવામાં આવ્યું. તેમના પ્રમુખ શ્રીમતી ગાજાલાબેન, શ્રી ઈકબાલભાઈ, શ્રી બળવંતભાઈ રાઠોડ, ત્યાંના દવાખાનાના ડોક્ટર તથા બધા જ લોકલ કાર્યકરો હજર હતા.

સાયલાથી પૂ.ભાઈશ્રી, પુનિતબેન તથા અરુણભાઈ દોશી, ઈકબાલબેન તથા જ્યસુખભાઈ મહેતા, બ્ર.લલિતબેન બ્ર.વિનુભાઈ, બ્ર.કરશનભાઈ વિગેરે આ કાર્યક્રમમાં જોડાયાં હતાં.

અતિ પછાત અને અનેક મુશ્કેલીઓની વચ્ચે જીવતા માણસોની કઠીનાઈ દૂર કરવાનો આ ઉત્તમ પ્રયાસ છે.

પાછળથી આ વાતની જાણ અન્ય મુમુક્ષુઓને થતાં બીજા ૧૫ વધુ કૂવા બનાવી આપવા માટે તેઓએ વચ્ચન આપેલ છે. આમ કુલ ૨૪ કૂવાઓ મુમુક્ષુઓની સહાયથી તૈયાર થશે. સર્વ મુમુક્ષુઓને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.

વવાણિયા - રાજકોટ - મોરબી ધર્મયાત્રા

પર્યુષાં પદ્ધી પારણાના દિવસે જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રનું ઉદ્ઘાટન હોવાથી ધર્મયાત્રા તા. ૨૫ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૮ એક દિવસ માટે રાખવામાં આવેલ. પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગે રવાના થઈ અને ૮-૧૫ વાગે વવાણિયા પહોંચ્યા. વવાણિયા નોકારશી કરી અને બધે સ્થળે સમૂહમાં દર્શન તથા સુતિ કરી મુખ્ય હોલમાં થોડો વખત ભક્તિ કરવામાં આવી.

વવાણિયાથી ૧૦-૧૫ વાગે રવાના થઈ અને ૧૧-૦૦ વાગે પ્રેમલક્ષ્મી હોલ મોરબી પહોંચ્યા. અહીંયાં આગળ પણ સમૂહમાં દર્શન તથા ભક્તિ કરવામાં આવી. મોરબીથી ૧૧-૩૦ વાગે રવાના થઈ બપોરે ૧-૦૦ વાગે રાજકોટ પહોંચ્યા. સમાધિ સ્થળ, સમાધિ મંદિર તથા જ્ઞાન મંદિરમાં દર્શન-સુતિ તથા ભક્તિ કરવામાં આવી. જ્ઞાન મંદિરમાં બધા માટે આઈસ્કીમની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ.

યાત્રામાં બશે સમયના ભોજનનો લાભ સુરેશભાઈ બાવીસી પરિવારે લીધો હતો. ખૂબ જ પ્રેમ તથા ભક્તિપૂર્વક તેમણે પૂ.ભાઈશ્રી તથા બધા મુમુક્ષુઓનું સ્વાગત કરેલ. સાંજે ૫-૧૫ થી ૬-૧૫ તેમને વેર પૂ.ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય રાખવામાં આવેલ.

બ્ર.મિનળબેન, બ્ર. વિક્રમભાઈ, બ્ર. રમાબેન, બ્ર. વિનુભાઈ, બ્ર. દીપકભાઈ, બ્ર. કરશનભાઈ સાથે કુલ ૮૦ મુમુક્ષુઓ આ યાત્રામાં જોડાયા હતા.

❖ ❖ ❖

નવા અધતન રૂમોનું થયેલ ઉદ્ઘાટન

મંગળવાર, તા. ૭-૭-૨૦૦૮ના રોજ ગુરુપૂર્ણિમાના શુભ દિવસે સુપ્રભાતે એટલે કે સવારે ૭-૪૫ કલાકે શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમના પાછળના ભાગે બાંધવામાં આવેલ ૧૪ રૂમોના ઉદ્ઘાટનનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવેલ. આ રૂમો થોડાં વર્ષ પહેલાં

બાંધવામાં આવેલ ૧૪ રૂમોના ઉપરના ભાગે બાંધવામાં આવેલ છે. આ રૂમો અધતન સગવડો ધરાવતા હવા-પ્રકાશવાળા ઘણા જ આધુનિક બનાવવામાં આવેલ છે. પરિણામે ઉપર જેવા જ રૂમો નીચેના ભાગે આવેલ રૂમો પણ બને એ બધાંને જરૂરી જણાતાં નીચે આવેલ રૂમો જેમના છે તે મુમુક્ષુઓએ આર્થિક સહયોગ આપવા તત્પરતા દર્શાવતાં બધા મળી કુલ ૨૮ રૂમો ઘણા જ આકર્ષક ડિઝાઇનના બનેલ છે. મકાનનાં એલિવેશન પણ આકર્ષક બનાવેલ છે.

પ.પૂ.શ્રી ભાઈશ્રી દ્વારા દીપ પ્રાગટ્ય થયેલ જેમાં બધાં બ્ર.નિ.શ્રીઓ તેમજ જેઓના રૂમો છે તેઓના પ્રતિનિધિઓ જોડાયાં હતાં. બ્ર.નિ.શ્રી વિક્રમભાઈએ પ્રાસંગિક ઉદ્ભોધનમાં જણાવેલ કે આજના યુગને અનુકૂળ એવાં આધુનિક નિવાસ-સ્થાનની જરૂરત છે. આ રૂમો જેવા અધતન સુખ-સગવડ ધરાવતા બધા જ રૂમો થાય એવી મનોકામના પણ પ્રગટ કરેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ આશીર્વચન ઉચ્ચારતાં જણાવેલ કે, મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનો આ નવા રૂમોના શાંતિપ્રદ વાતાવરણમાં વધુ પ્રગતિ સાધી પોતાને મળેલ મનુષ્યભવને સફળ બનાવે. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ જેઓના રૂમો છે તેઓમાંથી પ્રતિનિધિરૂપે લાભાર્થીઓને ચાવી સુપ્રત કરેલ. આમ આનંદ-ઉત્સાહસભર રીતે કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયેલ.

ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ - ૨૦૦૮

સમગ્ર વર્ષ દરમ્યાન મુમુક્ષુગણ માટે જો કોઈ મહાન અને ગૌરવવંતો મહોત્સવ હોય તો તે છે ગુરુપૂર્ણિમા. આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ ગુરુપૂર્ણના મહત્વને અનાદિકાળથી સ્વીકારે છે. જેઓએ આપણા પર થોડો પણ ઉપકાર કરેલ હોય તેનો બદલો કેમ વાળવો એ હમેશા આપણે વિચારતા હોઈએ છીએ. તો પછી જે ગુરુના પ્રતાપે આપણા જન્મ-મરણના ફેરા ટળી જાય તેવા પરમ ઉપકારી ગુરુદેવની પૂજા

કરવાનો થનગનાટ દરેક મુમુક્ષુના હદ્યમાં રમતો હોય એ સ્વાભાવિક છે.

આશ્રમની પરંપરા અનુસાર આ વર્ષે પણ ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ ખૂબ જ આનંદ-ઉલ્લાસપૂર્વક તા. ૬-૭-૮ જુલાઈ, ૨૦૦૮ દરમ્યાન ઊજવવામાં આવેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રી અમેરિકા-કેનેડાની ધર્મયાત્રા પૂર્ણ કરી મુંબઈ તા. ૨-૭-૦૮ના રોજ પધારેલ. સોમવાર, તા. ૬-૭-૦૮ના રોજ સવારે ૮-૧૫ કલાકે સાયલા પધારતાં તમામ મુમુક્ષુ ભાઈ-બહેનોએ અતિ ઉત્સાહસભર સ્વાગત કરેલ. આશ્રમ બહાર STD બુથ પાસે બધાં એકત્ર થઈ ધૂન બોલાવતાં હતાં. બહેનોએ માથે શાણગારેલ મટ્ટકી ધારણ કરેલ હતી. ત્યાંથી વાજતે-ગાજતે બળદ જોડેલ સિગરામ કે જે સુંદર રીતે શાણગારેલ તેમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રી તેમજ બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈને બેસાડી નાચતો-કૂદતાં કુટિર પાસે આવેલ. ત્યાં પણ રાસ-ગરબા દ્વારા આનંદ વ્યક્ત કરેલ હતો.

સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ વચનામૃતજ્ઞમાંથી પત્રાંક : ઉ૭૩ કે જે શ્રી ધારશીભાઈ પર લખાયેલ છે. તે પત્ર અદ્ભુત રીતે સમજાવવાની શરૂઆત કરેલ. આ પત્ર તા. ૬-૭-૮ જુલાઈ, ૨૦૦૮ દરમ્યાન દરેક સ્વાધ્યાયમાં અલગ-અલગ રીતે સમજાવેલ હતો. ‘મનને લઈને આ બધું છે.’ એ વાક્યને પરમહૃપાળુએ ચાર ભાગમાં વહેંચી સમજાવવા પ્રયાસ કરેલ છે. ‘મન’ ‘તેને લઈને’ ‘આ બધું’ અને ‘તેનો નિર્ણય’, પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ આ બાબત ઉદાહરણોસહ વિસ્તૃત સમજ આપેલ. મનનો વિલાસ એ સંસાર છે. જો મન પર અંકુશ રાખી શકાય તો મુક્તિ આપવાના સુખ કે હુંખનું કારણ મન જ છે. અહં-મમ ભાવ દૂર કરી મનને શુદ્ધ કરી શકાય.

મંગળવાર, તા. ૭-૭-૨૦૦૮ના રોજ આજ્ઞા-ભક્તિમાં છ પદના પત્ર પછી બધાં મુમુક્ષુઓ

પ.પૂ.ભાઈશ્રીની કુટિર તરફ ગયેલ. ભાઈઓ-બહેનોની લાઈન વચ્ચેથી પસાર થતાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીને થર્મોકોલની નાની નાની ગોળીઓ દ્વારા વધાવવામાં આવેલ. આ દશ્ય મનોહર હતું. ઉત્સાહ અદ્ભ્ય હતો. કલ્યાણહોલના કાર્યક્રમ પૂર્ણ કરી અલગ-અલગ સ્થળોએ સ્તુતિ કરી આશ્રમના પાછળના ભાગમાં આવેલ ૧૪ રૂમોનું રિનોવેશન થયેલ તે તથા ઉપરના ભાગમાં નવા ૧૪ રૂમો બનાવવામાં આવેલ તેનું દીપ પ્રાગટ્ય દ્વારા પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ ઉદ્ઘાટન કરેલ હતું.

દર વર્ષની માફક ૧૦-૩૦ થી ૧-૦૦ વાગ્યા દરમ્યાન સભા તેમજ સ્વાધ્યાયનું આયોજન કરવામાં આવેલ હતું. બ્ર.નિ.શ્રી મિનળબહેનના સ્વરચિત પદના ગાન બાદ આશીર્વાદ સેન્ટરનાં વિકલાંગ બાળકોએ શ્રી યાદવભાઈના નેતૃત્વમાં સુંદર સ્વાગત નૃત્ય રજૂ કરેલ. બ્ર.નિ.શ્રી લલિતાબહેન તથા “પ્રેમની પરબ”ના ડાયરેક્ટર શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ વ્યાસે પ્રાસંગિક ઉદ્ભોધન કરેલ. બ્ર.નિ.મિનળબહેને સંદેશાવાંચન કરેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ મનને વશ કરવા પુરુષાર્થી થવા જણાવેલ. બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈએ સમગ્ર કાર્યક્રમનું સુંદર રીતે સંચાલન કરેલ હતું.

બપોરના સ્વાધ્યાયમાં પણ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ પત્રાંક : ઉ૭૩ના આધારે મનની સ્થિરતા વધે એ માટેના ઉપાયોની ચર્ચા કરેલ હતી. રાત્રે ૮-૦૦ થી ૧૨-૦૦ દરમ્યાન શાંતિવનમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાયેલ, જેમાં પ્રથમ અભિનય દ્વારા સ્વાગત ગીત રજૂ થયા બાદ એક સુંદર નૃત્ય રજૂ થયેલ તે પછી નૃત્ય-નાટક (રાધા તેમજ મીરાના મિલનનાં દશ્યો) ભક્તિનાં પદો ઉપરાંત પ.પૂ.ભાઈશ્રી અમેરિકા-કેનેડાની ધર્મયાત્રાએ પધારેલ તેના ફોટોઓ સ્કીન પર રજૂ કરી બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈએ તે વિષે વિસ્તૃત માહિતી આપેલ.

ત્રિ-દિવસીય મહોત્સવના છેલ્લા દિવસે બુધવાર

તા. ૮-૭-૨૦૦૯ના રોજ પ.પુ.ભાઈશ્રીએ ગુરુ આશીર્વચનમાં શ્રદ્ધા-સમર્પણ અને ભક્તિ વિષયમાં સમજાવી નિર્ભયતા કેળવવા અનુરોધ કરેલ હતો. રાત્રે પણ માથાં પર બોજાના પોટલાં ઉપારી ફરવાને બદલે તે પોટલાં સદગુરુના ચરણે સમર્પિત કરવા અનુરોધ કરેલ. તા. ૮-૭-૨૦૦૯થી એકાંત મૌન તેમજ આરાધના શિબિરો શરૂ થતી હોવાથી તે સંબંધી વાત કરતાં સાધનામાં પ્રગતિ થાય એ રીતે પુરુષાર્થ કરવા જણાવેલ હતું.

પર્વાધિરાજ પર્યુષણ પર્વ - ૨૦૦૯

પર્વોમાં રાજી સમાન પર્યુષણ પર્વનો શુભ પ્રારંભ રવિવાર, તા. ૧૬-૮-૨૦૦૯ના રોજ થયેલ. પૂણીહૃતિ રવિવાર, તા. ૨૩-૮-૨૦૦૯ના રોજ સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ સાથે થયેલ. આમ આઠ દિવસના આ પર્વના એક એક દિવસને મુમુક્ષુઓએ ઉત્સાહપૂર્વક આવકારેલ અને સુંદર એવી આરાધના કરેલ. સામાન્યતઃ થતા કાર્યક્રમો જેવા કે ધ્યાન-ભક્તિ-સ્વાધ્યાય ઉપરાંત દરરોજ પ.પુ.શ્રી ગુરુદેવ, પૂ.ભાઈશ્રી આશીર્વચન આપતાં પચ્ચખાણ કરાવતા-પ્રતિકમણ-જ્ઞાનપૂજા કરાવતા. વાતાવરણ આનંદ-ઉલ્લાસમય બની ગયેલ.

ગુરુ આશીર્વચનમાં પૂ.ભાઈશ્રી દરરોજ અલગ-અલગ રીતે સાધકોને પ્રેરણાના પાન કરાવતાં જણાવતા કે, આ પર્યુષણ પર્વ આરાધનાના દિવસો છે. શિબિરના દિવસો છે માટે સાધકોએ અંતર્મુખ થવા પ્રયાસ કરવો-રાગદ્વૈષ-કખાયોને ઉપશમાવવા-સમય ઝડપથી પસાર થાય છે માટે પ્રમાદ ન કરવો-સમતાનો ભાવ વધારવો-તપશ્ચર્યા દ્વારા કર્માંની નિર્જરા કરવી.

પ્રથમ ગ્રાણ દિવસ દરમ્યાન પ.પુ.ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાયમાં મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી

મહારાજ સાહેબ રચિત "જ્ઞાનસાર" પુસ્તકમાંથી ક્રમાંક : ૨૨ ભવોદ્રેગાષ્ક, ક્રમાંક : ૨૧ કર્મવિપાક-ચિન્તનાષ્ક તેમજ ક્રમાંક : ૨૩ લોકસંજ્ઞાત્યાગાષ્કને સરસ રીતે-વિસ્તૃત રીતે પ.કૃ.દેવ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજીના વચ્ચનામૃતો તેમજ અન્ય પુસ્તકોના આધારે સમજાવેલ હતાં. કર્મના કારણે સર્જીતી ચિત્ર-વિચિત્ર પરિસ્થિતિ, ચાર ગતિમાં રજીતા અજાની જીવોની દશા તેમજ લોક સંજ્ઞાએ થતો ધર્મ એ ખરેખર ધર્મ નથી એમ જાણી તેનો ત્યાગ કરવા સૂચવેલ.

બુધવાર, તા. ૧૮-૮-૨૦૦૯ના રોજ કલ્પસૂત્રજીનું વાંચન શરૂ થયેલ જે રવિવાર, તા. ૨૩-૮-૨૦૦૯ સુધી ચાલેલ. બુધવારે શોભાયાત્રા રૂપે કલ્પસૂત્રજીને પ.પુ.શ્રી બાપુજીની કુટિરમાંથી કલ્યાણ હોલમાં લાવવામાં આવેલ અને રવિવારે વાંચન પૂર્ણ થતાં પુનઃ શોભાયાત્રારૂપે પ.પુ.શ્રી બાપુજીની કુટિરમાં લઈ જવામાં આવેલ. દરરોજ જ્ઞાનપૂજા થતી. બ્ર.નિ.શ્રી વિનુભાઈ શાહ કલ્પસૂત્રજીનું વાંચન ઘણી સારી રીતે કરતા. મુમુક્ષુઓ બહુ જ શ્રદ્ધા-આનંદથી શ્રવણ કરતા. ગુરુવાર તા. ૨૦-૮-૨૦૦૯ના રોજ બપોરના ચાર વાગે મહાવીર ભગવાનના જન્મ કલ્યાણકને ઊજવવામાં આવેલ.

સત્પુરુષ શોધક પૂ.શ્રી શાંતિલાલભાઈ અંબાણીની ૧૦મી પુણ્યતિથિ શુભ્વાર, તા. ૨૧-૮-૦૯ના રોજ હતી. તેઓના રૂમ નં.-૭માં શ્રદ્ધાંજલિનો ભાવપૂર્ણ કાર્યક્રમ સવારે ૮-૩૦ થી ૮-૧૫ દરમ્યાન યોજવામાં આવેલ. જેમાં પ.પુ.ભાઈશ્રી, બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈ વગેરેએ ભાગ લઈ મુમુક્ષુઓને આરાધના માટે પ્રેરેલ હતાં.

રવિવાર, તા. ૨૩-૮-૨૦૦૯ના રોજ બપોરના ૩-૧૫ થી ૪-૧૫ દરમ્યાન સાંવત્સરિક પ્રતિકમણ અંગે બોલી બોલાયા બાદ ૪-૩૦ થી ૭-૩૦ દરમ્યાન પ્રતિકમણ કરવામાં આવ્યું.

આ વર્ષે પર્યુષણ પર્વનો લાભ ૨૦૦ જેટલા મુમુક્ષુજનોએ પ્રાપ્ત કરેલ. ગ્રણ અંકમ તપની આરાધના ઉપરાંત દરરોજ ઉપવાસ તેમજ એકાસણા-બિયાસણાં થયેલ. આઠે આઠ દિવસ એકાસણા કરનારની સંખ્યા ઉરની હતી. દરરોજ સંઘપૂજન અથવા પ્રભાવના કરવામાં આવેલ. પર્યુષણ પર્વ દરમ્યાન નીચે પ્રમાણે રકમ પ્રાપ્ત થયેલ

હતી : ૧. સાંવત્સરિક પ્રતિકમણની બોલી રૂ. ૧,૮૭,૩૩૨. ૨. કલ્પસૂત્રજ માટે બોલી રૂ. ૧,૮૦,૬૩૪. ૩. દહેરાસરજ માટે બોલી રૂ. ૩૦,૫૭૫. ૪. શાનપૂજાના રૂ. ૧૦,૫૩૦ અને ૫. જીવદ્યાના રૂ. ૩,૪૬૦. કુલ રૂપિયા : ૪,૧૨,૫૩૧

❖ ❖ ❖

‘આવો મારી સાથે’

સત્સંગ મંડળની આશ્રમ ખાતેની મુલાકાત

તા. ૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮ના શુક્રવારે ‘આવો મારી સાથે’ સત્સંગ મંડળ-મુંબઈની બહેનો દ્વારા નેત્રયજનનું આયોજન કરવામાં આવેલ હતું. તે મંડળથી સંકળાયેલાં રૂપ બહેનો તથા ભાઈઓ આશ્રમમાં આવ્યા હતા. દર વરસે આ મંડળ કોઈ સારી સંસ્થાની મુલાકાત લઈ ત્યાં ચાલતાં લોકસેવાનાં કાર્યોમાં સહભાગી થઈ જરૂરિયાતમંદને મદદ કરે છે.

સમાજસેવાના સંસ્કારોથી વિભૂષિત તે બહેનોએ વિકલાંગ કેન્દ્ર, કન્યાશાળા, વિજ્ઞાનકેન્દ્ર તથા સાર્વજનિક દવાખાનામાં ચાલતી પ્રવૃત્તિઓને જોઈ સંતોષ અનુભવી આર્થિક યોગદાન આપ્યું હતું.

નેત્રયજ માટે રૂ. ૭૧૦૦૦/-, વિકલાંગ કેન્દ્ર માટે રૂ. ૨૧૦૦૦/-, સાર્વજનિક દવાખાના માટે રૂ. ૫૦૦૦/-, કન્યાશાળા માટે રૂ. ૫૦૦૦/-, ગૌશાળા માટે રૂ. ૫૦૦૦/- તથા રસોડા ખર્ચ માટે રૂ. ૫૦૦૦/- આમ કુલ રૂ. ૧,૧૨,૦૦૦/-નું મોટું યોગદાન આ મહિલા સત્સંગ મંડળ પાસેથી પ્રાપ્ત થયું. વિકલાંગ બાળકો માટે તેઓ ભેટ લાવ્યાં હતાં. તેમજ આંખના દર્દીઓ માટે ચશ્માંની ફેમો પણ આપી હતી.

આશ્રમના રોજિંદા કાર્યક્રમોમાં જોડાઈને આજ્ઞાભક્તિ તેમજ ભાઈશ્રીના પરમ સત્સંગનો લાભ લીધો હતો. પ.પૂ.ભાઈશ્રી તેમજ વિકલભાઈનો આભાર માની તેઓ બંનેનું તે મહિલા મંડળના પ્રમુખ પ્રકુલ્પાબેન કામદારે અભિવાદન કર્યું હતું. પૂ. ભાઈશ્રીએ પણ પ્રકુલ્પાબેનનું યાદગીરી સ્વરૂપે બાપુજીની છાપનો ચાંદીનો સિક્કો આપી તે સર્વેમાં રહેલી નિષ્કામ કર્મયોગની ભાવનાને બિરદાવી હતી.

તા. પમી સપ્ટેમ્બરના બપોરે ભોજન લીધા બાદ ફરી આશ્રમ આવવાનો ભાવ રાખી તે સર્વેએ વિદાય લીધી હતી. □

* સમસ્ત વિશ્વ ધર્મનું કરીને પરકથા તથા પરવૃત્તિમાં વહું જાય છે, તેમાં રહી સ્થિરતા ક્યાંથી પ્રાપ્ત થાય ? - પરમ કૃપાળુ દેવ

* આપણે સવારે ઊઠીએ અને રાત્રે ઊંઘીએ ત્યાં સુધી પરવસ્તુનો સંગ અને પરની કથા કરતા હોઈએ છીએ. એમાં આખો દિવસ વહ્યો જાય છે.

કેવો દુર્લભ મનુષ્યદેહ છે ! જે સમય ગયો એ પાછો આવે ? માણેક અને નીલમ જેવાં કિમતી રતનો આપીએ તો પણ ગયેલો સમય પાછો મળતો નથી. - પરમ પૂજ્ય બાપુજી

શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળ
પ્રેરિત
આશીર્વાદ વિકલાંગ સેન્ટર, સાયલા
અપ્રિલ થી જૂન ૨૦૦૮
કાર્યઅહેવાલ

અપ્રિલ માસની શરૂઆતમાં જ શ્રી વિકમભાઈ શાહે સંસ્થાના કાર્યકરો સાથે વર્ષ દરમિયાન થયેલ કામગીરી અને આગામી આયોજન ઉપર સાથે બેસી ચર્ચાવિચારણા કરી આશીર્વાદના તમામ કાર્યકરોને બિરદાવી પ્રોત્સાહિત કર્યા અને સ્ટાફ મિત્રોએ આ વર્ષ ખૂબ જ પ્રગતિકારક અને વધારે લાભાર્થી સુધી પહોંચીશું તેવો મક્કમ નિર્ધાર કર્યો. તેમના વરદહસ્તે વિકલાંગોને ટ્રાયસિકલનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.

સમર કેમ્પમાં ભાગ લીધેલ ૪૧ જેટલાં બાળકોને પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ આશીર્વાદ આપી બાળકોએ તેમનામાં રહેલ ઉત્સાહ, બાળકોના કંઠ ગવાયેલ ગીતો દ્વારા જોયો. પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ બાળકોને ચોકલેટ આપી પ્રોત્સાહિત કર્યા અને આશ્રમના ગાર્ડનમાં બાળકોએ મોજ મસ્તી કરી અને આનંદ મેળવ્યો. સમર કેમ્પ અંધજન મંડળ અને સર્વ શિક્ષા અભિયાનના સહયોગથી પાંચ દિવસ રાખવામાં આવ્યો. તેમાં બાળકોને રમતગમત, હેલ્થ ચેકઅપ તેમજ પ્રવાસ અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો દ્વારા પ્રોત્સાહિત કર્યા. સમર કેમ્પ દરમિયાન અંધજન મંડળ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદથી શ્રી નંદિનીબેન રાવલ, શ્રી નીલમબેન ગુમા તથા શ્રી ડિમાનીબેન ઓજા અને સર્વશિક્ષા અભિયાન મિશન-કો-ઓર્ડિનર શ્રી વિકમસિંહે સમર કેમ્પની મુલાકાત લીધી અને બાળકોને જોઈ પ્રફુલ્લિત થયા.

વિકલાંગો માટે બે માસનો મોબાઈલ રીપેરિંગ કોર્સ શરૂ કર્યો અને તેમાં ૨૧ જેટલા વિકલાંગજનોએ લાભ લીધો અને મોબાઈલ રીપેરિંગ કરતાં શીખ્યા.

આ શીખવનાર ભાઈ પણ પોતે ૭૫% જેટલી વિકલાંગતા ધરાવતા હતા તેમ છતાં તેમની શીખવવાની પદ્ધતિ ખૂબ જ સરળ હતી.

બાળકો સાથે વર્ષ દરમિયાન કરેલ કાર્યનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું અને વેકેશનમાં મૂલ્યાંકનના આધારે પ્રોગ્રામ ગોઠવાય તેવું આયોજન કર્યું. બાળકોએ વર્ષ દરમિયાન કરેલ કાર્યમાં મેળવેલ સિદ્ધિને ધ્યાનમાં રાખી આગામી વર્ષ માટે બાળકો માટે વ્યક્તિગત શૈક્ષણિક પ્રોગ્રામ બનાવ્યા અને સ્ટાફ સાઈન લેંગવેઝ, બ્રેઇલ લિપિ, બાળકોની પ્રવૃત્તિ માટે જરૂરી મટિરિયલ્સ, ફ્લેસ કાર્ડ, ચાર્ટ, વાર્તાઓ, બાળગીત વગેરેની એકબીજા પાસેથી તાલીમ મેળવી.

શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળ દ્વારા કંપડાં મળેલ તેનું સ્ટાફ મિત્રોએ ગામડામાં ગરીબ વિકલાંગ વ્યક્તિ તથા તેના પરિવારને ધરે જઈને જરૂરિયાત પ્રમાણે વિતરણ કર્યું.

લાંબડીમાં માનસિક બીમાર વ્યક્તિઓ માટે મેડિકલ સર્ટિફિકેટ કેમ્પ રાખવામાં આવ્યો, જેમાં કુલ ૧૭૦ વ્યક્તિઓ આવ્યા અને હતે વ્યક્તિઓનાં મેડિકલ સર્ટિફિકેટ તથા ૮૨ વ્યક્તિઓને દવા માટે સૂચન કર્યા.

કૃષિરથ કાર્યક્રમ સાયલામાં વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ કેન્દ્રમાં બનાવેલ વસ્તુઓ વેચાણ માટે સ્ટોલમાં મૂકવામાં આવી અને તેનું વેચાણ થયું.

સ્ટાફ તાલીમ

સંસ્થાના માનદ પ્રોગ્રામ મેનેજર શ્રી આર. એસ. જાદ્વ તથા શ્રી અંજના આચાર્યએ ચાઈલ્ડ પ્રોટેક્શન તાલીમ તથા ટેફબ્લાઈન્ડ રિફેશર વર્કશોપમાં જાગૃતિ સભાણી તથા પૂજા ડેડિયા અને માનસિક બીમારી પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત કાઉન્સલિંગ તાલીમમાં પરેશ રામાનુજ તથા કલા જાદવે અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ ભાગ લીધો.

અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદથી શ્રી કૃપાબેન, શ્રી આભાબેન, સંપદાબેન તથા શ્રી કાવિનાબેન આવ્યાં અને તેમણે આશીર્વદ, ક્રમતા કેન્દ્ર લીબડી તથા ઉપાસના તે કેર સેન્ટર, જોરાવરનગરમાં સ્ટાફ મિત્રોને બાળકોના હિયરિંગ અને વિજન એસેસમેન્ટ વિષે શિયરી તથા પ્રેક્ટિકલ તાલીમ આપી.

મીટિંગ

તાલુકા પંચાયત સાયલામાં કન્યા કેળવણી મીટિંગમાં તથા કાનૂની શિબિર મીટિંગમાં જિલ્લા ન્યાયાલયમાં સુરેન્દ્રનગર શ્રી આર.એસ.જાદવે તથા સમાજ સુરક્ષા સુરેન્દ્રનગર અંતર્ગત કલેક્ટર કચેરી સુરેન્દ્રનગર વિભિન્ન કોન્ફરન્સમાં સુરસંગભાઈ રાઠોડે હાજરી આપી. શ્રી મહર્ષિ અષ્ટાવક યોજના સાયલા તાલુકા અંતર્ગત મીટિંગમાં શ્રી આર.એસ.જાદવ તથા સુરસંગ રાઠોડે ગાંધીનગર હાજરી આપી.

જનજગૃતિ

* આશીર્વદ તે કેર સેન્ટર, સાયલા, ક્રમતા કેન્દ્ર, લીબડી અને ઉપાસના તે કેર સેન્ટર, જોરાવરનગરમાં વાલી મીટિંગ કરી જેમાં વાલીને તેમનાં બાળકો માટેના પ્રશ્નો તથા બીજી ચર્ચા કરી.

* જુનાજસાપર, ગોસળ, વડિયા, કુષ્ણનગર, કેરાળા, ડોણિયા, કેસરપર, સામતપર, ઢેહુકી, સાપર, રતનપર, થોરીયાળી, સુદામડા, ખીટલા, વાટાવચ્છ, ઉમાપર, ચોરવીરા, કાનપુર, આયા, સોરીભડા, કંસાળા, સીતાગઢ, ઈશ્વરિયા, ચિત્રાલાક, શીરવાણિયા, ગઢ શીરવાણિયા, સેજકપર, છડીયાળી અને ઓવનગઢ ગામમાં ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત વિકલાંગતા જનજગૃતિનાં સૂત્રો લખ્યાં.

* સામતપર, સાપર, ઢેહુકી, વખતપર અને નવા સુદામડા ગામમાં જનજગૃતિ માટે નાઈટ શો કર્યા.

* BIZ T.V. માંથી શ્રી રાજેન્દ્રભાઈ દવે અને E.T.V. માંથી દેવેન્દ્રભાઈ ચાવડા આવ્યા અને

મોબાઇલ રીપેરિંગ તથા સમર કેમ્પના સમાચાર માટે કવરેજ કર્યું.

વિઝિટર

* સવાશાળા સુરેન્દ્રનગર જ્ઞાનજ્યોતમાં શ્રી મનીષભાઈ, શ્રી રાવત સાહેબ, શ્રી ધર્મન્દ્રભાઈ તથા તેમના ૪ સાથી મિત્રોએ શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

* શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલામાંથી શ્રી મનુભાઈ સંધરાજકા, હેમેન્દ્રભાઈ તથા ન્યાલયંદ્રભાઈ તેમજ મુંબઈ અને લંડનના મુમુક્ષોએ સંસ્થાની મુલાકાત લીધી.

* ઈરાનથી શ્રી રોમીન રીઝાઈ, શ્રી મરીયમબેન, શ્રી ફેરનાન્કબેન, શ્રી મહમદ અને શ્રી હમીદ ઈસ્માઈલ, શ્રી કિન્નરીબેન સાથે આવ્યાં અને વડીયા, ગોસળ, જસાપર ગામના વિકલાંગોની ફિલ્ડ વિઝિટ કરી.

* અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદથી શ્રી ડૉ. ભુષણ પુનાની, શ્રી અભિલભાઈ એસ. પૌલ, શ્રી પ્રકુલ્લભાઈ વ્યાસ, શ્રી ઉધાબેન વ્યાસ, શ્રી ભાસ્કરભાઈ મહેતા, શ્રી પ્રવિષાબેન મહેતા, શ્રી બિપીનભાઈ મહેતા, શ્રી હુટરમલભાઈ પોરવાલ, શ્રી ગીતાબેન પોરવાલ, શ્રી નદુભાઈ પટેલ, શ્રી ભુમીબેન પટેલે સંસ્થાની મુલાકાત લીધી અને પ.પૂ.ભાઈશ્રીની શુભેચ્છા મુલાકાત લઈ આશીર્વદ મેળવી ધન્યતા અનુભવી.

* અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદથી શ્રી વિમલબેન થવાની, શ્રી કૃપાબેન વેલાણી ઢાંકી, ઉપાસના તે કેર સેન્ટર તથા આશીર્વદની મુલાકાત લીધી.

* સેન્સ ઈન્ટરનેશનલ યુ.કે.થી Mr. Andy & Miss. Ciara અને સેન્સ ઈન્ટરનેશનલ ઈન્દ્રિયાથી શ્રી અભિલભાઈ પૌલ તથા શ્રી બીજુભાઈ મેથ્યુંએ ઢાંકી, લીબડી, કારોલ ગામના વિકલાંગોની ફિલ્ડ વિઝિટ તથા આશીર્વદની મુલાકાત લીધી.

મીટિંગ

* ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત વિકાસશીલ સંસ્થાઓની એક દિવસીય મીટિંગનું આયોજન કર્યું. જેમાં સંસ્થામાંથી આવેલ પ્રતિનિધિઓને વિકલાંગતા વિષે માહિતી આપી.

તાલીમાર્થી

* અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદથી ૫૧ સાઈટ સેવર તાલીમાર્થાઓ આવ્યા અને તેમને ગ્રામ્ય કક્ષાએ ચાલતી પ્રવૃત્તિ વિષે તાલીમ આપી.

* ડેફલ્વાઈન્ડ રિફેશર વર્ક્ષોપ તાલીમાર્થાઓ આવ્યા અને તેમને ક્ષમતા કેન્દ્ર, લીંબડી, ઉમેદપર, કારોલ અને સાયલા ગામના બહુ વિકલાંગ બાળકોની વિઝિટ કરી વાલી તેમજ સ્ટાફ સાથે રહી બાળકોની વિસ્તૃત માહિતી મેળવી. શ્રી આર.એસ.જાદવે સંસ્થાની કામગીરી વિષે માહિતી આપી.

જુલાઈ થી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૮
કાર્યઅહેવાલ

રક્ષાબંધન પર્વની ઉજવણી તથા બાળકોને સ્કૂલબેગ, કપડાં, ટ્રાયસિકલનું વિતરણ તેમજ મોબાઇલ રિપેરિંગ કીર્સના તથા સાયલા તાલુકાની કિશોરીઓને બ્યુટીપાર્લર અને આર્ટિફિશિયલ જવેલરીના તાલીમાર્થાઓને સર્ટિફિકેટનું વિતરણ શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળના મુમુક્ષો તેમજ મામલતદારશ્રી, તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી, સાયલા બી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટરની ઉપસ્થિતિમાં કરવામાં આવ્યું.

પ્રસિદ્ધ તરણેતરના મેળામાં તે દિવસ જિલ્લા માનસિક આરોગ્ય કાર્યક્રમ અંતર્ગત જનજાગૃતિ કાર્યક્રમ તેમજ પ્રદર્શન અને વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ સેન્ટરમાં વિકલાંગ વ્યક્તિઓએ બનાવેલ વસ્તુનું વેચાણ કર્યું.

આશીર્વાદની વહીવટી સમિતિની બેઠક પ.પૂ. ભાઈશ્રી, પ્રમુખ શ્રી જ્યંતિભાઈ, શ્રી વિકમભાઈ, શ્રી ડૉ. ભુષણ પુનાની, શ્રી નંદિનીબેન, શ્રી જસાણી સાહેબ તથા શ્રી અરુણભાઈની ઉપસ્થિતિમાં યોજાઈ જેમાં પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ નવા કામ માટે આશીર્વાદ આપ્યા.

જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા દ્વારા શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળના મુમુક્ષો તથા જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી તથા મામલતદારશ્રીના હસ્તે વિકલાંગ વ્યક્તિઓને ટ્રાયસિકલ અને ઓળખકાર્ડનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.

સ્ટાફ તાલીમ

* માનસિક બિમારી પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત કાઉન્સલિંગ તાલીમમાં પરેશ રામાનુજ તથા કલા જાદવે અને સી.બી.એમ. ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત શ્રી આર.એસ.જાદવ તથા સ્ટાફ અંધજન મંડળ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ તાલીમમાં ભાગ લીધો.

* સેન્સ ઈન્ટરનેશનલ ઈન્ડિયામાંથી શ્રી સચિનભાઈ આવ્યા અને ડેફલ્વાઈન્ડ બાળકોને પ્રવૃત્તિ કરાવવામાં પડતી મુશ્કેલી વિષે ચર્ચા કરી જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું.

મીટિંગ

* અભિપ્રેરણા ટીચર નેટવર્ક મીટિંગ અમદાવાદમાં શ્રી ડિપકભાઈ ચૌહાણ અને બધિરાંધ મકવાણા હંસાના વાલીએ તેમજ બધિરાંધ શેઠ રાજેશે એડલ ઊન નેટવર્ક મીટિંગમાં ભાગ લીધો.

* સુરેન્દ્રનગર જિલ્લા લોકલ લેવલ કમિટી મીટિંગ સુરેન્દ્રનગર મુકામે કલેક્ટરશ્રીની હાજરીમાં યોજાઈ જેમાં વિકલાંગો માટે જનજાગૃતિ તથા જિલ્લાના વિકલાંગોના વિકાસ ઉપર ચર્ચા-વિચારણા કરવામાં આવી. તેમાં શ્રી આર.એસ. જાદવે હાજરી આપી.

* મહર્ષિ અષાવક યોજના સમીક્ષા મીટિંગમાં

ગાંધીનગર શ્રી આર.એસ. જાદવ તથા શ્રી સુરસંગભાઈ રાઠોડે હાજરી આપી.

* શ્રી અંજના આચાર્યાએ ગીવ ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા આયોજિત ફંડ રેન્જિંગ મીટિંગમાં અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ ભાગ લીધો.

જનજાગૃતિ

* નેશનલ ટ્રસ્ટ અંતર્ગત વાલી મીટિંગ યોજાઈ જેમાં વાલીઓને નેશનલ ટ્રસ્ટ શું કામગીરી કરે છે ? વિકલાંગોને કેવા પ્રકારના લાભ લેવા માટે જરૂરી પુરાવાની માહિતી આપી અને તેના લાભ લેવા માટે પ્રેરિત કર્યું.

* માનસિક બિમારી પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત લીંબડી સિવિલમાં માનસિક બિમાર વ્યક્તિઓની વાલી મીટિંગમાં સાયકોલોજિસ્ટ શ્રી આરતીબેન ઓઝા, શ્રી આર.એસ.જાદવ અને શ્રી હિમાનીબેન ઓઝાએ દવા લેવાથી થતા ફાયદા અને વધારે વ્યક્તિઓ દવાનો લાભ લે અને લોકોમાં જાગૃતિ માટે માર્ગદર્શન આપ્યું.

* વિકલાંગ બાળકોના વાલીઓની મીટિંગ શાળા નં.-રમાં રાખવામાં આવી જેમાં સભાણી જાગૃતિબેન સેન્ટરમાં તેમજ સ્કૂલમાં આવતા બાળકોના વાલીઓને જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું.

* ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ધજણા, ઢેઢુકી, ગરાંભડી, ડોણિયા તથા ખીંટલા ગામમાં જનજાગૃતિના ભાગરૂપે વિકલાંગ વ્યક્તિઓની રાત્રિ બેઠક યોજાઈ જેમાં વિકલાંગ વ્યક્તિઓનાં શ્રુપ બનાવવા માટે જરૂરી માર્ગદર્શન શ્રી સુરસંગ રાઠોડ અને શ્રી રાજેન્દ્ર જાદવે આપ્યું.

વિઝિટર

* ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સી.બી.એમ. બંગલોરથી Mrs. Arunaben, Mr. Bhatnagar, Mr. Sarfaraj સાથે ડાયરેક્ટર શ્રી નંદિનીબેન રાવલ આવ્યા અને તેમણે વર્તિયા ગામની ફિલ્ડ વિઝિટમાં વિકલાંગ

વ્યક્તિઓની મુલાકાત લીધી અને જરૂરી માહિતી મેળવી. ત્યારબાદ આશીર્વાદ કેન્દ્રની મુલાકાત લીધી તેમજ સ્ટાફ સાથે મીટિંગ યોજી.

* ટેફબ્લાઇન્ડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સેન્સ ઈન્ટરનેશનલ ઈન્ડિયા અને સ્ટાર ફાઉન્ડેશન, લંડનના Mr. Teem, શ્રી અભિલ એસ.પૌલ તથા શ્રી બીજુ મેથ્યુએ બધિરાંધ વ્યક્તિઓ મીના, રાજેશ તેમજ ક્રમતા કેન્દ્ર, લીંબડી અને આશીર્વાદ કેન્દ્રના મેરાજ, શીતલ અને ઢાંકી હંસાની મુલાકાત લીધી અને પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ફિલ્મ બનાવવા માટે જરૂરી ફોટોગ્રાફ તેમજ વિડિયોગ્રાફી કરી.

* ડિલટન પરકીન્સ ઈન્સિટ્યુટમાંથી Miss. Daby, Mr. Venket તથા ડાયરેક્ટર શ્રી નંદિનીબેન રાવલ સાથે તે મેભરોએ કારોલ ગામે ટેફબ્લાઇન્ડ મીના તથા ક્રમતા કેન્દ્ર, લીંબડી અને આશીર્વાદ કેન્દ્રની મુલાકાત લીધી.

* શ્રી વિકમભાઈએ ‘આવો અમારી સાથે’ મુંબઈની સંસ્થાના ૩૦ મેભરોને તથા શ્રી મિનળબેન મુંબઈના અન્ય મુમુક્ષુશ્રીઓને વિઝિટ કરાવી, શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળ, સાયલાથી શ્રી બિરેન જસાણી (દુબેઠ), શ્રી હેમાબેન, શ્રી મેહુલભાઈ તથા તેમના સુપુત્ર તથા શ્રી પંકજભાઈ મોદી, શ્રી દિનેશભાઈ મોદી, શ્રી અશ્વિનભાઈ, શ્રી ઈલાબેન, મહારાઝ (અમરાવતી) શ્રી નવીનભાઈ કમાણી, શ્રી રજનીભાઈ કમદાર, શ્રી છબીલભાઈ લાઠીયા અને તેમનાં પત્ની તથા શ્રી નીલ્યાબેન શાહ- (લંડન) એ સંસ્થાની શુભેચ્છા મુલાકાત લીધી.

* ડો.એ.એમ.પ્રભાકર, મોગરી સંસ્થા આણંદના સ્ટાફ, સાયલા પી.એચ.સી. ગાયનેક ડો.શ્રી જ્યશ્રીબેન પટેલ, પીડીયાટ્રીશીયન, ડો.શ્રી મસરાણી સાહેબ તથા ગુજરાત રાજ્ય આરોગ્ય કમિશનર શ્રી અમરજિતસિંહ અને બી.આર. એસ. માંથી ઉ સોશિયલ વર્કરો, એમ.એસ. ડબલ્યુ, રાજકોટથી શ્રી

શૈક્ષણિક રાઠોડ તેમજ મામલતદારશ્રીએ સંસ્થાની મુલાકાત લીધી.

તાલીમાર્થી

* ઓસેડ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના ૧૨૪ બી.આર.સી. તથા સી.આર.સી. શિક્ષક મિત્રો અને ૨૮ પ્રાથમિક શિક્ષકોને વિકલાંગતાના પ્રકાર, કારણો અને ઉપાયો વિષયને ધ્યાનમાં રાખી તાલીમ આપી.

* સાયલા તાલુકાની વિકલાંગ બહેનોને બ્યુટીપાર્લર અને આર્ટિફિશયલ જેવેલરની તાલીમ આપી.

* ટાટા ઇન્સ્ટટ્યુટ, મુંબઈમાંથી સોશિયલ સાયન્સના સ્કુલન્ટ રૂરલ ટેવલપમેન્ટ સ્ટડી માટે ફિલ્ડ વિઝિટ કરી.

ઉત્સવ

* ગુરુપૂર્ણિમા પર્વની ઉજવણી શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળના કલ્યાણ હોલમાં કરવામાં આવી જેમાં બાળકોએ ગીત રજૂ કર્યું અને પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા મુમુક્ષુગણના હસ્તે વિકલાંગ વક્તિઓને ડ્રાયસિકલ અને ૨ છિયરિંગ એઝડનું વિતરણ કર્યું.

* શિવ-શક્તિ ચુપ, સાયલા આયોજિત ગણેશ ઉત્સવ-૨૦૦૮માં આશીર્વાદનાં હ બાળકોએ ભાગ લીધો અને 'સુનો ગોર સે દુનિયાવાલે' દેશભક્તિ ગીત રજૂ કર્યું, જેમાં સંસ્થાને સારી કૃતિ રજૂ કરવા બદલ શીલ અને બાળકોએ સ્કૂલબેગનાં ઈનામ મેળવ્યાં.

* અંધજન મંડળ વર્ગાપુર, અમદાવાદ આયોજિત રાષ્ટ્રીય અંધજન દિન નિમિત્તે ૧૪ સપ્ટેમ્બરે અમદાવાદ ટાઉનહોલમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાયો, જેમાં આશીર્વાદ ડે કેર સેન્ટર, સાયલાના હ બાળકોએ 'બોલે ચુડીયા બોલે કંગના' અને ક્ષમતાકેન્દ્ર, લીન્બડીના ૧૦ બાળકોએ 'તેરા શરાફા' ગીત રજૂ કર્યું તેમજ લીબડી બી.આર.સી. ભવનમાં

રાષ્ટ્રીય અંધજન દિન નિમિત્તે રમતોત્સવમાં ભાગ લીધો તેમાં ગોળાફેંકમાં પ્રથમ તથા બીજા નંબરે અને ૪૦૦ મીટરમાં બીજા કમે અને ૧૦૦ મીટરમાં ત્રીજા નંબરે રહી ઈનામ મેળવ્યાં.

* બગોદરા નેત્ર નિદાન યજ્ઞમાં સ્ટાફ મિત્રોએ પ્રચાર કર્યો અને ૨૩-૮-૨૦૦૮ના રોજ અંધજન મંડળ વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ આયોજિત નેત્ર નિદાન કેમ્પમાં શ્રી આર.એસ.જાદવ તથા સ્ટાફ મિત્રોએ હાજરી આપી.

ઉપરોક્ત કાર્યક્રમ અંતર્ગત વિતરણ થયેલ સાધનો તેમજ લાભાર્થીની આંકડાકીય માહિતી.

દ્રાયસિકલ	હીલચેર	ઘોડી	છિયરિંગ	અંધજનની લાકડી
૭૦	૨	૨	૭	૧
વોકિંગ સ્ટીલ	વોકર	સ્કૂલબેગ	કપડાં	૬૮
૩	૧	૪૭	૨૮	૬૦

❖ ❖ ❖

"પ્રેમની પરબ"-પ્રવત્તિ અહેવાલ

માહે જુલાઈ - સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૮

સાયલા જેવા આર્થિક-શૈક્ષણિક પદ્ધતા તાલુકામાં લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટ અને અન્યોના સહકારથી પ્રાથમિક શિક્ષણને જીવંત બનાવવાના આશયથી પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સાયલા મુકામે તાલુકા કક્ષાનું "જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" સ્થાપવાના આયોજન તથા પ્રોજેક્ટ નીચે સાયલા તાલુકાની બાકીને ટ્રેનિંગ (૬૩) શાળાઓનો સમાવેશ કરવાની સરકારી મંજૂરી મેળવવા પ્રયત્નો વચ્ચે માહે જુલાઈ-૦૮ થી સપ્ટેમ્બર-૦૮ દરમ્યાન નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ યોજવામાં આવી.

* તા. ૨-૭-૦૮ના રોજ એસ.એસ.માંથી શ્રી મુકેશ ડાખી "પ્રેમની પરબ" કાર્યાલયની મુલાકાતે

આવ્યા અને તા. ૩-૭-૦૮ના રોજ અમદાવાદથી "પ્રેમની પરબ" સાથે સંકળાયેલા વાસુદેવભાઈ વોરાની સંસ્થા (અમદાવાદ-બોપલ)માંથી તેમના પ્રોજેક્ટમાં કામ કરતા પાંચ કાર્યકરો "પ્રેમની પરબ"ની મુલાકાતે આવ્યા અને પ્રોજેક્ટ નીચે થયેલ પ્રવૃત્તિઓનો અભ્યાસ કર્યો. તેમજ સુચિત કાર્યક્રમોની વિગતો મેળવી.

* તા. ૧૭-૭-૦૮ના રોજ ગુજરાત બિરાદરી અંતર્ગત શિક્ષણ ચિંતન ગોષ્ઠીનું આપોજન થયું. જેમાં પ્રહુલભાઈ દવે-જામનગર અને અન્યોએ માનવ જીવનમાં કર્મશીલતાનું મહત્વ સમજાવી બેઠકમાં હાજર રહેલ પ્રા.શાળાના, માધ્યમિક શાળાના તેમજ પૂ. એલ. એમ. વોરા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજના શિક્ષકોને કર્મશીલ બનવા અનુરોધ કર્યો. આ કાર્યક્રમમાં કુલ ૮૦ શિક્ષકો અને કોલેજની વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો.

* તા. ૧૮-૭-૦૮ તથા ૪-૮-૦૮ના રોજ "પ્રેમની પરબ" પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત શાળા બહારના બાળકો માટે ચાલતા વૈકલ્પિક શિક્ષણ કેન્દ્રોના વર્ગ-સંચાલક (બાલભિત્ર)નો રિવ્યુ સંપન્ન થયો. જેમાં દરેક બાલભિત્રના કામની સમીક્ષા સાથે ગ્રામ્ય કક્ષાએ વર્ગોના સંચાલનમાં પડતી મુશ્કેલીઓ અંગે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વ્યાસે માર્ગદર્શન આપ્યું.

* તા. ૮-૮-૦૮ના રોજ સાયલા ખાતે શરૂ થનાર જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં પાયલોટ પ્રોજેક્ટમાં જોડાવા માટેની સમજણ અંગે સાયલા ગામ અને નજીકના વિસ્તારની મળી કુલ-૧૦ શાળાઓના આચાર્યાની બેઠક રાખવામાં આવી. જેમાં વિજ્ઞાન કેન્દ્રના ડેતુંઓ અને શાળાના વિદ્યાર્થીઓને થનાર ફાયદાની છણાવટ શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વ્યાસે કરી. બેઠકના અંતે કેન્દ્રમાં જોડાવા દરેક શાળાના આચાર્ય સંમતિપત્ર આપ્યું. તે જ રીતે તા. ૧૮-૮-૦૮ના રોજ બીજી બેઠક યોજાઈ. જેમાં વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો પરિચય કરાવ્યો અને કેન્દ્રની

મુલાકાત અંગેનું શાળાઓ માટેનું સમયપત્રક ગોઠવવામાં આવ્યું. આ અંગે એક સમિતિની પણ રચના કરવામાં આવી.

* તા. ૧૫-૮-૦૮ના રોજ પ્રોજેક્ટ નીચેની તમામ શાળાઓએ સ્વાતંત્ર દિનની શાનદાર ઉજવણી કરી. વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને ગ્રામજનોએ એકઠા મળી શાળામાં ધજવંદન કર્યું. કેટલીક શાળાઓમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો પણ યોજાયા. વિવિધ સ્પર્ધાઓના વિજેતાઓને ઈનામ વિતરણ પણ થયું.

* તા. ૨૩-૮-૦૮ના રોજ સાયલા ગામે ઉજવાતા ગણેશોત્સવ કાર્યક્રમમાં સાયલા ગામની સ્થાનિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ વિવિધ કૃતિઓ અને શક્તિઓનું પ્રેરણાંશ કર્યું.

* સાયલા તાલુકાની પ્રજામાં પ્રા.શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજાતાં જૂન-૦૮ થી વારી વિસ્તારોમાં કુલ નવ (૮) નવી પ્રા. શાળાઓ જિલ્લા પંચાયત શિક્ષણ સમિતિ-સુરેન્દ્રનગર દ્વારા શરૂ થઈ. આ શાળાઓમાં ધો.-૧માં નવા દાખલ થયેલ બાળકોને પણ પ્રોજેક્ટ તરફથી વધારાની શૈક્ષણિક કીટ ખરીદીને પૂરી પાડવામાં આવી. આ સંદર્ભે તા. ૨૮-૮-૦૮ના રોજ શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ કે. વ્યાસે ચોરવીરા(જ) સીમ શાળા તથા મોટા ભડલા આનંદનગર સીમ શાળામાં શૈક્ષણિક કીટ વિતરણ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરી પ્રારંભિક માર્ગદર્શન આપ્યું.

* પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટના માર્ગદર્શન નીચે સાયલા મુકામે શરૂ થનાર "જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" સંદર્ભે માહે-જુલાઈથી ઓગસ્ટ દરમ્યાન શિક્ષણ સંયોજકોએ ખાસ તાલીમોમાં હાજરી આપી તથા વહીવટી કામ સબબ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટરશ્રી સી.કે.વ્યાસે પણ પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટની મુલાકાતો લીધી.

* તા. ૨૪-૮-૦૮ના રોજ પરમ પૂ.ભાઈશ્રી

નવીનભાઈ કોઈારીના પ્રેરક સાનિધ્યમાં "જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર" સાયલાનું જ્ય ભિખ્ખુ માર્ગ દેરાસર સામે સાયલા ખાતે વિવિવત્ ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ સંપન્ન થયો. જેમાં નીચેના મહાનુભાવોએ હાજરી આપી :

- ﴿ શ્રી. ડૉ. એ. એમ પ્રભાકર (અડવાઈઝર ગુજરાત રાજ્ય કાઉન્સિલ ઓફ ટેકનોલોજી-ગાંધીનગર.)
- ﴿ શ્રી ડૉ. જે. જે. રાવલ (પ્રખ્યાત ખગોળવિદ્-મુંબઈ)
- ﴿ શ્રી ડૉ. જે. આર. ત્રિવેદી (ગુજરાત સાયન્સ એકેડ્મી-અમદાવાદ)
- ﴿ શ્રી અનિલભાઈ કામદાર (સૌરાષ્ટ્ર એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ-મુંબઈ)
- ﴿ શ્રી ડૉ. રમેશભાઈ ભાયાણી (ડાયરેક્ટર પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટ)
- ﴿ શ્રી ડૉ. મહેતભાઈ પટેલ (પૂર્વ પ્રોફેસર આઈ. આઈ. એમ.-અમદાવાદ)

ઉપરના તમામ મહાનુભાવોએ સાયલા જેવા આર્થિક-સામાજિક રીતે પદ્ધત તાલુકામાં જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રની શરૂઆતની ખૂબ પ્રસંશા કરી અને સાયલા તાલુકાના પ્રા. શિક્ષણ તેમજ માધ્યમિક શિક્ષણ કાર્ય સાથે વિજ્ઞાનને સાંકળવાની એક ઉમદા તક પૂરી પાડવા બદલ શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળની કામગીરીને બિરદાવી. આ તબક્કે મહેતાનો ઉપરાત મુમુક્ષુગણ, વિશાળ સંખ્યામાં ગ્રામજનો, શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓએ હાજર રહી કાર્યક્રમને સહફળ બનાવ્યો. આ કાર્યક્રમમાં સુશોભન અને વ્યવસ્થા માટે પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્ફ હાઇસ્કૂલ અને કોલેજની વિદ્યાર્થીઓ તેમજ સ્ટાફ પ્રસંશનીય સહકાર આય્યો.

* તા. ૧-૯-૦૮થી પાયલોટ પ્રોજેક્ટ નીચેની પ્રા. શાળાના ધો.-૪ થી ઉના વિદ્યાર્થીઓ તેમને માટે નક્કી કરેલ સમયપત્રક મુજબ જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રની મુલાકાતે આવે છે. જેમને શિક્ષણ સંયોજક (વિજ્ઞાન) તરફથી વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો પરિચય કરાવવા સાથે

કેટલુંક પ્રાયોગિક જ્ઞાન પણ આપવામાં આવે છે. ખરેખર વિજ્ઞાનનાં અવનવા સાધનોનો પરિચય મેળવી વિદ્યાર્થીઓ ખુશ થાય છે.

* તા. ૧૨/૧૩-૯-૦૮ના રોજ લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટ ખાતે ટેલિક્સ્કોપ વર્કશોપ અંતર્ગત વિજ્ઞાન કેન્દ્રના સંયોજકો શ્રી હિતેષભાઈ અને હર્ષદભાઈએ તાલીમ વર્ગમાં બે દિવસ હાજરી આપી.

* તા. ૧૮-૯-૦૮ના દિવસે જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર અને પ્રોજેક્ટ નીચે સમાવિષ્ટ નવી પ્રા. શાળાઓના સંદર્ભે એક દિવસીય "વિજ્ઞાન વિચાર સભા"નું આયોજન થયું. જેમાં કુલ ૮૧ પ્રા. શાળાના આચાર્યાઓએ હાજરી આપી. સવારના સેશનમાં પ્રાદેશિક લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-રાજકોટથી આવેલ મિનેશ મેધાણી અને નીતાબેન મહેતાએ શિક્ષકોને ગણિત-વિજ્ઞાનના પ્રાયોગિક જ્ઞાન સાથે શિક્ષકોની આ બંને અધરા વિષયોમાં રૂચિ વધારવાના પ્રયત્નો કર્યો. બધોર પછીના સેશનમાં શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે પ્રોજેક્ટ નીચેની જૂની-નવી શાળાઓ માટે પ્રોજેક્ટ દ્વારા થનાર પ્રવૃત્તિઓ અને તેના સ્વરૂપની ચર્ચા કરી. છેલ્લે નવી પ્રા. શાળાઓનાં જૂથોની રચના કરી કાર્યક્રમ પૂર્ણ કર્યો. આ કાર્યમનું સ્થળ આશીર્વાદ વિકલાંગ સેન્ટર હતું. જેના સ્ટાફ અને મેનેજમેન્ટ તરફથી ખૂબ સારો સહકાર મળ્યો.

* સાયલા પ્રા. શાળા નં.-૪માં ચાલતા મેથ્સ એન્ડ સાયન્સ કલબ અંતર્ગત સાયલા-૪ અને આજુભાજુની અન્ય ૧૩ પ્રા. શાળાના કુલ ૪૨૪ વિદ્યાર્થીઓ માટે "બાલસૂચિ" શૈક્ષણિક અંકનું લવાજમ રૂ. ૧૬૮૬૦/- ભરવામાં આવતાં "પ્રેમની પરબ" તરફથી વિદ્યાર્થી દીઠ રૂ. ૧૦/- મુજબ કુલ લવાજમ સહાય રૂ. ૪૨૪૦/- ચૂકવવામાં આવી.

**પ્રેષક : ચંદ્રકાંત વ્યાસ (ડાયરેક્ટર)
પ્રેમની પરબ-સાયલા**

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ - સાયલા

‘એકાંત મૌન આરાધના’

અરજી પત્રક

(શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ પ્રકલ્પમાં જોડાયેલ મુમુક્ષુ માટે જ)

નામ :	ઉંમર :	તારીખ/વર્ષ
સરનામું :	અર્પણાતા	
	અર્ધપ્રાપ્તિ	
ફોન નં.	પૂર્ણપ્રાપ્તિ	
	ઉચ્ચય શ્રેણી	

સંસાર-તાપથી દુભાયેલા ત્રાહિત દુઃખી આત્માઓનું દુઃખ જોઈ પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ બહુ અનુકૂળ કરી ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરનું આયોજન કર્યું છે. શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયા બાદ મારો અધ્યાત્મ પુરુષાર્થ હજી વધુ પ્રબળ, વધુ જોમવંત, ધ્યેયલક્ષી બને તે માટે આ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરમાં મારા આત્માના શ્રેયાર્થે મને તક આપવા નભે વિનંતી છે.

આ શિબિર માટેના બધા જ નિયમો મેં વાંચ્યા છે અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાની હું બાંધધરી આપું છું.

- ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની કેટલી શિબિરો ભરી છે ?
.....
- હું ‘એકાંત મૌન આરાધના’ ની શિબિર નંબર તારીખ થી
..... તારીખ માટે અરજી કરું છું.

શુપ લીડરનું નામ :-

શુપ લીડરનો અભિપ્રાય :-

શુપ લીડરની સહી :-

સાધકની સહી :-

- નોંધ : (અ) શિબિર શરૂ થવાના એક મહિના પહેલાં અરજી પત્રક ભરીને આશ્રમમાં પહોંચાડવાનું રહેશે.
(બ) શુપ લીડરના અભિપ્રાય વગરનું અરજી પત્રક અમાન્ય ગણવામાં આવશે.
(ક) શિબિરમાં પસંદગી પામેલ મુમુક્ષુઓને વહેલી તકે જાણ કરવામાં આવશે.

- ખાસ નોંધ :- (ખ) પરદેશના તથા લાંબા ક્ષેત્રે રહેતા મુમુક્ષુઓ “શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ” પ્રકલ્પમાં ન જોડાયેલ હોય તો પણ ‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિર માટે અરજી કરી શકશે.

‘એકાંત મૌન આરાધના’

શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ કે પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગામે દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે. અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોડીને જઈ શકાશે.
૩. રૂમમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આખો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વધે તે પ્રમાણેની ચર્ચા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્સંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, છાપું કે પત્રવ્યવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો ભંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ઓક્ટોબર-૨૦૦૮ થી એપ્રિલ-૨૦૧૦ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ઓક્ટોબર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.
નવેમ્બર-૦૮	નીચેમી શિબિર (ફક્ત ઉચ્ચશ્રેણીના સાધકો માટે જ) તા. ૧૪ શનિવારથી ૧૮ બુધવાર સુધી	તા. ૧૪ ગુરુવારથી તા. ૧૫ સોમવાર સુધી
ડિસેમ્બર-૦૮	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	તા. ૨૫ થી તા. ૩૧ ડિસેમ્બર સુધી તથા યુવા શિબિર રાખવામાં આવી છે.
જાન્યુઆરી-૧૦	એકનીસમી શિબિર તા. ૨૩ શનિવારથી તા. ૨૭ બુધવાર સુધી	તા. ૨૩ શનિવારથી તા. ૨૭ બુધવાર સુધી
ફેબ્રુઆરી-૧૦	અન્ય પ્રોગ્રામની તારીખ નક્કી થયેથી શિબિરની તારીખ નક્કી થશે. શિબિરની તારીખ જાન્યુઆરીના અંકમાં જણાવવામાં આવશે.	
માર્ચ-૧૦	ફક્ત પૂર્ણ પ્રાસિવાળા સાધકો માટે તા. ૧૭ બુધવારથી તા. ૨૧ રવિવાર સુધી	ફક્ત અર્ધ પ્રાસિવાળા સાધકો માટે તા. ૧૭ બુધવારથી તા. ૨૧ રવિવાર સુધી
એપ્રિલ-૧૦	તા. ૨૧ બુધવારથી તા. ૨૫ રવિવાર સુધી	તા. ૨૧ બુધવારથી તા. ૨૫ રવિવાર સુધી

પત્રાંક - ૮૬૪

ચરમાવર્ત હો ચરમકરણ તથા રે, ભવપરિષ્ણતિ પરિપાક;
દોષ ટળે વળી દસ્તિ ખૂલે ભલી રે, ગ્રામી પ્રવચન વાક. ૧
પરિચય પાતિક ધાતિક સાધુશું રે, અકુશલ અપચય ચેત;
ગ્રંથ અધ્યાત્મ શ્રવણ, મનન કરી રે, પરિશીલન નયહેત. ૨
મુંધ સુગમ કરી સેવન લેખવે રે, સેવન અગમ અનુપ;
દેજો કદાચિત્ સેવક યાચના રે, આનંદધન રસરૂપ. ૩

(શ્રી આનંદધન રચિત શ્રી સંભવ જિનસત્તવન)

જીવને સંસાર પરિભ્રમણમાં છેલ્લું મુદ્રગલ પરાવર્તન બાકી રહ્યું હોય અને તેમાં છેલ્લું ગુણકરણ બાકી હોય, વળી ભવમાં પરિભ્રમણ કરવાનો કાળ પરિપક્વ થયો હોય તો એવા આત્માને પ્રવચન વાક્ (યથાર્થબોધ-ગુરુગમ)ની ગ્રામી થાય તો સાચી દસ્તિ ખુલી જાય અને દોષોનો નાશ થઈ જાય-૧.

એવા આત્માને પદ્ધી પાપનો નાશ કરનાર એવા સાધુનો જ પરિચય કરવાનું મન થાય. એ પરિચયથી આત્માને નુકસાન કરનાર ભાવોને દૂર કરીશું. આમ થવાથી અધ્યાત્મગ્રંથોનું યથાર્થ શ્રવણ તથા મનન કરીને નયપૂર્વક સમજ્ઞને તેને આચરણમાં મૂકીશું-૨.

આપના પ્રત્યે મુંધ ભાવવાળા-ભક્તિ ભાવવાળા સરલ આત્માઓ આપની સેવા ભક્તિ યથાર્થપણે સમજ્ઞને સુગમપણે આદરે છે. પણ પ્રભુની સેવા ગમ ન પડે તેવી અને ઉપમા ન આપી શકાય તેવી છે. માટે હે આનંદધન ભગવાન ! આપના સેવકની વિનંતી માન્ય રાખીને કાંઈ સેવા આપવી હોય તો આનંદધન રસ એટલે કે આનંદપુંજના રસરૂપ સેવા આપજો એવી મારી યાચના છે.-૩.

પત્રાંક - ૮૬૫

ઉવસંતભીજમોહો, મર્ગો જિષાભાસિદેશ સમુવગદો;
નાણાશુમર્ગચારી, નિવ્વાણપુરં વજજદિ ધીરો.

(પંચાસ્તિકાય ગાથા-૭૦)

દર્શનમોહ ઉપશાંત અથવા ક્ષીણ થયો છે જેનો એવો ધીરપુરુષ વીતરાગોએ દર્શાવેલા માર્ગને અંગીકાર કરીને શુદ્ધ ચૈતન્ય સ્વભાવ પરિણામી થઈ મોક્ષપુર પ્રત્યે જાય છે.

આ જે અત્યારે વાંચી રહ્યા છીએ, તે પ.કૃ.દેવે આગમોની શાખ આપી પોતાના હસ્તાક્ષરે લખેલ છે.

- (શિક્ષામૃત - પ. પૂ. બાપુજી)

હવે પછીના સંસ્થાના કાર્યક્રમોની સૂચિ

- ૧. ધનતેરસ થી દિવાળી અને નૂતન વર્ષ
- તા. ૧૬ ઓક્ટોબર થી ૧૮ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮.
આસો વદ ૧૩ થી કારતક સુદ-૧.
- ૨. શાનપંચમી
- તા. ૨૭ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮, કારતક સુદ-૫.
- ૩. પ.કૃ.દેવ જન્મદિવસ
- તા. ૨ નવેમ્બર, સોમવાર, ૨૦૦૮, કારતક સુદ-૧૫.
- ૪. પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા પ.પૂ.ગુરુમા જન્મદિન
- તા. ૨૪ તથા ૨૫ નવેમ્બર, ૨૦૦૮.
- ૫. પ.પૂ.ભાપુજી દેહવિલય દિન
- તા. ૨૭ નવેમ્બર સોમવાર, ૨૦૦૮, માગશર સુદ-૧૦.
- ૬. જાન્યુઆરી-૨૦૧૦ની યાત્રા
- તા. ૧-૧-૨૦૧૦ થી પાંચ-સાત અથવા દસ દિવસની
યાત્રા સ્થળની પસંદગી કર્યા પછી નક્કી કરવામાં આવશે.
- ૭. પૂ.ભાપુજીનો જન્મદિન તથા જિનાલય
અને આશ્રમની વર્ષગાંડ
- ત્રિ-દિવસીય મહોત્સવ ફાગણ સુદ-૧, ૨ અને ૩.
તા. ૧૫-૧૬ અને ૧૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૦.
સોમ - મંગળ અને બુધ.
- ૮. પ્રેમની પરબનો વાર્ષિક પ્રોગ્રામ
- તારીખ નક્કી થયેલ નથી.
- ૯. અયંબિલની ઓળી
- ચૈત્ર સુદ ૭ થી ૧૫. તા. ૨૨ માર્ચ સોમવારથી
તા. ૩૦ માર્ચ મંગળવાર, ૨૦૧૦ સુધી.

નોંધ : ધનતેરસ તા. ૧૫ ઓક્ટો. ગુરુવાર બપોરે ૪.૪૦ થી શરૂ થાય છે. અને બીજા દિવસે તા. ૧૬ ઓક્ટો. સૂર્યોદાય સુધી છે. ચૌદસ તથા દિવાળી તા. ૧૬ અને ૧૭ ઓક્ટો.ના છે. તા. ૧૮ ઓક્ટો. ના ધોકો છે અને નવું વર્ષ કારતક સુદ-૧, તા. ૧૯ ઓક્ટો. ના છે.

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To,

From : **SHREE RAJ-SOBHAG SATSANG MANDAL**
SHREE RAJ-SOBHAG ASHRAM
 On National Highway no. 8-A,
 Sobhagpara, SAYLA-363430
 Gujarat, INDIA
 Tel : 02755-280533
 Telefax : 02755-280791

Printed by : Naishadhi Printers, Naranpura, A'bad. Ph. : 27491627

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.”